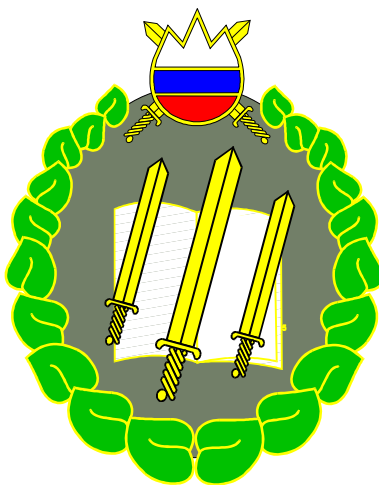

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO
SLOVENSKA VOJSKA

Poveljniško štabna šola

6. GENERACIJA GENERALŠTABNEGA ŠOLANJA

**OBLIKOVANJE MIRNODOBNE STRUKTURE SLOVENSKE VOJSKE V TUJINI PO
VKLJUČITVI V ZAVEZNIŠTVO**

Zaključna naloga

Avtor: podpolkovnik Branko Podbrežnik

Mentor: brigadir dr. Andrej Osterman

Somentorica: dr. Ljubica Jelušič

Kamnik, 15. 07. 2011

ZAHVALA

Zahvaljujem se mentorju brigadirju dr. Andreju Ostermanu in somentorici dr. Ljubici Jelušič za izraženo strokovno pomoč in podporo pri izdelavi zaključne naloge.

Posebno zahvalo izražam višji vojaški uslužbenki XI. razreda Petri Resman za strokovno pomoč pri izvedbi raziskave ter gospe Manueli Djukič za sugestije pri podajanju teoretičnih izhodišč naloge.

Hvala Jani, Mihi in Ani za potrpežljivost in razumevanje.

IZJAVA O AVTORSTVU ZAKLJUČNE NALOGE

Slušatelj, podpolkovnik Branko Podbrežnik izjavljam, da sem avtor zaključne naloge z naslovom: Oblikovanje mirnodobne strukture Slovenske vojske v tujini po vključitvi v zavezništvo, ki sem jo napisal pod mentorstvom brigadirjem dr. Andrejem Ostermanom in somentorstvom dr. Ljubice Jelušič.

S svojim podpisom zagotavljam da:

- je zaključna naloga izključno rezultat mojega lastnega dela,
- so vsa dela in mnenja drugih avtorjev, ki jih uporabljam v zaključni nalogi, navedena oziroma citirana v skladu s Postopkovnikom za izdelavo in ocenjevanje zaključne naloge na PŠŠ,
- se zavedam, da je plagiatorstvo kaznivo po Zakon o avtorskih in sorodnih pravicah (Uradni list številka 21/1995, 9/2001), prekršek pa podleže tudi ukrepom disciplinske odgovornosti v skladu s Pravili službe v Slovenski vojski,
- se zavedam posledic, ki jih dokazano plagiatorstvo lahko predstavlja za predloženo zaključno nalogo in moj status v Slovenski vojski.

S podpisom se odrekam vsem materialnim pravicam v zvezi z zaključno nalogo in dovoljujem uporabo zaključne naloge v študijske namene.

V Kamniku, dne 15.07.2011

Podpis: _____

Oblikovanje mirnodobne strukture Slovenske vojske v tujini po vključitvi v zavezništvo

S popolnjevanjem določenih dolžnosti v strukturi zavezništva, pripadniki SV uresničujejo cilje integracije, zagotavljajo uveljavljanje nacionalnega interesa in pridobivajo znanja in sposobnosti ter izkušnje pomembne za nacionalne potrebe in njihov profesionalni razvoj.

Mirnodobna struktura Slovenske vojske v tujini združuje pripadnike SV na mirnodobnih dolžnostih v tujini: v vojaških predstavništvih, Natovi poveljniški strukturi in strukturi sil, ustanovah ter zavodih, mednarodnih organizacijah in organih ter večnacionalnih poveljstvih oziroma štabih.

Organiziranje in delovanje mirnodobne strukture Slovenske vojske v tujini ima izhodišča v nacionalnih dokumentih in predpisih RS, sklenjenih mednarodnih sporazumih, sklepih vlade RS in aktih vodenja in poveljevanja.

Pripadniki SV, napoteni v mirnodobno strukturo Slovenske vojske v tujini, se soočajo z različnimi izzivi, ki se dotikajo tako njih osebno, njihovega življenja in dela, kot tudi življenja celotne družine, soočene bodisi z ločitvijo od pomembnega člana, bodisi s selitvijo v novo, povsem tuje okolje. Kljub temu, da je sistem, ki podpira popolnjevanje dolžnosti v tujini vzpostavljen, ga je potrebno tudi v prihodnje neprestano spremljati, analizirati ter ga nadgrajevati, da bo postal še bolj učinkovit.

Ključne besede: zunanja politika Republike Slovenije, vojaška diplomacija, mirnodobna struktura Slovenske vojske v tujini, mednarodna vojaška dolžnost, napotitev, mandat.

How Slovenian Armed Forces formed foreign peacetime establishment, after joining the Alliance.

On joining the Nato, one of the tasks for Slovenian armed forces was to fill certain positions within alliance. By doing so, on one hand national and integration goals were achieved and on the other hand this was also a good opportunity for national military representatives to gain important international experiences and enhance one's own, professional growths.

Peacetime establishment of the Slovenian Armed Forces abroad joins the SAF members on duties such as: national military representatives and missions, members' within NATO command and forces structure, representatives in different facilities, institutes, international organizations and bodies, within multinational commands and staffs.

SAF peacetime establishment abroad, organization, structure and military representatives responsibilities and duties are defined and are in accordance with Slovenian governmental documents and regulations, international agreements, Slovenian Armed Forces documents, standards and orders.

When appointed on duty abroad Slovenian armed forces members face different challenges, not only professional but also personal. These challenges are related to theirs and their family life. Usually they face two options either they have to separate from family (living family in Slovenia) or family have to move in completely new, foreign environment. Despite the fact that we have a system to support individuals when appointed on peacetime duty abroad, we have to maintain a close look on how the system works in reality and insure improvements if or when needed.

Key words: Republic of Slovenia foreign affairs, military diplomacy, Slovenian Armed Force Peacetime Establishment abroad, international military duty, appointment, mandate.

KAZALO

1	UVOD	7
2	METODOLOŠKI OKVIR	9
2.1	Namen in cilj naloge	9
2.2	Hipoteza	9
2.3	Metode dela	10
2.4	Struktura zaključne naloge	10
3	OPREDELITEV TEMELJNIH POJMOV	11
4	NAMEN IN NALOGE SLOVENSKE VOJSKE	13
4.1	Namen Slovenske vojske	13
4.2	Naloge Slovenske vojske	13
5	ZUNANJA POLITIKA REPUBLIKE SLOVENIJE	15
5.1	Deklaracija o zunanji politiki Republike Slovenije	17
5.2	Resolucija o strategiji nacionalne varnosti Republike Slovenije	18
6	OPREDELITEV POJMA DIPLOMACIJA	20
6.1	Opredelitev pojma obrambna diplomacija	22
6.2	Opredelitev pojma vojaška diplomacija	23
6.3	Naloge in dejavnosti obrambne in vojaške diplomacije	24
6.4	Ureditev statusa vojaških diplomatskih predstavnikov Republike Slovenije	24
7	IZHODIŠČA ZA DELOVANJE MIRNODOBNE STRUKTURE SLOVENSKE VOJSKE V TUJINI	29
7.1	Definiranje področja mirnodobne strukture slovenske vojske v tujini	29
7.1.1	Nacionalni dokumenti	30
7.1.2	Mednarodni sporazumi	31
7.1.3	Ostali dokumenti ter navodila, ki vplivajo na delovanje PSV	33
7.1.4	Pregled predpisov in aktov vodenja poveljevanja, ki urejajo finančno in materialno poslovanje mirnodobne strukture Slovenske vojske v tujini	33
7.2	Struktura in organizacija delovanja mirnodobne strukture slovenske vojske v tujini	34
7.2.1	Struktura	34
7.2.2	Cilji popolnjevanja mirnodobne strukture Slovenske vojske v tujini	36
7.2.3	Obseg mirnodobnih dolžnosti Slovenske vojske v tujini	36
7.2.4	Poslanstvo in naloge mirnodobne strukture Slovenske vojske v tujini	37
7.2.5	Koordinacija in usklajevanje	43
8	KADROVSKA ZAGOTOVITEV POPOLNITVE MIRNODOBNE STRUKTURE SLOVENSKE VOJSKE V TUJINI	46
8.1	Načela in prioritete popolnjevanja mirnodobnih dolžnosti v tujini	46
8.2	Kadrovska projekcija doseganja ciljnega stanja	47
8.3	Potek kadrovanja mirnodobne strukture slovenske vojske v tujini	48
9	CELOSTNA SKRBE ZA PRIPADNIKE SLOVENSKE VOJSKE	51
9.1	Koncept celostne skrbi v slovenski vojski	52
10	RAZISKAVA O IZZIVIH NAPOTITVE NA MEDNARODNE DOLŽNOSTI V TUJINO	55
10.1	Opis postopka in vzorca	55
10.2	Ugotovitve in predlogi za izboljšanje stanja	71
	ZAKLJUČEK	73
	LITERATURA	77
	KAZALO SLIK	81
	SEZNAM KRATIC	82
	SEZNAM PRILOG	83
	Priloga 1: Informativni razpis za zasedbo dolžnosti v MSSVT	83
	Priloga 2: Prijava na dolžnost za delo v tujini	84
	Priloga 3: Kadrovski informator	85
	Priloga 4: Vprašalnik za anketo	87

1 UVOD

Republika Slovenija (v nadaljevanju RS) si kot članica Evropske unije (v nadaljevanju EU) in North Atlantic Treaty Organization (v nadaljevanju Nato), ter s sodelovanjem z drugimi mednarodnimi in regionalnimi varnostno - političnimi organizacijami, prizadeva za stabilno in varno mednarodno okolje skozi učinkovito multilateralno sodelovanje in varnostno-obrambno povezovanje držav.

Obrambna politika RS je usmerjena v zagotavljanje sposobnosti za uresničevanje sprejetih mednarodnih obveznosti države. Mednarodne aktivnosti RS na obrambnem področju so skladne z določili mednarodnega prava in so prednostno usmerjene v mirovne operacije in misije (v nadaljevanju MOM) v okviru Nata in EU, ki bodo neposredno vplivale tudi na nacionalno varnost RS.

Pomemben prispevek na tem področju prispeva tudi Slovenska vojska (v nadaljevanju SV). Pripadniki SV na različnih dolžnostih v tujini izražajo jasen nacionalno varnostni interes v okviru aktivnega mednarodno-vojaškega sodelovanja in vključevanja v mednarodne varnostne povezave.

S popolnjenjem določenih dolžnosti v strukturi zavezništva, pripadniki SV uresničujejo cilje integracije, zagotavljajo uveljavljanje nacionalnega interesa in pridobivajo znanja in sposobnosti ter izkušnje pomembne za nacionalne potrebe in njihov profesionalni razvoj. Organiziranje in delovanje mirnodobne strukture Slovenske vojske v tujini (v nadaljevanju MSSVT) ima izhodišča v nacionalnih dokumentih in predpisih RS, sklenjenih mednarodnih sporazumih, sklepih vlade RS, predpisih in sklepih Ministrstva za obrambo (v nadaljevanju MORS) ter aktih vodenja in poveljevanja. SV prilagaja svoj prispevek v mirnodobni strukturi Slovenske vojske v tujini glede na nacionalne cilje in prioritete, spremembe v Nato, EU in drugih vojaških strukturah ter glede na razpoložljive vire.

Nato je leta 2010 sprejel nov strateški koncept, ki določa širši okvir za delo zavezništva. Nov strateški koncept pomeni tudi preoblikovanje mirnodobne strukture zavezništva, tako po številu kot po načinu opravljanja funkcij. Spremenila se bo vloga Natove strukture sil, kot tudi odnos le-te do poveljniške strukture.

V SV se zadnjih nekaj let sistematično zbirajo podatki o pripadnikih, ki si želijo nadaljevati vojaško kariero na eni od dolžnosti v MSSVT in ti podatki pomenijo prednostni kadroviski vir za popolnjevanje dolžnosti v MSSVT.

S službovanjem v mednarodnem okolju je pripadnikom dana možnost pridobivanja novih izkušenj in znanj. S prenosom le teh v delovne procese SV se preizkušajo njihove kompetence, pridobljene v mednarodnem okolju.

Nenehno je potrebno spremljati kako pripadniki SV občutijo napotitev in kako se soočajo z različnimi izzivi, ki se dotikajo tako njih osebno, njihovega življenja in dela, kot tudi življenja celotne družine, ki je soočena bodisi z ločitvijo od pomembnega člana, bodisi s selitvijo v novo, povsem tuje okolje.

Kakor se je SV v svojem dvajset letnem obdobju stalno preoblikovala in iskala svoje mesto in pomen, tako se tudi sami postopki napotitev pripadnikov v tujino stalno nadgrajujejo in redno v spremembe vključujejo nove pristope, pridobljene iz izkušenj zaključenih mandatov . Skoraj 90% anketiranih se prvič srečuje z napotitvijo na mednarodno vojaško dolžnost (v nadaljevanju MVD), zato je še toliko bolj pomembno podajanje informacij in ustrezna priprava za opravljanje dolžnosti kot tudi vzpostavitev pogojev za delovanja družine pripadnika kot celote v tujini.

Opravljanje dolžnosti v tujini je potrebno vključiti v kariero vsakega častnika in podčastnika, kajti znanja in izkušnje, ki jih pridobijo pri opravljanju nalog v tujini, je potrebno implementirati v delo SV doma. S tem presežemo številne stare okvire ter stereotipe in se sledi sodobnemu trendu razvoja znanja na vojaškem področju.

Pripadnik SV bo uspešen v tujini le če bo zadovoljen in če ga bo njegova družina pri tem podpirala. In ravno na tem področju je pred organizacijo velik izziv. Večina aktivnosti, ki jih družina v tujini za nemoteno delovanje potrebuje ni sistemsko urejena. Ni urejeno otroško varstvo, ne šolanje otrok, ne pomoč pri urejanju zaposlitvene problematike partnerja pred, med napotitvijo in po povratku v domovino. In ravno o teh izzivih so se pripadniki in njihovi partnerji v raziskavi najbolj kritično izrazili in podali težišče za bodoče reševanje teh problemov.

Ker se mednarodno okolje kot tudi narava dela v MSSVT stalno spreminja, je potrebno sistemsko slediti zagotavljanju podpori celostne skrbi za pripadnika (v nadaljevanju CSP) pripadnikom SV in njihovim partnerjem, sistem pa v prihodnje neprestano spremljati, analizirati ter ga nadgrajevati, da bo postal še bolj učinkovit.

2 METODOLOŠKI OKVIR

2.1 NAMEN IN CILJ NALOGE

Predmet raziskovanja je vojaška diplomacija, s poudarkom na oblikovanju ter delovanju mirnodobne strukture SV v tujini po vključitvi v zavezništvo. RS in SV si kot članici EU in Nata ter v sodelovanju z drugimi mednarodnimi in regionalnimi varnostno-političnimi organizacijami, prizadeva za stabilno in varno mednarodno okolje skozi učinkovito multilateralno sodelovanje in varnostno-obrambno povezovanje držav. Pomemben prispevek na tem področju prispevajo pripadniki SV na različnih mirnodobnih dolžnostih Slovenske vojske v tujini (v nadaljevanju MDSVT), s čimer SV izraža interese v okviru aktivnega mednarodno vojaškega delovanja. Pri zagotavljanju popolnjenja MDSVT se mnogokrat srečujemo z izzivi kako in na kakšen način zagotoviti kompetenten, strokoven ter motiviran kader za opravljanje zelo pomembnega poslanstva.

V nalogi se bomo preko vprašalnika posvetili tudi dejanskim izzivom, ki nastajajo ob napotitvi pripadnikov SV na mednarodne dolžnosti ter podali možne rešitve le teh.

2.2 HIPOTEZA

S popolnjenjem določenih dolžnosti v strukturi zavezništva, pripadniki SV uresničujejo cilje integracije, zagotavljajo uveljavljanje nacionalnega interesa in pridobivajo znanja in sposobnosti ter izkušnje, pomembne za nacionalne potrebe in njihov profesionalni razvoj.

Splošna hipoteza:

Pri celostnem predstavljanju države in zastopanju njenih interesov v mednarodnih odnosih se povečuje pomen in vloga vojaške diplomacije kot samostojne veje splošne diplomacije.

Izvedeni hipotezi:

S popolnjenjem mednarodnih dolžnosti v tujini se izraža nacionalni interes RS in SV ter zagotavlja njun vpliv v mednarodnem okolju.

V SV se izvajajo usklajeni postopki, ki zagotavljajo transparentnost in načrtno popolnjenje mednarodnih dolžnosti v tujini.

2.3 METODE DELA

Pri obravnavi tematike naloge smo izbrali metode proučevanja, analiziranja in primerjanja različne domače in tuje strokovne literature, aktov vodenja in poveljevanja ter analizirali različne dokumente (konvencije, zakone, podzakonske akte ter druge javno dostopne dokumente), ki opredeljujejo in urejajo delovanje vojaške diplomacije in delo vojaških predstavnikov.

Pretežno je bila uporabljena deskriptivna metoda, s katero smo poskušali povzeti svoja spoznanja in ugotovitve. Pri izdelavi zaključne naloge smo preko vprašalnika ugotavljali dejanske izzive, ki nastajajo ob napotitvi pripadnikov SV na mednarodne vojaške dolžnosti (v nadaljevanju MVD) ter v zaključku podali možne izboljšave stanja na obravnavanem področju. Kot dopolnilno empirično raziskovalno metodo za oblikovanje nekaterih lastnih mnenj in zaključkov smo uporabili metodo razgovora s posameznimi častniki, ki so zaključili z delom vojaškega predstavnika v tujini. V nadaljevanju naloge je bila uporabljena metoda raziskovanja s soudeležbo v procesu sprejemanja odločitev za popolnjevanje MDSVT, spremljanja le-teh v fazi priprav in fazi izvedbe aktivnosti ter analiziranja po koncu delovanja na MDSVT.

2.4 STRUKTURA ZAKLJUČNE NALOGE

Naloga v prvem poglavju opredeli uvod v obravnavano temo, v drugem poglavju opiše metodološki okvir, ki opredeljuje namen naloge, hipoteze ter metode dela. V tretjem poglavju so opisani temeljni pojmi. V četrtem poglavju opišemo namen in glavne naloge SV, s težiščem na delovanju v mednarodnem okolju. Glede na vsebino naloge je potrebno opisati tudi zunanjo politiko RS ter vlogo SV v njej, kar je predstavljeno v petem poglavju. V šestem poglavju prehajamo na osrednji del naloge in sicer se opredeli splošni pojem diplomacija, s posebnim poudarkom na vojaški diplomaciji. Ko zaključimo z opisovanjem statusa vojaških diplomatskih predstavnikov, definiramo izhodišča in področja ter normativno podlago za delovanje MSSVT, kar je opisano v sedmem poglavju. V osmem poglavju se osredotočimo na kadrovske zagotovitev MSSVT in v devetem na področje celostne skrbi za pripadnika (v nadaljevanju CSP) SV v času delovanja v MSSVT. Vse to vodi v desetem poglavju do raziskave, ki smo jo izvedli na podlagi vprašalnika, s ciljem pridobiti mnenja in informacije o izzivih napotitve na mednarodne dolžnosti v tujino. V zaključku naloge, ki je opredeljen v enajstem poglavju, presodimo zastavljeno hipotezo ter na podlagi rezultatov vprašalnika podamo predloge za izboljšanje stanja na področju napotitev na MSSVT. S tem bomo skozi rezultat analize predmeta proučevanja dosegli zastavljeni cilj naloge.

3 OPREDELITEV TEMELJNIH POJMOV

MSSVT kratica se uporablja kot pojem, ki zajema vojaška predstavništva SV in predstavnike SV na mirnodobnih dolžnosti v tujini. SV ima v tujini predstavnike na mirnodobnih dolžnostih v nacionalnih vojaških predstavništvih, v Natovi poveljniški strukturi in strukturi sil, ustanovah in zavodih, mednarodnih organizacijah in organih ter večnacionalnih poveljstvih oziroma štabih.

Navodila in stališča RS so uradna navodila in stališča, ki jih zastopajo predstavniki RS v Nato/EU odborih, agencijah in pri predstavništvih držav članic oziroma tretjih držav pri zvezi Nato. Pri pripravi, oblikovanju in posredovanju uradnih stališč in navodil sodelujejo pristojna ministrstva in organi RS. Potreba po hitrem in učinkovitem odločanju v zavezništvu ima za posledico kratke časovne roke za podajanje nacionalnih stališč (poznane pod pojmom tiha procedura). Učinkovita organiziranost, zagotovitev varnih in sodobnih komunikacijskih sredstev za prenos informacij, pravočasna izmenjava informacij ter njihovo strokovno tolmačenje, so predpogoj za zagotavljanje strateških vojaških usmeritev in uveljavitev vojaških interesov in bistveno vplivajo na izvajanje procesa integracije in zastopanja interesov SV v zavezništvu, mednarodnih organizacijah in koalicijah.

Nacionalni predstavniki so osebe, ki so v ministrstvih, vladni službi oziroma drugem državnem organu, odgovorni za delo v posameznem odboru oziroma delovnem telesu mednarodne organizacije. Nacionalni predstavniki imajo pravico in dolžnost sodelovati v pristojnih odborih in delovnih telesih Nata/EU, kjer interese držav zastopajo nacionalni predstavniki iz držav članic in za katere je RS sprejela odločitev o sodelovanju. Nacionalni predstavniki pri svojem delu izražajo stališča RS oziroma stališča, ki so bila predhodno oblikovana, če pa v predhodnem postopku stališča niso bila oblikovana, morajo zastopati stališča, ki so v skladu s splošno politiko države na posameznem področju. Nacionalni predstavniki o svojem delu redno poročajo svojim organom.

Nacionalni vojaški predstavniki se imenujejo iz struktur SV. Praviloma na sestankih Nata in EU nacionalnega predstavnika iz sestave SV, lahko zastopa predstavnik iz sestave predstavništva SV (stalni predstavnik). Nacionalni predstavniki iz SV, ki delujejo v odborih, agencijah in delovnih telesih Nata in EU, skladno z nacionalnimi usmeritvami zastopajo obrambno vojaške interese. V skladu s pristojnostmi, nacionalni predstavniki SV izmenjujejo informacije in sooblikujejo predlog nacionalnega stališča za opredeljeno funkcionalno oziroma strokovno področje. Delujejo skladno s poslanstvom odborov in teles Nata in

sprejetimi usmeritvami v zavezništvu za specifično funkcionalno oziroma strokovno področje. Nacionalne predstavnike iz SV v odborih in telesih Nata in EU imenuje Načelnik Generalštaba (v nadaljevanju NGŠ) na predlog nosilcev funkcionalnih področij in vodij organizacijskih enot (v nadaljevanju OE). NGŠ znotraj SV imenuje strokovne nosilce za posamezna funkcionalna področja, ki so lahko najvišji nacionalni oziroma vojaški predstavniki v posameznem odboru ali telesu Nata. Nacionalni predstavniki SV v organih Nata aktivno sodelujejo po funkcionalnem področju s stalnimi nacionalnimi predstavniki v Nato/EU odborih in telesih, ki delujejo znotraj vojaškega predstavnništva pri Nato in EU v Bruslju (v nadaljevanju VOPRE) in predstavnitva Slovenske vojske (v nadaljevanju PSV), ter zavezniškega poveljstva za operacije in zavezniškega poveljstva za transformacijo. Stalne nacionalne predstavnike SV v Nato in EU odborih in telesih, ki opravljajo dela in naloge v predstavnitvah SV, se imenuje za posamezna funkcionalna-strokovna področja. Imenuje jih vodja PSV v sodelovanju z nosilci funkcionalnih področij oziroma vodji OE. Stalni nacionalni predstavniki redno izmenjujejo in usklajujejo informacije z posameznimi nosilci znotraj funkcionalnih področij v GŠSV, PSSV, PDRIU.

SNR (angleško: Senior National Representative) in LNR (angleško: Local National Representative) so najvišji nacionalni predstavniki SV pri in v organizacijskih enotah v tujini. Glede na položaj in čin pripadnikov SV se določi SNR. Tako je praviloma pripadnik SV z najvišjim činom in najvišjim položajem pri določeni organizacijski enoti najvišji nacionalni predstavnik (v nadaljevanju SNR). V organizacijski strukturi, ki ima SNR na drugi lokaciji, se določi lokalnega nacionalnega predstavnika (v nadaljevanju LNR). V primeru, ko ima pripadnik SV na dolžnosti v organizacijski enoti višji čin od vodje PSV, ki deluje pri isti organizacijski enoti, je SNR slednji. SNR in LNR odločata v zvezi z zadevami pripadnikov SV v skladu s pooblastili, praviloma pa je poveljujoči vsem pripadnikom SV v ali pri določeni organizacijski enoti. Pripadniki SV na delu v organizacijski enoti so podrejeni SNR ali LNR samo po nacionalni liniji. SNR in LNR sodelujejo in poročajo v skladu z opredeljeno nacionalno linijo vodenja in poveljevanja. SNR prenese na LNR določena pooblastila glede na lokacijo delovanja. LNR se v svojem okrilju lahko predstavljajo kot najvišji nacionalni častnik (angleško: Senior National Officer; v nadaljevanju SNO). Razlika med SNR in SNO je v tem, da ima SNR pristojnost za polno zastopanje in poveljevanje, LNR in SNO pa samo za izvajanje delegiranih nalog oziroma pristojnosti.

4 NAMEN IN NALOGE SLOVENSKE VOJSKE

4.1 NAMEN SLOVENSKE VOJSKE

Ustava RS (Ur. list RS, št. 93/1991) eksplicitno ne določa namena SV. Z namenom vojske se lahko povezujejo: 4. člen ustave, ki govori o “ozemeljsko enotni in nedeljivi državi”, 5. člen, ki določa, da “država ustvarja možnosti za skladen civilizacijski in kulturni razvoj Slovenije” in 124. člen, ki določa, da “vrsto, obseg in organizacijo obrambe, nedotakljivosti in celovitosti državnega ozemlja ureja zakon, ki ga sprejme državni zbor z dvotretjinsko večino glasov navzočih poslancev”. 124. člen prav tako določa, da “država pri zagotavljanju varnosti izhaja predvsem iz mirovne politike ter kulture miru in nenasilja”.

Zakon o obrambi (Ur. list RS, št. 103/2004 - ZOBr – UPB-1) v 2. členu govori o namenu obrambe in določa, da je “temeljni namen obrambe odvratanje napada na državo ter obramba neodvisnosti, nedotakljivosti in celovitosti države”. Isti člen tudi navaja, da se “ta namen uresničuje tudi z vključevanjem in z aktivnim sodelovanjem države v mednarodnih varnostnih povezavah na podlagi mednarodnih pogodb”.

To pomeni, da je namen obrambe, in s tem tudi SV, zagotavljanje suverenosti in neodvisnosti RS z obrambo njene ozemeljske nedotakljivosti in celovitosti, ki se uresničuje s preprečevanjem in obrambo proti vsaki vrsti agresije, vojaškim prispevanjem k mednarodnemu miru in stabilnosti ter sodelovanjem vojske pri zagotavljanju varnosti in blaginje državljanov.¹

4.2 NALOGE SLOVENSKE VOJSKE

Zakon o obrambi v 37. členu določa naslednje naloge SV:

- izvaja vojaško izobraževanje in usposabljanje za oborožen boj in druge oblike vojaške obrambe;
- zagotavlja potrebno ali zahtevano pripravljenost;
- ob napadu na državo izvaja vojaško obrambo;
- ob naravnih in drugih nesrečah v skladu s svojo organizacijo in opremljenostjo sodeluje pri zaščiti in reševanju;

¹ S predlagano spremembo definicije namena so bolj natančno določene osnove za naloge SV v klasični obrambi države, njeni mednarodni vlogi ter njeni podpori drugim državnim organom, tako na področju zaščite in reševanja kot na področju pomoči drugim državnim organom, npr. policiji ali obalni straži.

- izvršuje obveznosti, ki jih je država sprejela v mednarodnih organizacijah in z mednarodnimi pogodbami;
- lahko sodeluje s policijo pri širšem varovanju državne meje v notranjosti državnega ozemlja v skladu z načrti in po predhodni odločitvi vlade, pri čemer pa pripadniki SV pri opravljanju teh nalog nimajo policijskih pooblastil.

Zakon o službi v SV (Ur. list RS, št. 68/2007, 58/2008) v odnosu do Zakona o obrambi ne dodaja novih nalog, temveč v 22. členu podrobneje opredeli, kaj vsebuje izvrševanje obveznosti, ki jih je država sprejela v mednarodnih organizacijah in z mednarodnimi pogodbami. SV te obveznosti izvršuje:

- z delovanjem vojaške diplomacije;
- s sodelovanjem v operacijah, misijah in drugih oblikah delovanja, primernih za preprečevanje sporov, ohranjanje, vsiljevanje in vzdrževanje miru in kolektivni obrambi;
- s sodelovanjem in delovanjem v skupnih poveljstvih in enotah zavezništva oziroma drugih mednarodnih organizacij;
- s sodelovanjem in delovanjem v organih, predstavništvih ali službah mednarodnih organizacij;
- s sodelovanjem in delovanjem v skupnih poveljstvih in enotah, ustanovljenimi z drugimi državami;
- z nudenjem vojaške pomoči v oborožitvi, vojaški opremi ali v drugi obliki;
- z nudenjem humanitarne pomoči ali pomoči za izvajanje humanitarnih dejavnosti;
- s sodelovanjem v dejavnostih za preprečevanje terorističnih in drugih pojavov ogrožanja stabilnosti in varnosti.

5 ZUNANJA POLITIKA REPUBLIKE SLOVENIJE

Diplomatske misije v tujini so ustanovljene glede na cilje v zunanji politiki neke države. Določitve in usmeritve zunanje politike neke države so zapisane v temeljnih dokumentih države: Ustavi, deklaracijah, strategijah zunanje politike in zakonih, kjer so zapisane splošne opredelitve, načela in vrednote, ki še vedno dopuščajo maneverski prostor akterjem v zunanji politiki, ki je potreben za konkretna dejanja, za katera so pristojni minister za zunanje zadeve in njegovi sodelavci. Benko (1992: 8) pravi, da mora slovenska diplomacija pri izvajanju zunanje politike in uresničevanju zunanjepolitične strategije upoštevati vsa sodobno uveljavljena pravila, postopke in načine delovanja kot v diplomacijah drugih držav. Po drugi strani pa je za slovensko diplomacijo potrebno, da deluje v okviru svojih zmožnosti in v skladu s slovenskimi nacionalnimi interesi.

Osnovne vrednote RS so zapisane v Ustavi RS, poleg le-te pa delovanje naše države na zunanjepolitičnem področju določajo še: Zakon o zunanjih zadevah (ZZZ-1-UPB-1) iz leta 2001, Temeljna ustavna listina o samostojnosti in neodvisnosti RS, Deklaracija o zunanji politiki RS, Resolucija o izhodiščih zasnove nacionalne varnosti RS, Resolucija o strategiji nacionalne varnosti RS iz leta 2001 in 2010 ter dokument Primerna zunanja politika.

Deklaracija o zunanji politiki RS (Ur. list RS, št. 108/1999 navaja, da je stabilnost Jugovzhodne Evrope (v nadaljevanju JVE) je v življenjskem interesu RS in prav ta prostor je tisti del Evrope, kjer se RS skupaj s svojimi strateškimi partnerji mora uveljavljati kot pomemben mednarodni dejavnik. Aktivna vloga Slovenije v tem prostoru, zlasti v Bosni in Hercegovini, Črni Gori in pri reševanju t.i. kosovskega vprašanja, je Slovenijo uveljavila kot pomembnega partnerja Nato, EU in ZDA ter jo, skupaj z njeno dejavnostjo v Varnostnem svetu (VS) OZN, potrdila kot verodostojnega partnerja pri urejanju razmer v tem delu Evrope.

Politični, varnostni, gospodarski ter drugi interesi in razlogi zahtevajo, da je RS aktivno prisotna v JVE in zato podpira napore in pobude mednarodne skupnosti za stabilizacijo in razvoj tega področja. V Paktu stabilnosti za JVE sodeluje RS skupaj z EU, ZDA in drugimi udeleženkami Pakta, s posebnim poudarkom na gospodarskih projektih, vprašanjih varstva človekovih pravic, manjšin in na humanitarnem področju pri odpravljanju posledic vojne. V njenem interesu je, da razvija odnose z obema entitetama Bosne in Hercegovine (Federacija in Republika Srbska) ob hkratni čvrsti podpori uresničevanju Daytonskega sporazuma in, da nadaljuje z razvojem odnosov z Makedonijo, Albanijo in drugimi državami regije. RS se z

aktivno vlogo in podporo demokratičnim procesom v tem prostoru uveljavlja kot pomemben in verodostojen partner mednarodne skupnosti pri urejanju razmer v tem delu Evrope.

Slovenska zunanja politika temelji na ohranjanju slovenske nacionalne identitete in hkrati odprtosti v svet. Uspešna zunanja politika mora biti učinkovit instrument razvoja slovenskega gospodarstva in promocije Slovenije v svetu. V mednarodnih odnosih se RS zavzema za mirno reševanje sporov in zavrača uporabo sile. Podpira nadzor oboroževanja, razoroževanja in neširjenja orožij za množično uničevanje.

Ravno tako deklaracija o zunanji politiki RS navaja, da je bil glede na vse tesnejše gospodarsko in varnostno-obrambno povezovanje evropskih držav tedaj strateški razvojni in varnostni interes RS vključitev v EU, ZEU in Nato. Zaradi pospeševanja gospodarskega razvoja ter krepitve mednarodne vloge, si je RS prizadevala za aktivno in enakopravno sodelovanje v pomembnejših mednarodnih organizacijah in ustanovah. Med temeljnimi vrednotami, ki naj jih zagotavlja zunanja politika RS, je vsekakor varen položaj v mednarodni skupnosti. RS sicer ni izpostavljena neposrednim varnostnim izzivom, hkrati pa so možni nepredvidljivi varnostni izzivi v prihodnjem stoletju. Dejstvo je, da se RS nahaja na obrobju nestabilnega območja Balkana in JVE; tudi njena sredozemska lega ji nalaga, da z izjemno pozornostjo dolgoročno utrjuje varnostni položaj. Kot relativno mlada država, ki razpolaga z omejeno lastno močjo, si mora RS zagotoviti dolgoročno varnost predvsem z urejenimi odnosi s sosedi, z vključitvijo v zanesljiva zavezništva in z aktivnim sodelovanjem v sistemih kolektivne varnosti.

V sedanjih mednarodnih razmerah in tudi v perspektivi nekaj prihodnjih desetletij je takšno zavezništvo Nato. Vključitev vanj je zato bil eden temeljnih strateških nacionalnih interesov Slovenije in njene zunanje politike v preteklem obdobju. Uresničevanje tega nacionalnega interesa, ki je bil potrjen tudi s sklepi Državnega zbora (v nadaljevanju DZ), zahteva, da RS kot partnerica aktivno sodeluje z Natom in se integrira v njegove dejavnosti in strukture. V obdobjih mednarodne stabilnosti varnost majhnih držav ni vprašljiva. Vendar pa, kot potrjuje zgodovina prejšnjega stoletja, so v obdobjih mednarodnih kriz prav majhne države izpostavljene nevarnim varnostnim izzivom, če niso čvrsto zakoreninjene v močnih in zanesljivih zavezništvih. Z graditvijo lastne oborožene sile, še zlasti pa z ustreznimi zunanjepolitičnimi odločitvami, si RS utrjuje svoj položaj članice Nato. To predpostavlja, da RS partnerstvo z Natom potrjuje s konkretnimi zunanjepolitičnimi stališči, ukrepi in aktivnostmi. Za graditev našega partnerstva z Natom je še posebej pomembna aktivna vloga in sodelovanje RS pri prizadevanjih za odpravo kriznih žarišč na Balkanu.

V procesu graditve nove evropske oziroma transatlantske varnostne arhitekture dobivata vse pomembnejšo vlogo tudi EU in OVSE. Včlanitev RS v EU, ki postaja ob Nato (in v sodelovanju z njim) pomemben dejavnik evropske varnosti, je bil prav tako strateški cilj zunanje in varnostne politike, katerega uresničevanje je potekalo vzporedno z vključevanjem v EU. RS se je s svojim uspešnim razvojem in z zunanjo politiko uveljavila kot srednjeevropska država, s tem so nastali potrebni pogoji, pa tudi pričakovanja mednarodne skupnosti za njeno aktivno angažiranje v kriznem območju JV od nje. Izhajajoč iz temeljnih vrednot in dolgoročnih interesov, so prioritetni cilji zunanje politike RS utrjevanje mednarodnega položaja in ugleda naše države, stabilni in dobri odnosi z vsemi državami, ki nas neposredno obkrožajo, polnopravno članstvo v EU, polnopravno članstvo v Nato in EU, članstvo v OECD, aktivna vloga v OZN, OVSE, WTO, CEFTA in v odnosih z EFTA, tesnejše sodelovanje z državami Srednje Evrope v okviru SEP, v okviru trilaterale (Italija, RS, Madžarska) in drugih podobnih povezav, aktivno sodelovanje Slovenije pri stabilizaciji področja JVE in krepitev gospodarskega sodelovanja. Na podlagi geografskih, političnih, gospodarskih, kulturnih in zgodovinskih danosti, lahko RS pri izvajanju svoje zunanje politike uporablja predvsem držo privrženosti temeljnim mednarodnopravnim načelom, izkazuje prizadevnost za spoštovanje temeljnih človekovih pravic doma in v svetu ter ponuja svoje dobre usluge pri reševanju zapletenih razmer, tako v svoji soseščini kot drugod. RS lahko svoje nacionalne interese uveljavlja le z močjo argumentov, pri čemer lahko na uravnotežen način uporablja zaveznitva držav, zvez in mednarodnih ustanov. Temeljne vrednote, po katerih se pri tem ravna, so: mir, varnost, blaginja, ozemeljska celovitost in zaščita ter razvijanje nacionalne identitete. Okvir delovanja RS v mednarodnih odnosih je in vedno bo demokracija, spoštovanje človekovih pravic in vladavina prava.

5.1 DEKLARACIJA O ZUNANJI POLITIKI REPUBLIKE SLOVENIJE

Deklaracija o zunanji politiki (Ur. list RS, št. 108/1999), (v nadaljevanju Deklaracija), ki jo je Državni zbor RS (v nadaljevanju DZ) sprejel 17.12.1999, v uvodu opredeljuje, da mora zunanja politika RS zagotavljati dve temeljni vrednoti: varnost in blaginjo države in njenih državljanov ter navaja temeljne zunanjepolitične interese in cilje, ki so temeljili na doseženem širokem političnem soglasju strank DZ.

Med drugim navaja tudi, da je primarna zunanjepolitična naloga te Deklaracije ureditev odnosov s sosednjimi državami, ki temeljijo na medsebojnem zaupanju in spoštovanju. Deklaracija poudarja, da Slovenija sledi istim ciljem in načelom kot EU, med katerimi izstopa načelo enakopravnosti. Slovenija je na podlagi sprejete Deklaracije usklajevala svojo zakonodajo z zakonodajo EU z namenom, da bi vzpostavila pogoje za prost pretok blaga,

storitev, kapitala, ljudi. Hkrati pa je želela, v skladu s cilji Pogodbe o Evropski uniji (Treaty on European Union 1992), sodelovati v procesu širjenja in poglobljanja integracije tudi na podlagi podpisanega Evropskega sporazuma, katerega izvajanje, skupaj s pogajanji in izvajanjem predpristopne strategije, predstavlja med seboj močno povezane dele procesa vključevanja RS v EU. Opredeljuje tudi prednostne naloge Slovenije v okviru EU in NATO, predvsem glede na vse bolj strateško odpiranje EU do izven-evropskih držav v okviru globalizacije, saj je RS temu posvečala posebno pozornost in v skladu s tem že pred polnopravnim članstvom podpirala skupno zunanjo in varnostno politiko EU (Deklaracija o zunanji politiki RS 1999).

5.2 RESOLUCIJA O STRATEGIJI NACIONALNE VARNOSTI REPUBLIKE SLOVENIJE

Resolucija o izhodiščih zasnove nacionalne varnosti RS (Ur. list RS, št. 71/1993) ni eksplicitno opredeljevala varnostnih interesov RS, čeprav je bilo iz vsebine razvidno, da določa temeljna izhodišča nacionalne varnosti. Z dopolnilom Resolucije o izhodiščih zasnove nacionalne varnosti RS (1994) je bil dan temelj vključevanja RS v evropske in druge mednarodne gospodarske in politične povezave. RS je prevzela hkrati pravice in odgovornosti, ki jih te povezave terjajo na obrambnem področju, razen zagotavljanja mirovnih sil v prostoru bivše Jugoslavije do končanja sedanje krize. Hkrati pa se prvič pojavi cilj vključevanja v Nato oziroma Zahodnoevropsko unijo kot evropski steber Nata. Odločanje za te pomembne povezave na obrambnem področju mora potekati na osnovi široke strokovne, in javne izmenjave mnenj. O teh vprašanjih lahko DZ razpiše referendum. S temi strateškimi izhodišči je RS pričela v letu 1997 svoje vključevanje v prve mirovne operacije.

Resolucija o strategiji nacionalne varnosti RS (Ur. list RS, št. 56/2001) opredeli varnostni interes RS v okviru članstva v EU in NATO. Uresničevanje tega nacionalnega interesa zahteva, da se RS aktivno in vsestransko pripravlja na prevzem zavezniških nalog s pomočjo akcijskega načrta za članstvo in partnerstva za mir. Prvič je SV eksplicitno opredeljena kot partnerica pri izvrševanju ciljev zunanje politike. V Resoluciji je tudi določeno, da bo obrambni sistem v sistemu kolektivne obrambe izvajal naloge, ki jih bo prevzela RS z vključitvijo v Nato. Nosilec vojaške obrambe RS je SV. Vojaška obramba države je ob odvratanju agresije glavna naloga SV. Njene naloge so tudi izvajanje obveznosti, ki izhajajo iz sklenjenih mednarodnih pogodb, sodelovanje v operacijah v podporo miru in humanitarnih operacijah, sodelovanje v zaščiti in reševanju ob naravnih in drugih nesrečah ter izvajanje drugih nalog, določenih z zakonom.

Resolucija o strategiji nacionalne varnosti RS (Ur. list RS, št. 27/2010) opredeli temeljni cilj zunanje politike RS kot zagotavljanje in krepitev varnega in stabilnega položaja države v mednarodni skupnosti. Ta zunanjepolitični in nacionalno varnostni cilj bo RS tudi v prihodnje uresničevala s sodelovanjem v OZN, OVSE, Svetu Evrope ter drugih mednarodnih organizacijah in povezavah. Kot članica EU in Nata si bo zagotavljala mesto v skupnosti držav, ki jih povezujejo sodobne civilizacijske vrednote in interesi, kot so spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin, parlamentarna demokracija, vladavina prava, tržno gospodarstvo ter kolektivna obramba in varnost. Samostojno in kot članica EU in Nata bo razvijala partnerske odnose z vzhodnimi sosedami in državami Srednje Azije. Obrambna politika bo zagotavljala nadaljnji razvoj obrambnega sistema RS skladno z načeli obrambnega načrtovanja v Natu in EU ter usklajenost in povezljivost obrambnega podsistema z drugimi podsistemi sistema nacionalne varnosti RS. Obrambna politika RS bo usmerjena tudi v zagotavljanje sposobnosti za uresničevanje sprejetih mednarodnih obveznosti države. Mednarodne aktivnosti RS na obrambnem področju bodo skladne z določili mednarodnega prava in bodo prednostno usmerjene v MOM v okviru Nata in EU, ki bodo neposredno vplivale na nacionalno varnost RS. To bo prispevalo k večji varnosti in stabilnosti RS ter uspešnejšemu uveljavljanju njenih nacionalnih interesov, kakor tudi k njeni večji prepoznavnosti in verodostojnosti v mednarodni skupnosti.

Kot je razvidno iz zgornjega pregleda resolucij, je to dokument, ki je resnično sledil razvojni poti obrambnega sistema RS, še posebej je podpiral razvoj SV v njeni težnji povezovanja v mednarodne primerljive integracije. Hkrati pa je določal strateške cilje in načine za njihovo doseganje.

6 OPREDELITEV POJMA DIPLOMACIJA

Diplomacija je bila v zgodovini vedno v ospredju zunanjepolitičnih dogajanj države. Vedno je oblikovala, realizirala, spremljala in preučevala zunanjepolitična dogajanja. Imela je pomembno vlogo pri razvoju bilateralnih in multilateralnih odnosov, mednarodnih odnosov, mednarodnega prava in celotnega družbeno političnega dogajanja v mednarodni skupnosti (Zečević, 1990: 11).

Diplomacija kot način razreševanja oziroma preprečevanja konfliktov, je kot instrument mednarodnega dialoga in pogajanj v svoji osnovni naravi politična. Izraz diplomacija se uporablja, ko govorimo o usklajevanju meddržavnih odnosov, o področju dela zunanje politike ali mednarodnih pogajanjih. Diplomacija je metoda uresničevanja zunanje politike države in je vodena iz središča. Prek organiziranega diplomatskega osebja poteka komunikacija države z zunanjim svetom. V zvezi z izrazom in pojmovanjem »diplomacija« v literaturi lahko zasledimo več definicij, ki jih v nadaljevanju navajam:

Splošno definicijo pojma diplomacija navaja Slovar slovenskega knjižnega jezika (SSKJ 1997): Diplomacija je »dejavnost, ki se ukvarja z zunanjo mednarodno politiko«, diplomacija pa je tudi »sposobnost ravnati z ljudmi spretno, okoliščinam primerno«. Wikipedia (Wikipedia – The free Encyclopedia 2006), pa definira pojem diplomacije kot umetnost in prakso vodenja pogajanj med predstavniki skupin ali narodov in s tem vodenje mednarodnih odnosov z zastopanjem držav ali mednarodnih organizacij s strani profesionalnih diplomatov. Ponavadi se pojem diplomacija nanaša na mednarodno ali meddržavno diplomacijo, preko katere poklicni diplomati vzdržujejo mednarodne odnose, predvsem na področju mirovništva, kulture, gospodarstva, trgovine, vojaštva in ustvarjajo mednarodne sporazume.

Benko (1998. b:40) opiše pojem diplomacija z naslednjimi besedami:

»Diplomacija je institucija družbe, organizirana v državi, ki je nastala s pojavom in razvojem mednarodnih odnosov z nalogo, da na posredni in formalizirani ravni predstavlja državo in njene interese, ki jih prevaja v ustne in pisne dogovore ter z instrumentom pogajanj usklajuje kooperativna in razrešuje konfliktna razmerja med njimi«

Zelo splošna je definicija, ki jo navaja Brglez (1998b: 61), ki na podlagi osemnajstih proučenih virov poda naslednjo: »Diplomacijo operacionalno opredelimo kot instrument miroljubnega posredovanja med subjekti mednarodnega prava ter hkrati kot obliko in proces njihovega medsebojnega komuniciranja.«

»Diplomacija je urejevanje mednarodnih odnosov s pogajanjem, metoda, s katero se odnose določa in izpeljuje s pomočjo odposlancev in veleposlanikov, dejavnost ali umetnost

diplomatov. Diplomacija je dopolnilo in pomožno sredstvo politične spretnosti in politike.« (Čačinović, 1994: 11)

»Diplomacija ni filozofija, temveč uporabljanje inteligence in takta v pogajanjih in uradnih odnosih med vladami neodvisnih držav.« (Čačinović, 1994: 12)

Hans Morgenthau, eden od utemeljiteljev vede o mednarodnih odnosih (1995: 660 - 667) pravi: »Diplomacija je oblikovanje in izvajanje zunanje politike«. Tako mnenje vsekakor ni naključno, saj so v številnih znanstvenih delih, ki obravnavajo mednarodne odnose oblikovalci zunanje politike izenačeni z diplomati, diplomacija pa z zunanjo politiko.«

Diplomacija v svojem širšem pomenu predstavlja formulacijo in implementacijo zunanje politike, tehnike zunanje politike, mednarodna pogajanja ter profesionalno dejavnost, ki jo opravljajo diplomati. Zagotavljanje varovanja nacionalnih interesov posamezne države poteka na različnih nivojih in z izvajanjem različnih preventivnih ukrepov od političnih, diplomatskih in ekonomskih ter vse do vojaško strokovnih ukrepov in aktivnosti. V teh prepletajočih in med seboj odvisnih in dopolnjujočih se aktivnosti, predstavlja dejavnost obrambne diplomacije le eno od pomembnejših elementov preventivnega delovanja vsake države v odnosu do drugih držav. Diplomacija ni nosilec zunanje politike neke države. To pa zato, ker diplomacija ne ustvarja zunanje politike, temveč jo samo prenaša, pojasnjuje in zastopa osnovno politično smer države. Glavna naloga diplomacije je vodenje mednarodnih dogovorov, ter mirno reševanje sporov. Glede na to, zunanja politika določa strategijo in dolgoročne cilje, diplomacija pa ji pri tem služi kot taktično sredstvo. Poleg dogovarjanja in zastopanja interesov svoje države, so bili diplomati že od samega začetka glavni informatorji svoje vlade o vseh aspektih življenja in dela v državah, v katerih so bili akreditirani.

Obrambna oziroma vojaška diplomacija ni nastala naenkrat, temveč se je razvijala skupaj s splošno diplomacijo ter se kontinuirano razvijala znotraj splošne diplomacije. V okviru splošne diplomacije in njenega razvoja je imel vojaški dejavnik odločilen pomen. Občasno je le-ta celo prevladoval nad splošno diplomacijo in tudi kadrovalo se je prvenstveno iz vojaških krogov. Z razvojem mednarodnih odnosov in splošne diplomacije se je pojavila potreba po pogostejšem vključevanju profesionalnih častnikov v diplomatske misije in sicer zato, ker so vojaške zadeve zahtevale, da diplomati dobro poznajo vojaško problematiko. Zaradi tega se je, čeprav je obrambna diplomacija bila in ostaja del splošne diplomacije, pojavila potreba po njenem delnem izločanju kot posebnega dela diplomacije, ki je bolj ali manj vezana na veleposlanika. Razmejitev med obrambno in vojaško diplomacijo v svojem zadnjem delu nazorno predstavi Jazbec, Milan (2007) Vojaška in obrambna diplomacija.

6.1 OPREDELITEV POJMA OBRAMBNA DIPLOMACIJA

Sestavni del obrambne politike posamezne države in njenega obrambnega ministrstva je tudi mednarodno sodelovanje na obrambnem področju. Tako je ta politika usmerjena na oblikovanje in izvajanje obrambnih reform, katerih cilj pa je oblikovanje obrambnega sistema ter vojaškega dela in vojske, ki je njen ključni nosilec.

Nosilec nalog je tako obrambni diplomat oziroma obrambni svetovalec, ki je v diplomatskem predstavništvu države pošiljateljice član osebja misije. Naloge obrambne diplomacije so: oblikovanje in izvajanje obrambne politike in delovanje v multilateralnem okolju ter ukvarjanje z oblikovanjem in izvajanjem obrambne politike mednarodnih organizacij.

Obrambno diplomacijo povezujemo z bilateralnim sodelovanjem obrambnih resorjev nacionalnih držav ter z multilateralnim sodelovanjem znotraj mednarodnih organizacij, predvsem zveze Nato. MORS je eno od institucij države, ki neposredno in samostojno vzdržuje stike s tujimi državami in je izgradilo svoje stalne diplomatske organe, ki na mednarodni ravni razvijajo in izvajajo aktivnosti z obrambno vojaškimi vsebinami.

Vojaško diplomatski odnosi predstavljajo celovito mednarodno sodelovanje na vseh področjih in so komponenta splošne diplomacije. Vojaška in obrambna diplomacija je neposredno vezana na ministrstvo za obrambo in je hkrati vezana tudi na veleposlanika, ki izvaja svojo jurisdikcijo kot vodja diplomatske misije. Dunajska konvencija o diplomatskih odnosih jasno opredeljuje funkcije in naloge diplomatskih predstavnikov. Tako kot veleposlanik predstavlja državo, tako vojaški diplomatski predstavnik predstavlja obrambne in vojaške interese države, interese njegovih pripadnikov, ki se na kakršenkoli način znajdejo na teritoriju države sprejemnice. Poleg predstavljanja in zastopanja interesov ministrstva pa vojaški diplomatski predstavniki opravljajo tudi druge pomembne naloge, in sicer: vodijo pogajanja, permanentno obveščajo vodstvene organe o stanju in dogajanjih v oboroženih silah države sprejemnice in v sami državi ter izvajajo aktivnosti za poglobitev sodelovanja med vojskami.

V središču pozornosti nove obrambne diplomacije, za razliko od stare diplomacije, ki je temeljila predvsem na obveščevalni dejavnosti ter povezovanju držav in narodov, so torej dejavnosti, ki prispevajo h graditvi demokratičnih institucij za nadzor nad vojskami, krepijo nadzor nad oborožitvenimi sistemi, vplivajo na neširjenje tehnologije za izdelavo orožja za množično uničevanje, spodbujajo k reformam obrambnih sektorjev in graditvi ustreznih vojaških sil, povezljivih z NATO silami, v operacijah kriznega menedžmenta. Pomembne

sestavine teh dejavnosti so tudi spodbujanje obrambnega in vojaškega sodelovanja med državami in graditev medsebojnega zaupanja za večjo stabilnost in varnost v svetu.

Zagotavljanje varovanja nacionalnih interesov posamezne države poteka na različnih nivojih in z izvajanjem različnih preventivnih ukrepov od političnih, diplomatskih in ekonomskih ter vse do vojaško strokovnih ukrepov in aktivnosti. V teh prepletajočih in med seboj odvisnih in dopolnjujočih se aktivnosti, predstavlja dejavnost obrambne diplomacije le eno od pomembnejših elementov preventivnega delovanja vsake države v odnosu do drugih držav. Obrambno diplomacijo lahko tako razumemo kot neke vrste nadgradnjo vojaške diplomacije, ki se je razširila iz bilateralnega delovanja v multilateralnega.

6.2 OPREDELITEV POJMA VOJAŠKA DIPLOMACIJA

Vojaška diplomacija je vojaško diplomatska organizacija, ki načrtuje in vodi vojaške odnose z drugimi državami, za kar uporablja lastno metodologijo (metode, sile in sredstva) za realizacijo vojaških nalog v mednarodnih odnosih (Zečević, 1990: 16-17).

Za nalogo je pomembno, da se predstavi obrazložitev pojma vojaške diplomacije, ki jo je predstavil polkovnik Kocbek v seminarski nalogi z naslovom »Razvoj obrambne diplomacije RS v obdobju 1991 – 2005« in sicer: »Obrambna diplomacija je mirnodobna, normativna in usmerjena zunanjepolitična dejavnost Vlade, ki vključuje uporabo obrambnih struktur in zmogljivosti države izven njenega ozemlja, s ciljem krepite obrambnega in vojaškega sodelovanja za graditev medsebojnega zaupanja ter za večjo stabilnost in varnost v svetu. Glavne aktivnosti obrambne diplomacije so: pomoč pri demokratičnem nadzoru nad vojsko, nadzor nad oborožitvenimi sistemi ter tehnologijami za izdelavo in širitev orožja za množično uničevanje in reforme ter graditev sil za reševanje konfliktov znotraj kolektivnega sistema varnosti«.

Aktivnost vojaške diplomacije kot specializirane veje splošne diplomacije je nepogrešljiva pri predstavljanju in zastopanju interesov države v mednarodnem političnem življenju kot tudi pri predstavljanju obrambne politike države in njenih oboroženih sil. Zelo pomembna vloga pa ji pripada tudi pri zagotavljanju nacionalno varnostnih interesov države.

Iz zgoraj navedenih definicij lahko ugotovimo, da je obrambna diplomacija širši pojem od vojaške diplomacije in glede na današnje kompleksno pojmovanje varnosti ter oblik groženj, bi bilo primernejše uporabljati samo izraz obrambna diplomacija, kar se tudi v vsakodnevni praksi vedno bolj dogaja.

6.3 NALOGE IN DEJAVNOSTI OBRAMBNE IN VOJAŠKE DIPLOMACIJE

Težiščne naloge in aktivnosti obrambne diplomacije so številne in se stalno spreminjajo glede na politične in varnostne razmere. V 19. in 20. stoletju so bile usmerjene zgolj na vojaško sodelovanje in pomoč ter imenovanje obrambnih atašejev. Nekatere evropske države so oblikovale poseben tip obrambne diplomacije z medsebojnim večstranskim vojaškim sodelovanjem (na primer znotraj Nato) in sodelovanjem s svojimi nekdanjimi kolonijami. Več desetletij po drugi svetovni vojni in med hladno vojno sta ton in razgibanost sodelovanju dajali vojaški zvezi Nato in Varšavski pakt. Obrambna diplomacija je usmerjena na širok obseg dejavnosti, ki so jih v preteklosti poimenovali kot vojaško sodelovanje ali vojaška pomoč. Če združimo tiste, ki so prevladovale v preteklosti, z dejavnostmi sodobne obrambne diplomacije, dobimo naslednji pregled (Cottey, Andrew in Foster, Anthony, 2004: 7):

- dvo – in večstranski stiki med višjimi vojaškimi in civilnimi obrambnimi uradniki;
- imenovanje obrambnih atašejev v tujini;
- dvostranski sporazumi o obrambnem sodelovanju;
- urjenje tujega vojaškega in civilnega osebja;
- posredovanje strokovnega znanja in nasvetov za področja demokratičnega nadzora vojske, obrambnega menedžmenta in za vojaška tehnična področja;
- stiki in izmenjave med vojaškim osebjem in enotami ter obiski vojaških ladij;
- napotitev vojaških in civilnih oseb v obrambna ministrstva in vojske partnerskih držav;
- oblikovanje potujočih skupin za urjenje;
- preskrba z vojaško opremo in drugimi sredstvi;
- dvo ali večstranske vojaške vaje, namenjene urjenju.

6.4 UREDITEV STATUSA VOJAŠKIH DIPLOMATSKIH PREDSTAVNIKOV REPUBLIKE SLOVENIJE

Za uspešno slovensko diplomacijo si v diplomatskih predstavništvih prizadevajo tudi vojaški diplomatski predstavniki RS. Njihov status urejajo Zakon o obrambi, Zakon o zunanjih zadevah, Pravilnik o vojaških diplomatskih predstavnikih, ki ga je izdalo MORS, Sporazum o imenovanju vojaških diplomatskih predstavnikov, ki sta ga skupaj sprejela MORS in Ministrstvo za zunanje zadeve (v nadaljevanju MZZ), Dogovor o konceptu in delovanju stalne misije RS pri zvezi Nato (in ZEU) ter Sklep za imenovanje vojaških diplomatov v Stalno misijo RS pri zvezi Nato (oziroma v druge misije). Praksa pa je pokazala, da je veljavna ureditev neustrezna. Neustrezna ureditev je bila posledica zastarelega osnovnega pravnega

okvira in neustrezne opredelitve položaja vojaških diplomatskih predstavnikov v drugih temeljnih dokumentih, ki urejajo njihov položaj. Osrednji akt, ki ureja status vojaških diplomatskih predstavnikov RS, je Pravilnik o vojaških diplomatskih predstavnikih iz leta 1994, ki je bil sprejet na podlagi Zakona o obrambi in zaščiti iz leta 1991. Ta je v osmi točki drugega odstavka 37. člena določil, da upravni organ, pristojen za obrambne zadeve, izdaja navodila za organizacijo in delovanje obrambnih sil v RS. S to določbo je bila naloga ureditve statusa vojaških diplomatskih predstavnikov naložena MORS, ki je leta 1993 z MZZ sklenilo Sporazum o imenovanju vojaških diplomatskih predstavnikov. Pravilnik o vojaških diplomatskih predstavnikih v 2. členu navaja, da so vojaški diplomatski predstavniki vojaški atašeji. Podrobneje v 3. členu opredeljuje, da imajo vojaški atašeji in njihovi pomočniki status diplomatov. Statusa vojaških diplomatskih predstavnikov pri mednarodnih organizacijah, ločeno od vojaških atašejev, pa pravilnik ne omenja, razen v 5. členu, ko navaja, da čine vojaških diplomatskih predstavnikov za diplomatsko konzularno predstavništvo RS določi minister za obrambo. Pravilnik v 10. členu še določa, da se za vojaške diplomatske predstavnike smiselno uporabljajo predpisi, ki urejajo pravice in dolžnosti uslužbencev v diplomatsko-konzularnih predstavništvih RS.

Ta določba de facto enači status vojaških diplomatskih predstavnikov z diplomati, a hkrati kaže tudi na to, da je zaradi neustreznega definiranja vojaških diplomatskih predstavnikov status vojaških atašejev urejen ustrezno, status vojaških diplomatskih predstavnikov pri mednarodnih organizacijah pa neustrezno.

Leta 2004 sprejete spremembe in dopolnitve Zakona o obrambi kljub novo prevzetim nalogam RS v mednarodni skupnosti, ki so posledica članstva v EU in Natu, ni uvedel sprememb, da bi status vojaških diplomatskih predstavnikov uredil ločeno od vojaških atašejev. Zakon se sicer nanje nanaša v 48.a členu, kjer določa, da vojaške in civilne osebe v vojski ali na ministrstvu lahko opravljajo vojaško službo oziroma službo zunaj države v vojaško diplomatskih predstavništvih, organih mednarodnih organizacij ali pri drugih organih ali v skupnih poveljstvih in enotah, zaradi izvrševanja obveznosti, prevzetih v mednarodnih organizacijah oziroma z mednarodnimi pogodbami. Vendar pa ne opredeljuje postopka imenovanja in napotitve teh predstavnikov, niti se smiselno ne sklicuje na Pravilnik o vojaških diplomatskih predstavnikih ali kak drug predpis.

Postopek imenovanja in napotitve takih predstavnikov pa je opredeljen v drugem odstavku 15. člena ZZZ, sprejetega leta 2003 (ZZZ-1), ki navaja, da v predstavništvih RS v tujini delujejo tudi zaposleni, ki jih je minister za zunanje zadeve na podlagi pisnega sporazuma s predstojniki državnih in drugih organov ter organizacij imenoval za določen čas za opravljanje nalog na gospodarskem, obrambnem, kulturnem, znanstvenem, informativnem in

drugih področjih. Nadalje isti člen tudi določa, da se v pisnem sporazumu za vojaške osebe uredi tudi delovno pravni status, naziv in druga vprašanja za čas, ko ti uslužbenci delujejo v predstavništvu, in da so glede svojih dolžnosti in pravic izenačeni z diplomati. Vendar pa je leta 2008 sprejeti Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o zunanjih zadevah (ZZZ-1B) prinesel spremembe na področju imenovanja vojaških diplomatskih predstavnikov, saj v 15. členu navaja, da na podlagi splošnega pisnega sporazuma s predstojnikom drugega državnega organa delo v predstavništvih RS v tujini začasno opravljajo tudi uslužbenci na obrambnem, varnostnem in drugih področjih. Največja pomanjkljivost zakona je v tem, da ti uslužbenci niso imenovani v diplomatski naziv, a se jim, če izpolnjujejo pogoje (za zaposlitev na MZZ), v skladu s pravili akreditacije v državi sprejemnici ali v mednarodni organizaciji izda le diplomatski potni list, drugim uslužbencem pa le službeni potni list. Zakon pa določa tudi, da naj bi bili v času, ko ti uslužbenci opravljajo delo v predstavništvu, glede njihovih pravic in obveznosti izenačeni z diplomati. Taka ureditev pa odstopa od ureditve, kot je predvidena s Pravilnikom o vojaških diplomatskih predstavnikih.

Konkretnejše primere predstavništev ter napotitve in imenovanja vojaških diplomatskih predstavnikov, npr. po številu predstavnikov najmočnejše vojaško diplomatsko predstavništvo, tj. stalno predstavništvo pri Natu, sta ministrstvu poskušali urediti tudi z Dogovorom o konceptu in delovanju stalne misije RS pri zvezi Nato (in ZEU) ter s Sklepom za imenovanje vojaških diplomatov v Stalno misijo RS pri zvezi Nato (oziroma v druge misije).

Zaradi neustrezne ureditve so imeli nekateri vojaški diplomatski predstavniki RS v tujini, zlasti tisti, akreditirani pri mednarodnih organizacijah, težave z ureditvijo diplomatskega statusa v državi gostiteljici. MZZ jim namreč ne priznava mednarodno priznanega diplomatskega naziva, ki je pogoj za akreditiranje v državi sprejemnici. Le na podlagi mednarodno priznanega diplomatskega naziva lahko vojaški diplomatski predstavnik v državi sprejemnici pridobi diplomatsko osebno izkaznico, ki pa je pogoj za pridobitev vseh pravic, privilegijev in imunitet, ki izhajajo iz diplomatskega statusa (oprostitev plačila davkov in taks, oprostitvev plačila carinskih dajatev, oprostitvev vezanosti s predpisi socialnega zavarovanja države sprejema, oprostitvev osebnih dajatev in službe, osebna nedotakljivost, nedotakljivost stanovanja, sodna imuniteta itd.) ter omogočajo nemoteno opravljanje nalog in bivanje v državi sprejemnici, kot to določa Dunajska konvencija o diplomatskih odnosih, katere pogodbenica je tudi RS². Ta namreč v 7. členu med člani osebja misije izrecno navaja tudi vojaške, pomorske in letalske atašeje, za imenovanje katerih lahko država sprejemnica

² Slovenija je z notifikacijo o nasledstvu mednarodnih pogodb o diplomatskem in konzularnem pravu, ki so obvezovale SFRJ, leta 1992 nasledila status pogodbene stranke v Dunajski konvenciji o diplomatskih odnosih.

zahteva, da se njihova imena sporočijo vnaprej zaradi odobritve. Prav tako zakonodajalec pri pripravi zakonskih in podzakonskih aktov ni opredelil pojma vojaških diplomatskih predstavnikov, zaradi česar je razločevanje med vojaškimi atašaji in vojaškimi diplomatskimi predstavniki pri mednarodnih organizacijah prepuščeno trenutni presoji in vsakokratni, pogosto različni razlagi ministrstev za zunanje zadeve in za obrambo. Zanimivo je, da literatura s področja mednarodnega prava in diplomatskih odnosov ne razlikuje vojaških diplomatskih predstavnikov kot ločene kategorije diplomatskih predstavnikov, saj se pravila in določbe, ki sicer veljajo za diplomatske predstavnike, smiselno uporabljajo tudi za vojaške diplomatske predstavnike. Iz tega lahko sklepamo, da poleg specialnih meril, ki veljajo za vojaške osebe, za vojaške diplomatske predstavnike veljajo enaka pravila ter da imajo ti iste pravice in dolžnosti kot druge kategorije diplomatskih predstavnikov.

Status vojaških diplomatskih predstavnikov RS ni bil urejen na način, ki bi jim omogočal enako obravnavo kot drugim diplomatskim kategorijam ter jim tako zagotavljal nemoteno in neovirano opravljanje svojega dela ter normalno življenje v državi, kjer opravljajo svoje delo. Zakonski predpis je namreč temelj za natančnejšo ureditev statusa posameznih kategorij diplomatskih predstavnikov s podzakonskimi akti, za dosledno izvajanje katerih so zadolženi pristojni državni organi.

Na podlagi vseh zgoraj navedenih ugotovitev, ki jih je ugotovil Varuh človekovih pravic³ na podlagi vložene pobude namestnika vodje vojaškega predstavnika za EU v Stalnem predstavništvu RS pri EU, sta maja 2011 MZZ in MORS sklenili Sporazum o opravljanju dela v diplomatskih predstavništvih RS v tujini na obrambnem področju (šifra 804-195/2011-1, z dne 3.6.2011), ki odpravlja pomanjkljivosti veljavne pravne ureditve. Z uveljavitvijo zgoraj navedenega sporazuma prenehajo veljati Sporazum o imenovanju vojaških in diplomatskih predstavnikov, Sklep o vzporednosti vojaških in diplomatskih nazivov, Dogovor o konceptu delovanja Stalne misije RS pri zvezi Nato (in ZEU) ter Dogovor o urejanju materialno tehničnih vprašanj na predstavništvih Republike Slovenije v tujini. S tem se ureja status vojaških diplomatskih predstavnikov RS na način, ki bo omogočal enako obravnavo kot drugim diplomatskim kategorijam ter jim tako zagotavljal nemoteno in neovirano opravljanje svojega dela ter normalno življenje v državi, kjer opravljajo svoje delo. Zakonski predpis je namreč temelj za natančnejšo ureditev statusa posameznih kategorij diplomatskih predstavnikov s podzakonskimi akti, za dosledno izvajanje katerih so zadolženi pristojni državni organi.

³ Primer je podrobno opisan v Letnem poročilu Varuha človekovih pravic 2005, str. 172-173.

S podpisom Sporazuma o opravljanju dela v diplomatskih predstavništvih RS v tujini na obrambnem področju se bo po skoraj dvajsetih letih delovanja slovenske vojaške diplomacije vendarle dočakala primerna ureditev statusa vojaških diplomatskih predstavnikov RS.

7 IZHODIŠČA ZA DELOVANJE MIRNODOBNE STRUKTURE SLOVENSKE VOJSKE V TUJINI

7.1 DEFINIRANJE PODROČJA MIRNODOBNE STRUKTURE SLOVENSKE VOJSKE V TUJINI

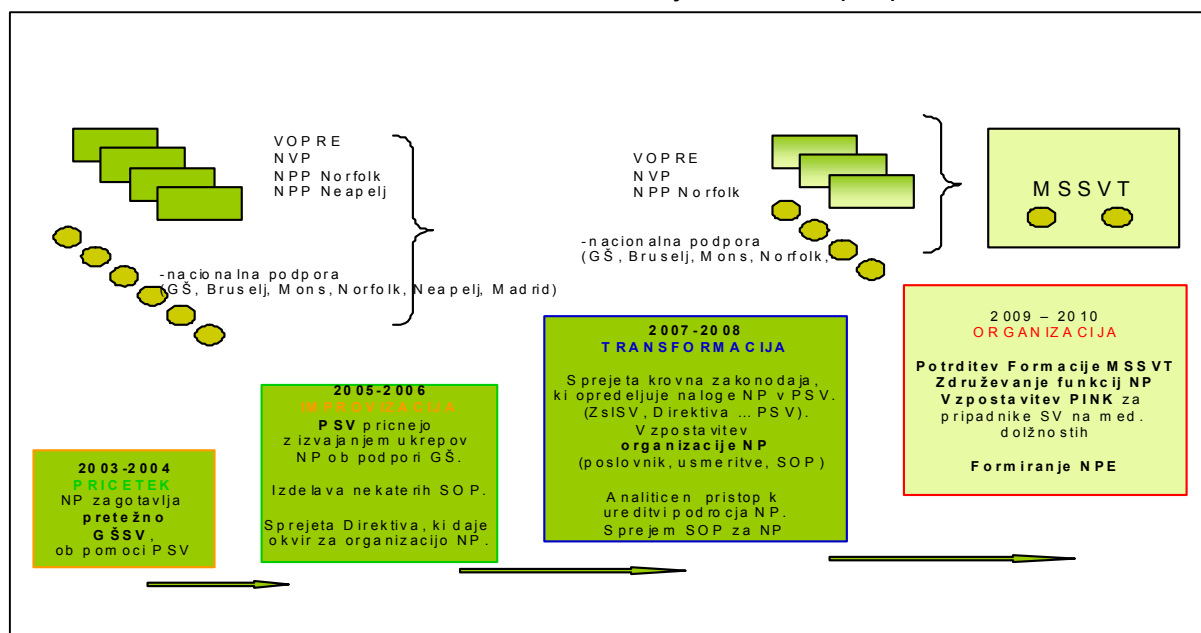
Poleg delovanja obrambne in vojaške diplomacije, zagotavlja MSSVT poenoteno in uspešno zastopanje interesov SV v tujini ter z delom v mednarodnih strukturah podpira skupne cilje.

RS zagotavlja nacionalno varnost in obrambo tudi z aktivnim sodelovanjem v mednarodnih varnostnih povezavah. SV pri tem izvršuje obveznosti, ki jih je RS sprejela z mednarodnimi pogodbami oziroma v mednarodnih organizacijah in v njih tudi zastopa nacionalne interese. Te obveznosti in interese SV v skladu s pristojnostmi izvaja, z delovanjem posameznikov in organizacijskih enot v mirnodobnih vojaških in kriznih sestavih zavezniških ter mednarodnih organizacij.

Direktiva o organizaciji in delovanju mirnodobne strukture Slovenske vojske v tujini (številka 804-95/2009-2 z dne 8.6.2010), (v nadaljevanju Direktiva o MSSVT), opredeli, da mirnodobna struktura Slovenske vojske v tujini združuje pripadnike SV na mirnodobnih dolžnostih v tujini: v vojaških predstavništvi, Natovi poveljniški strukturi in strukturi sil, ustanovah ter zavodih, mednarodnih organizacijah in organih ter večnacionalnih poveljstvih oziroma štabih. Sestavljajo jo tri predstavništva in nacionalni podporni element (v nadaljevanju NPE). Enotna organizacijska struktura zagotavlja poenoteno in uspešno zastopanje interesov SV v tujini ter z delom v mednarodnih strukturah podpira skupne cilje, medtem ko NPE zagotavlja nacionalno podporo (v nadaljevanju NP) za vse pripadnike SV na MVD in izobraževanju v tujini.

V sliki 1 prikazujemo kronološki nastanek MSSVT in razvoj nacionalne podpore v obdobju med 2003 in 2011 letom.

Slika 1: Nastanek MSSVT in razvoj nacionalne podpore.

Vir: predstavitev VOPRE, julij 2011.

Organiziranje in delovanje mirnodobne strukture SV v tujini ima izhodišča v nacionalnih dokumentih in predpisih RS, sklenjenih mednarodnih sporazumih, sklepih vlade RS in aktih vodenja in poveljevanja in sicer:

7.1.1 Nacionalni dokumenti

Zakon o obrambi (Ur. I. RS, št. 103/04 -UPB-1),

Zakon o zunanjih zadevah (Ur.I. RS, št. 45/01-s spremembami in dopolnitvami),

Zakon o službi v Slovenski vojski (Ur. I. RS, št. 68/07),

Zakon o tajnih podatkih (Ur. I. RS, št. 50/2006),

Pravila službe v Slovenski vojski (Ur. I. RS, št. 84/09),

Ukaz predsednika Republike Slovenije o odprtju Stalne misije RS pri zvezi Nato (Ur. I. RS, št. 52/97),

Uredba o plačah in drugih prejemkih javnih uslužbencev za delo v tujini (Ur. I. RS, št. 14486/09, 23-980/09),

Uredba o plačah in drugih prejemkih pripadnikov Slovenske vojske pri izvajanju obveznosti, prevzetih v mednarodnih organizacijah oziroma z mednarodnimi pogodbami (Ur. I. RS, št. 67/08),

Uredba o varovanju tajnih podatkov v komunikacijsko informacijskih sistemih (Ur. I. RS, št.48/07),

Sklep Vlade RS o popolnitvi formacijskih dolžnosti v mirnodobnih poveljstvih in enotah Nata (šifra: 802-02/2002-16 z dne 01.04.2004),

Sklep vlade o dopolnitvi sklepa Vlade RS o popolnitvi stalnih vojaških predstavništev pri mirnodobnih poveljstvih Nata in EU (šifra: 802-02/2002-18 z dne 22.07.2004),

Sklep Vlade RS o popolnitvi formacijskih dolžnosti s pripadniki SV v NATO mirnodobni poveljniški strukturi ter v Nato strukturi sil, vključno z organizacijskimi enotami podrejenimi Natu po preoblikovanju poveljstev (št. 87000-14/2008/3 z dne 12. 06. 2008),

Direktiva o razmejitvah pristojnosti in nalog med GŠSV, PSSV in PDRIU (GŠSV, šifra: 804-379/2009-1 z dne 08.10.2009),

Ukaz o imenovanju generičnih področij za standardizacijo in sodelujočih ter o njihovih pristojnostih in nalogah (GŠSV, šifra: 860-62/2007-9 z dne 07.01.2008),

Ukaz za poveljevanje in kontrolo v GŠSV (GŠSV, šifra: 8042-22/2007-3 z dne 28.05.2009),

Ukaz za vzpostavitev PINK za pripadnike na mirnodobnih dolžnostih v tujini (GŠSV, št. 804-304/2009-3 z dne 29.10.2009),

Direktiva o delovanju Vojaškega vikariata v poveljstvih, enotah in zavodih SV (GŠSV, št. 804-36/2010-1 z dne 02.02.2010),

Direktiva za razvoj in izvajanje celostne skrbi za pripadnike SV (GŠSV, št. 804338/2009-1 z dne 16.09.2009),

Direktiva za organiziranje in delovanje specialnih sil SV (GŠSV, št. 1804-94/2008-1-28598 z dne 02.04.2008),

Direktiva o varovanju informacij v komunikacijskih in informacijskih sistemih SV (GŠSV, št. 386-26/2008-1 z dne 21.05.2008),

Direktiva za šport v SV (GŠSV, št. 804-501/2009-1 z dne 30.11.2009),

Formacija mirnodobne strukture SV v tujini.

7.1.2 Mednarodni sporazumi

Sporazum o statusu organizacije Severnoatlantske pogodbe, nacionalnih predstavnikov in mednarodnega osebja (Ur. I. RS, št. 22/04),

Protokol o statusu mednarodnega vojaškega poveljstva, ustanovljenega v skladu s Severnoatlantsko pogodbo (Ur. I. RS, št. 22/04),

Finančni sporazum med Vlado RS in Organizacijo Severnoatlantskega pakta (Ur. I. RS, št. 23/98),

Varnostni sporazum med Republiko Slovenijo in Organizacijo Severnoatlantskega pakta (Ur. I. RS, št. 23/97),

Sporazum med pogodbenicami Severnoatlantske pogodbe o statusu njihovih sil (Ur. I. RS, št. 22/04),

Sporazum med državami pogodbenicami Severnoatlantskega pakta in drugimi državami, ki sodelujejo v Partnerstvu za mir, glede statusa njihovih sil (Ur. l. RS, št. 16/95),

Protokol o statusu mednarodnega vojaškega poveljstva, ustanovljenega v skladu s Severnoatlantsko pogodbo (Ur. l. RS, št. 22/04),

Sporazum o statusu misij in predstavnikov tretjih držav pri Organizaciji Severnoatlantske pogodbe (Ur. l. RS, št. 22/04),

Memorandum o soglasju med Vrhovnim zavezniškim poveljnikom za preoblikovanje in Ministrstvom za obrambo Republike Slovenije glede napotitve nacionalnega predstavnika za povezave v Poveljstvo Vrhovnega zavezniškega poveljnika za preoblikovanje - ACT (Sklep Vlade RS z dne 5.04.2005),

Memorandum o soglasju (posodobljen dne 13. julija 1976) glede sporazuma med Vrhovnim poveljstvom zavezniških sil v Evropi (SHAPE) in Belgijo o ustanovitvi in delovanju mednarodne šole na tem poveljstvu (sklep Vlade RS z dne 11.05.2006),

Memorandum o delovnem dogovoru med Natovo organizacijo (NC30) in Ministrstvom za obrambo Republike Slovenije glede projekta za komunikacijsko informacijsko omrežje (CIS) (sklep Vlade RS z dne 20.10.2005),

Memorandum o soglasju glede vzpostavitve in podpore skupnih centrov za zračne operacije (CAOCS) in Dogovor o ukrepih podpore države gostiteljice za skupni center za zračne operacije 5 (pristopna nota podpisana 10.12.2007),

Memorandum o razumevanju glede ustanovitve, upravljanja in delovanja RKBO Centra odličnosti ter Memorandum o razumevanju glede funkcionalnih odnosov glede RKBO Centra odličnosti (podpisan dne 26.10.2006),

Memorandum o dogovoru glede ustanovitve, upravljanja in delovanja Nato Centra odličnosti za civilno-vojaško sodelovanje (operativni memorandum - podpisana dne 03.11.2009),

Memorandum o dogovoru glede funkcionalnega odnosa v zvezi z Nato Centrom odličnosti za civilno-vojaško sodelovanje (funkcionalni memorandum - podpisana dne 10.12.2009),

Memorandum glede ustanovitve, upravljanja in delovanja Natovega centra odličnosti za zbiranje obveščevalnih podatkov s človeškimi viri (HUMINT) (podpisan decembra 2009),

Memorandum glede funkcionalnih razmerij v zvezi z Natovim centrom odličnosti za zbiranje obveščevalnih podatkov s človeškimi viri (HUMINT) (podpisan decembra 2009),

Memorandum o soglasju glede organizacije, administracije, varnosti, financiranja in popolnjenja Obveščevalnega zbirnega centra-IFC (RS podpisala 05.10.2006),

Memorandum o soglasju glede popolnjenja, financiranja, upravljanja in podpore poveljstva korpusa Nata za hitro razmeščanje - Italija (HQ NROC-IT; pristopna nota podpisana 08.11.2006).

7.1.3 Ostali dokumenti ter navodila, ki vplivajo na delovanje PSV

MC 53/3: TOR SACEUR;

SS AD 45-1: National Training,

AAP 16(C): Manpower and Procedures,

SO 70-4: Official Visits to SHAPE and ACO,

SO 40-9: Personnel Registration,

SO 40-6: Reception and Introduction,

SO 95-1: Shape officers Association,

SO 17-024: Conduction Ceremonies,

SO 100/020 -SIS (Shape International School),

SO 5/001 -MWA Council,

SO 5/005 -Shape Holidays,

NMR Manual,

Information Exchange, Liaison and Co-Ordination Between Alliance Nations And Shape (SHAPE OIR NU 15-7, od 28.09.2004),

Dokument MC 58/3 Terms of References for The Supreme Allied Commander Transformation,

SOP for Information Exchange with National Liaison Representatives (NLR) - od 05.2005.

7.1.4 Pregled predpisov in aktov vodenja poveljevanja, ki urejajo finančno in materialno poslovanje mirnodobne strukture Slovenske vojske v tujini

Zakon o javnih financah (Ur. I. RS, št. 79/99 s spremembami in dopolnitvami),

Zakon o izvrševanju proračuna RS (Ur. I. RS, št. 116/2005 s spremembami in dopolnitvami),

Zakon o deviznem poslovanju (Ur. I. RS, št. 23/95 s spremembami in dopolnitvami),

Zakon o računovodstvu (Ur. I. RS, št. 23/95 s spremembami in dopolnitvami),

Uredba o plačah in drugih prejemkih javnih uslužbencev za delo v tujini (Ur. I. RS, št. 69/2008 s spremembami in dopolnitvami),

Uredba o plačah in drugih prejemkih pripadnikov Slovenske vojske pri izvajanju obveznosti, prevzetih v mednarodnih organizacijah oziroma z mednarodnimi pogodbami (Ur. I. RS, št. 67/2008),

Uredba a povračilu stroškov za službena potovanja v tujino (Ur. I. RS, št. 38/94 s spremembami in dopolnitvami),

Pravilnik o postopkih za izvrševanje proračuna Republike Slovenije (Ur. I. RS, št. 13/2006 s spremembami in dopolnitvami),

Pravilnik o finančnem poslovanju Ministrstva za obrambo (št. 0070-14/2006-1 z dne 13.03.2006 s spremembami in dopolnitvami),
Navodilo o postopkih oddaje javnih naročil manjše vrednosti v Ministrstvu za obrambo (št. 0070-23/2007-13 z dne 17.07.2007),
Pravilnik o skladiščnem poslovanju v Ministrstvu za obrambo (št. 017-02-4/99 z dne 21.09.1999 s spremembami in dopolnitvami),
Navodilo o poslovanju s poslovnimi karticami v vojaških diplomatskih predstavništvih, drugih vojaških predstavništvih MORS ter poveljstvih Nata in EU v tujini (šifra: 40520/2006-12 z dne 01.08.2006 s spremembami in dopolnitvami),
Navodilo o postopkih pri obračunu in izplačilu stroškov na službenih potovanjih v tujino (št. : 070-17/2007-2 z dne 21.03.2007),
Navodilo o reprezentanci na Ministrstvu za obrambo Republike Slovenije (št. 007024/2009-13 z dne 15.09.2009),
Postopkovnik za zagotovitev, evidentiranje in izplačevanje akontacij deviznih plač javnim uslužbencem napotenim na delo v tujino (št. 1005-30/2008-2001 z dne 03.11.2008),
SOP št. 21-0001: SOP za obračunavanje povračila stroškov prevoza na dele in iz dela pripadnikom stalne sestave Slovenske vojske v Sloveniji in predstavništvih ter na mednarodnih vojaških dolžnostih v tujini (razen na OKO) (št. 804-11/2007-4 z dne 02.07.2007),
SOP št. 05-0005: Kadrovska podpora pripadnikov SV na delu v tujini (št. 804-242/2009-1 z dne 22. 05. 2009),
SOP št. 35-0301: Postopki načrtovanja in administrativno - finančne podpore pri službenih poteh v tujino (GŠSV, šifra 804 -213/2009-1 z dne 04.06.2009),
SOP št. 35-0501: Postopki naročanja reprezentance (GŠSV, šifra 804-298/2009-37 z dne 11.05.2010),
Izhodišča in usmeritve za opremljanje in izvedbo logističnih ter zdravstvenih priprav pripadnikov SV pred napotitvijo na opravljanje nalog na dolžnosti v mirnodobnih poveljstvih NATO in EU (GŠSV, šifra 804-26-13/2004-1 z dne 29.11.2004).

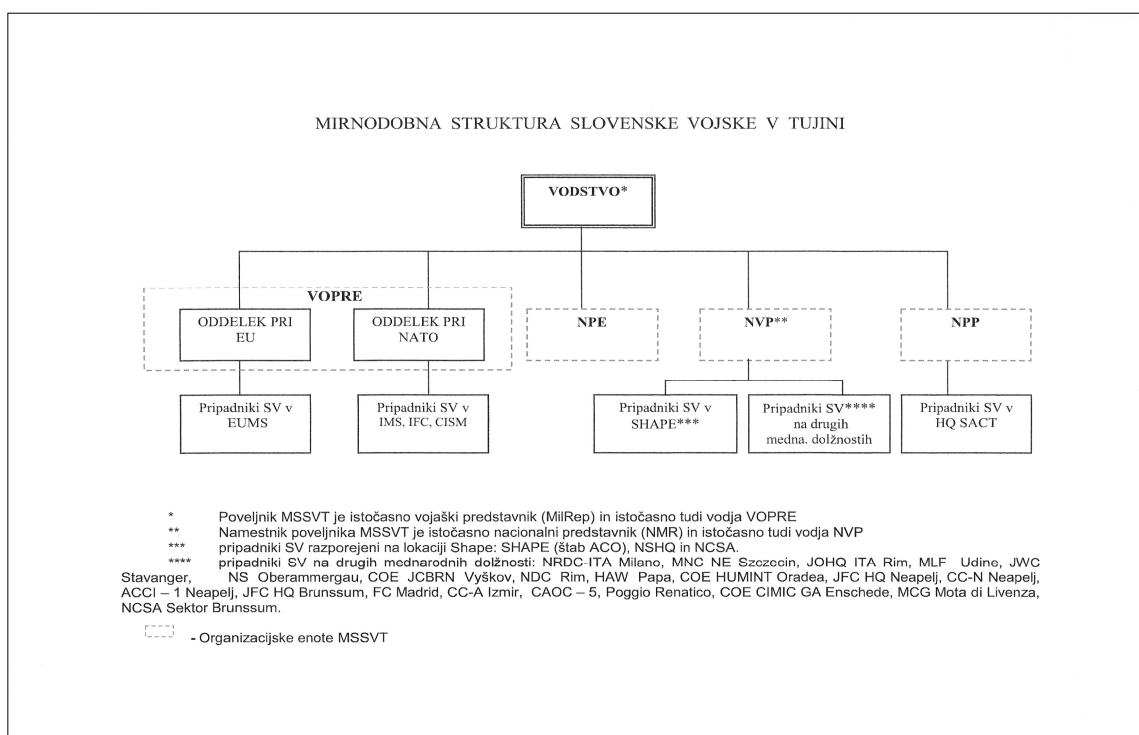
7.2 STRUKTURA IN ORGANIZACIJA DELOVANJA MIRNODOBNE STRUKTURE SLOVENSKE VOJSKE V TUJINI

7.2.1 Struktura

Direktiva o MSSVT določa, da je MSSVT enotna mirnodobna struktura SV v tujini, ki vključuje: vodstvo MSSVT, PSV in NPE ter pripadnike SV na drugih mirnodobnih dolžnostih v tujini. Sedež vodstva MSSVT se nahaja v Bruslju.

PSV in NPE so organizacijske enote MSSVT. GŠSV neposredno usmerja njihovo delovanje. Poslanstvo, organiziranost in naloge PSV in NPE so določene v veljavni formaciji MSSVT. PSV v tujini so: VOPRE v Bruslju, Nacionalno vojaško predstavništvo (v nadaljevanju NVP) pri zavezniškem poveljstvu za operacije v Monsu, Nacionalno predstavništvo za povezave (v nadaljevanju NPP) pri zavezniškem poveljstvu za transformacijo v Norfolku. NPE MSSVT se nahaja v Monsu.

Slika 2: Mirnodobna vojaška struktura v katerih delujejo pripadniki MSSVT.

Vir: GŠSV/ZSK, junij 2011.

Pripadniki MSSVT so hkrati predstavniki SV. Njihova podrejenost je opredeljena z vzpostavljenim PINK. SV ima v tujini predstavnike na mirnodobnih dolžnostih v PSV, v Natovi poveljniški strukturi, ustanovah in zavodih, mednarodnih organizacijah in organih ter večnacionalnih poveljstvih. Organizacijo poveljevanja za MSSVT podrobno opredeli poveljnik MSSVT v poslovniku o organizaciji ter delovanju MSSVT.

Pristojnosti sodelovanja z GŠSV, PSSV in PDRIU se opredeli smiselno in v skladu z Direktivo o razmejitvah pristojnosti in nalog med GŠSV, PSSV in PDRIU. PSV izvajajo dela in naloge po principih osebnih štabov in podpirajo delovanje vodij PSV. PSV delujejo po principih zastopnikov, predstavnikov, častnikov za povezave in vojaške diplomacije. Pri tem uporabljajo formalne in neformalne oblike delovanja. Glede na izražen interes, potrebo in

pristojnosti poveljnik MSSVT, vodje PSV sodelujejo z drugimi predstavništvi RS v tujini. To sodelovanje zajema tudi sodelovanje z akreditiranimi obrambnimi atašeji RS v tujini.

7.2.2 Cilji popolnjevanja mirnodobne strukture Slovenske vojske v tujini

Po Direktivi o MSSVT bo SV s pripadniki na mednarodnih vojaških dolžnostih (v nadaljevanju MVD) podpirala delovanje mednarodnih struktur, izvrševala mednarodne obveznosti ter tako uresničevala naslednje cilje:

- a) Zagotovitev zastopanja vojaško obrambnih interesov RS in stališč SV v Natu, EU ter v okviru OZN in OVSE.
- b) Izvrševanje mednarodnih vojaških obveznosti, ki temeljijo na drugih bilateralnih in multilateralnih mednarodnih obveznostih RS.
- c) Zagotovitev prenosa informacij, izvajanje nacionalnega poveljevanja in kontrole, izvajanje racionalne in učinkovite NP za pripadnike SV na MVD ter prenos funkcijskih znanj, ki v SV niso dovolj razvita, in s tem krepitev njenega razvoja.
- d) Podpora izvajanju obveznosti na MOM.
- e) Pridobivanje znanj in izkušenj pri kadrih SV ter izpolnjevanje obveznosti do kariernih poti.

7.2.3 Obseg mirnodobnih dolžnosti Slovenske vojske v tujini

Po Direktivi o MSSVT bo SV prilagaja svoj prispevek MDSVT glede na nacionalne cilje in prioritete, spremembe v Nato, EU in drugih vojaških strukturah ter glede na razpoložljive vire. V preteklem obdobju je SV uresničevala svoje mednarodne vojaške obveznosti v okviru PSV z neposrednim vključevanjem v Nato in EU poveljniško strukturo ter v okviru različnih aktivnosti, ki temeljijo na mednarodnih obveznostih RS. Konec leta 2007 je SV na različnih dolžnostih v tujini imela 51 častnikov, 33 podčastnikov, 4 vojaške uslužbenke in 3 vojake kar je predstavljalo 91 pripadnikov SV. Poleg tega je SV prispevala tudi 13 od 18 častnikov v vojaško diplomatsko (atašejsko) mrežo.

S popolnjevanjem MVD se izraža nacionalni interes RS in SV ter zagotavlja vpliv v mednarodnem okolju. Odločitve o sprejemu MVD se sprejmejo v skladu z nacionalnimi in mednarodnimi predpisi, ki določajo postopke in pristojnosti organov v procesu sprejemanja dolžnosti v mednarodnih organizacijah. Na podlagi ponudb o možnih dodatnih MVD, prejetih s strani mednarodnih organizacij, ZSK na podlagi usklajevanja med sektorjem J5 GŠSV in poveljnikom MSSVT pripravi predlog za sprejem popolnitve MVD, o katerem se odloči na kadrovske kolegiju NGŠ. V postopku usklajevanja se po potrebi vključi tudi nosilca področja iz GŠSV, na katerega se MVD nanaša.

SV uresničuje svoje mednarodne vojaške obveznosti, ki izhajajo iz mednarodnih obveznosti RS, tudi s pripadniki na MDSVT. Po podatkih ZSK ima SV 2011 leta na različnih dolžnostih na formaciji MSSVT razporejenih 76 pripadnikov SV in sicer 42 častnikov, 23 podčastnikov, 6 vojaških uslužbencev, 3 vojake in 2 civilni osebi.

Mirnodobne dolžnosti SV v tujini so razvrščene v pet stebrov:

1. Nato poveljniška struktura,
2. Nato struktura sil,
3. Vojaška predstavništva SV v tujini,
4. Ostale organizacije kot so Vojaški štab EU, direktorat za krizno načrtovanje, MLF, CISM ipd.,
5. Obrambna diplomatska mreža.

Prvi štirje stebri predstavljajo mirnodobno strukturo SV v tujini. SV pa prispeva pripadnike tudi v obrambno diplomatsko mrežo, ki jo vodi Direktorat za obrambno politiko MORS.

7.2.4 Poslanstvo in naloge mirnodobne strukture Slovenske vojske v tujini

Direktiva o MSSVT določa, da je MSSVT organizacijska enota SV, ki združuje vse pripadnike SV na mirnodobnih dolžnostih v tujini s ciljem usklajenega predstavljanja SV v tujini, podpiranja skupnih ciljev Slovenije in zaveznic ter zagotavljanja enotne nacionalne podpore. S svojim delovanjem MSSVT zagotavlja: poenoteno in uspešno zastopanje interesov SV v tujini, preglednost in enotnost PINK, učinkovitost, ekonomičnost, usklajenost, sodelovanje ter podporo skupnim ciljem; enoviti in učinkoviti nacionalni podpori.

7.2.4.1 Vojaško predstavništvo

Vojaško predstavništvo (v nadaljevanju VOPRE) je skupno vojaško diplomatsko PSV pri zvezi Nato in EU, ki deluje v okviru Stalnega predstavništva RS pri zvezi Nato in v okviru Stalnega predstavništva RS pri EU. VOPRE je stavljen iz oddelka pri Nato in oddelka pri EU. Sedež predstavništva je pri Stalnem predstavništvu RS pri Natu v Bruslju, kjer se nahaja tudi oddelek VOPRE pri Nato. Oddelek VOPRE pri EU se nahaja pri Stalnem predstavništvu RS pri EU, prav tako s sedežem v Bruslju.

VOPRE v skladu z Direktivo o MSSVT izvaja in zagotavlja:

- zastopanje vojaških interesov RS in SV v vojaških odborih Nata in EU ter njunih delovnih telesih, zagotavljanje vojaških nasvetov veleposlanikoma pri Natu in EU;
- sodelovanje pri oblikovanju in sprejemanju strateških vojaških odločitev Nata in EU;

- izvajanje aktivnosti skupnega interesa, ki so primarno usmerjene v medsebojno izmenjavo informacij, sodelovanje, povezovanje in usklajevanje med GŠSV in vojaškimi organi na sedežu Nata in EU;
- sodelovanje z vojaškimi predstavništvi držav članic in drugih držav pri Natu in EU, v katerih je za to izražen interes ali potreba;
- usklajevanje in zagotavljanje podpore ob obiskih najvišjih vojaških in civilnih predstavnikov RS v Natu in EU ter najvišjih predstavnikov Nata in EU v RS.

Funkcionalno-vsebinska področja delovanja VOPRE se primarno nanašajo na:

- sodelovanje v procesih odločanja in oblikovanja vojaških nasvetov GŠSV, se posebej s področja mednarodnih operacij in misij zveze Nato in EU ter pri oblikovanju strateških dokumentov Nata in EU;
- vojaško-politične vsebine v pristojnosti Vojaškega odbora Nata in Vojaškega odbora EU ter njihovih organov, sodelovanje z delovnimi telesi in ostalimi organi zveze Nato in vojaške strukture EU, v katerih ima SV svoje predstavnike in v katerih zastopa interese RS ter SV;
- sodelovanje na področju strateškega obrambnega načrtovanja ter načrtovanja razvoja vojaških zmogljivosti;
- usklajevanje in podporo ob obiskih najvišjih nacionalnih vojaških in civilnih predstavnikov v Nato in EU ter najvišjih predstavnikov iz Nata in EU v RS.

Del VOPRE, ki prioriteto pokriva EU, izvaja in zagotavlja tudi del nalog, ki so v Nato strukturi v pristojnosti NVP. Pri uresničevanju opredeljenih nalog neposredno sodeluje z NVP. Te naloge so zlasti:

- aktivnosti pri naboru sil, pripravi, organizaciji in zagotovitvi udeležbe enot in posameznikov SV na EU vodenih operacijah;
- spremljanje EU operacij in izmenjava informacij o situaciji;
- usklajevanje in druge aktivnosti v zvezi z udeležbo na EU vajah.

Vojaški predstavnik (v nadaljevanju MilRep) je vodja VOPRE. Usmeritve za delo prejema od NGŠ oziroma NNGŠ. MilRep z odločitvami seznanja vodji diplomatskih predstavništev pri Natu in EU ter zagotavlja potrebno medsebojno izmenjavo informacij z ostalimi nacionalnimi subjekti v tujini. MilRep je predstavnik NGŠ v Vojaškem odboru Nato in v Vojaškem odboru EU. Ostale naloge in pristojnosti:

- vodenje, usmerjanje in usklajevanje ter nadziranje dela VOPRE;
- zagotavljanje zastopanja interesov in stališč SV v mednarodnem vojaškem poveljstvu Nata in v vojaškem poveljstvu EU ter pri vojaških predstavništvih držav članic ter partnerskih držav pri zvezi Nato in EU;
- izvajanje vojaškega svetovanja vodjema diplomatskih predstavništev pri Natu in pri EU;

- usklajevanje vojaških stališč in njihovo predstavljanje v Natu in EU na podlagi posvetovanj z GŠSV ter ostalimi PSV;
- izmenjava informacij, sodelovanje, povezovanje in koordinacijo na relaciji SV - Vojaški odbor Nato, SV - Vojaški odbor EU ter njima podrejena delovna telesa in delovne skupine;
- zagotavljanje aktivne vloge v procesih in delovanju odborov, delovnih teles ter agencijah Nata in EU;
- izvajanje funkcije SNR, v kateri je v nacionalnem smislu, nadrejen tudi vsem pripadnikom SV na delu v mednarodnem vojaškem poveljstvu Nata in v vojaškem poveljstvu EU ter drugih strukturah;
- organiziranje in sodelovanje v protokolarnih aktivnostih;
- opravljanje drugih nalog po odločitvi NGŠ.

7.2.4.2 Nacionalno vojaško predstavništvo

Po Direktivi o MSSVT nacionalno vojaško predstavništvo (v nadaljevanju NVP) deluje na sedežu zavezniškega poveljstva za operacije in zastopa interese RS ter SV in podpora zavezniškemu poveljstvu za operacije pri pripravi ter vodenju operacij na vojaško strateški ravni.

Skladno z Direktivo o MSSVT NVP izvaja in zagotavlja:

- aktivnosti, ki so usmerjene na medsebojno izmenjavo informacij, sodelovanje, povezovanje in usklajevanje na relaciji med SV in zavezniškim poveljstvom za operacije;
- aktivnosti pri naboru sil, pripravi, organizaciji in izvedbi udeležbe enot in posameznikov SV na Natovih operacijah in misijah, oziroma pri operacijah in misijah EU in drugih, ki jih Nato podpira, spremljanje in sodelovanje pri podpori operacijam in misijam ter izmenjevanje informacij o situaciji;
- usklajevanje in druge aktivnosti v zvezi z udeležbo SV na Natovih vajah;
- sodelovanje s partnerji Nata in v partnerskih aktivnostih Nata sedežu zavezniškega poveljstva za operacije;
- sodelovanje v delovnih telesih ter z vsemi organizacijskimi in podpornimi enotami na sedežu zavezniškega poveljstva za operacije;
- usklajevanje in podporo ob obiskih nacionalnih vojaških in civilnih predstavnikov v zavezniškem poveljstvu za operacije ter predstavnikov iz zavezniškega poveljstva za operacije v RS;
- usklajevanje, informiranje in izmenjavo izkušenj z VOPRE in NPP.

Funkcionalno-vsebinska področja delovanja NVP se primarno nanašajo na:

- vsebine vezane za operacije in interesna varnostna območja Nata in EU v pristojnosti zavezniškega poveljstva za operacije, načrtovanje, organiziranje in angažiranje odzivnih sil zavezništva;
- sodelovanje v procesih odločanja in oblikovanja vojaškega nasveta GŠSV v zvezi z mednarodnimi operacijami in misijami;
- sodelovanje na področju obrambnega načrtovanja in predvsem načrtovanja sil;
- sodelovanje z ostalimi NMR pri zavezniškem poveljstvu za operacije.

NMR je vodja PSV pri zavezniškem poveljstvu za operacije in predstavnik NGŠ pri vrhovnem poveljniku zavezniških sil za Evropo ter istočasno namestnik poveljnika MSSVT. Usmeritve za delo prejema od NGŠ in poveljnika MSSVT. Naloge in pristojnosti NMR so:

- izvajanje funkcije namestnika poveljnika MSSVT;
- vodenje, usmerjanje in usklajevanje ter nadziranje dela PSV pri zavezniškem poveljstvu za operacije;
- usklajevanje delovanja SV z ostalimi zaveznici ter podpiranje bilateralnega sodelovanja z drugimi nacionalnimi vojaškimi predstavniki;
- usmerjanje aktivnosti na področju integracijskih načrtov SV za Nato v sodelovanju z GŠSV, PSSV ter PDRIU;
- sodelovanje in usklajevanje aktivnosti z MilRep in NLR, drugimi predstavništvi RS v Natu in EU, glede na izraženo potrebo in s predhodno seznanitvijo poveljnika MSSVT;
- opredelitev in organizacija izmenjave informacij z SNR in LNR v svoji pristojnosti;
- je nadrejen pripadnikom SV na mirnodobnih dolžnostih v tujini na področju Evrope in Turčije razen v Bruslju in pripadnikom v IFC;
- organiziranje in sodelovanje v protokolarnih aktivnostih;
- opravljanje drugih nalog po odločitvi NGŠ.

7.2.4.3 Nacionalno predstavništvo za povezave

Nacionalno predstavništvo za povezave (v nadaljevanju NPP) deluje na sedežu zavezniškega poveljstva za transformacijo v Norfolku. Zagotavlja interese RS in SV ter podporo zavezniškega poveljstva za transformacijo pri pripravah in uveljavljanju transformacijskih konceptov in rešitev ter razvoja zmogljivosti.

Skladno z Direktivo o MSSVT NPP izvaja in zagotavlja:

- aktivnosti za medsebojno izmenjavo informacij, sodelovanje, povezovanje in usklajevanje med SV in RS ter zavezniškim poveljstvom za transformacijo;

- posredovanje nacionalnih stališč in pobud v zavezniško poveljstvo za transformacijo, ki so skupnega pomena in posegajo na področje preoblikovanja nacionalnih in Natovih vojaških zmogljivosti;
- seznanjanje zavezniškega poveljstva za transformacijo o tekočih, srednjeročnih in dolgoročnih transformacijskih aktivnostih MORS in SV ter o pristopih in načinih izvajanja sprememb na področju razvoja konceptov, eksperimentov, urjenja in izobraževanja ter učenja iz izkušenj;
- usklajevanje in podporo ob obiskih nacionalnih vojaških in civilnih predstavnikov v zavezniškem poveljstvu za transformacijo ter predstavnikov zavezniškega poveljstva za transformacijo v RS;
- nacionalno podporo za pripadnike SV, ki se nahajajo v ZDA in Kanadi.

Funkcionalno-vsebinska področja delovanja NPP se primarno nanašajo na:

- spremljanje delovanja nacionalnih centrov odličnosti in promocijo njihovih programov za izobraževanje in urjenje;
- področje preoblikovanja vojaških zmogljivosti in usposabljanja ter izvajanja eksperimentiranja in učenja iz izkušenj;
- sodelovanje na področju simulacij in modeliranja v podporo bojevanja.

NLR je vodja PSV pri zavezniškem poveljstvu za transformacijo in predstavnik NGŠ pri vrhovnem poveljniku za transformacijo. Usmeritve za delo prejema od NGŠ ter poveljnika MSSVT. Naloge in pristojnosti NLR so:

- vodenje in usklajevanje ter nadziranje dela PSV pri zavezniškem poveljstvu za transformacijo;
- usklajevanje aktivnosti z MilRep in NMR;
- kot SNR je nadrejen pripadnikom SV v mednarodnih poveljstvih, ki delujejo na področju Severne Amerike ter pripadnikom SV na izobraževanju, usposabljanju ali delu v ZDA;
- organiziranje in sodelovanje v protokolarnih aktivnostih;
- opravljanje drugih nalog po odločitvi NGŠ.

7.2.4.4 Nacionalni podporni element

Nacionalni podporni element (v nadaljevanju NPE) ima sedež v Monsu in deluje v skladu z opredeljenimi pristojnostmi in nalogami zagotavljanja nacionalne podpore (NP) pripadnikom MSSVT. NPE izvaja NP za celotno MSSVT.

Na podlagi Direktive o MSSVT NPE zagotavlja vodstvu MSSVT štabne funkcije na področjih kadrov, logistike, KIS in usposabljanja.

Vodja NPE poveljuje NPE in zagotavlja nemoteno organiziranje in izvajanje NP. Podrejen je poveljniku MSSVT. Naloge in pristojnosti vodje NPE so:

- vodi, usklajuje ter nadzira dele NPE;
- spremlja potrebe in zahtevke za NP;
- predlaga poveljniku in namestniku poveljnika MSSVT rešitve s področja NP.

Pripadniki MSSVT predstavljajo SV in s svojim delom ter vestnim opravljanjem nalog, krepijo in razvijajo sodelovanje v okolju v katerem delujejo. Posebno pozornost posvečajo povezovanju organizacije pri kateri delujejo s SV in obratno. Delujejo v skladu z nacionalnimi cilji in politiko ter sprejetimi mednarodnimi obveznostmi. Pripadniki PSV skladu s pooblastili zastopajo in predstavljajo vojaško obrambne interese RS, stališča SV, ter interese organizacije, poveljstva ali enote pri katerih delujejo. To izvajajo z opravljanjem vojaških in vojaško diplomatskih funkcij, kakor tudi drugih formalnih in neformalnih oblik sodelovanja. V skladu z nalogami in poslanstvom zagotavljajo pretok in razlago informacij ter stališč, jih analizirajo ter podajajo predloge za rešitve. Posredujejo tudi predloge in stališča predstavništev drugih članic pri organih mednarodnih organizacij ter predloge samih organov v sestavi mednarodnih organizacij.

7.2.4.5 Nacionalna podpora

Nacionalna podpora (v nadaljevanju NP) zagotavlja poenoteno, učinkovito ter neprekinjeno podporo MSSVT in njihovim ožjim družinskim članom za izvajanje rednih nalog in življenja.

NP za pripadnike v MSSVT se zagotavlja iz RS in preko NPE v tujini. Funkcijski organi SV s sedežem v RS podpirajo izvajanje NP. Zaradi učinkovitega izvajanja NP lahko pripadniki iz sestave NPE opravljajo naloge tudi izven kraja, ki je določen kot sedež NPE. V primerih, ko je zaradi odročnosti mesta delovanja posameznika oziroma racionalnosti to bolj primerno (geografsko izvzeta območja), se po dogovoru z NPE nacionalna podpora MSSVT zagotavlja direktno iz Slovenije.

Standardni operativni postopek (v nadaljevanju SOP) št. 01-0008, ažuriran avgusta 2010, opredeljuje obseg dela, določa nosilce in razmejuje pristojnosti posameznih nosilcev NP znotraj SV s sedežem v RS in NPE v tujini. Temeljni cilj SOP je zagotoviti usklajenost, neprekinjenost in celovitost zagotavljanja NP za pripadnike SV na mirnodobnih dolžnostih in izobraževanju v tujini. Za neposredno organizacijo in koordinacijo pri izvajanju nacionalne podpore med OE GŠSV, NPE in pripadniki SV na mirnodobnih dolžnostih v tujini je v RS odgovorna Pisarna za organiziranje, usklajevanje in podporo izvajanja NP, ki je podrejena EPOD/GŠSV. V tujini je za izvajanje nacionalne podpore pripadnikom MSSVT odgovorna NPE v Monsu.

Področja NP MSSVT v pristojnosti in odgovornosti funkcijskih organov GŠSV so:

- oskrbovanje (materialna oskrba in storitve),
- premiki in transport, vzdrževanje,
- pomoč pri izvedbi rednega letnega usposabljanja v domovini,
- administrativna pomoč pri SPT,
- podpora pri protokolarnih aktivnostih,
- zagotavljanje promocijskih sredstev,
- selitev pripadnikov in njihovih družinskih članov v/iz tujine,
- podpora pri prehodu na krizno delovanje.

NP se na podlagi standardnega operativnega postopka izvaja v treh fazah glede na vključevanje pripadnikov v strukturo MSSVT in sicer:

- zagotavljanje NP pred odhodom na dolžnost v tujino,
- zagotavljanje NP med opravljanjem dolžnosti v tujini,
- zagotavljanje NP ob zaključku dolžnosti in vrnitvi v domovino.

7.2.5 Koordinacija in usklajevanje

7.2.5.1 Usklajevanje delovanja mirnodobne strukture Slovenske vojske v tujini in povezave z nacionalnim okoljem

GŠSV, PSSV in PDRIU skladno z Direktivo o razmejitvi pristojnosti in nalog med GŠSV, PSSV in PDRIU (GŠSV, številka 804- 379-2009-1 z dne 08.10.2009), zagotavljajo funkcijske povezave, medsebojno usklajevanje nalog in aktivnosti, pravočasne usmeritve, odločitve in informacije, ki podpirajo delovanje MSSVT.

Skladno z Direktivo o MSSVT GŠSV skupaj z vodstvom MSSVT organizira letno konferenco, katere se udeležijo vodstveni delavci iz sestave GŠSV, PSSV, PDRIU in MSSVT. Med GŠSV in PSV se kot redno obliko usklajevanja in izmenjave informacij izvajajo video konference. V tovrstne konference se glede na problematiko lahko vključijo tudi PSSV in PDRIU. GŠSV, PSSV in PDRIU redno posredujejo v PSV zapisnike in druge akte, ki se tičejo področij na katerih delujejo PSV. V GŠSV je organizirana in vzpostavljena koordinacijska točka za organiziranje in spremljanje pretoka informacij. Vojaški predstavnik pri Natu in EU zagotavlja povezave in usklajevanje z obrambnim oddelkom pri Stalnem predstavništvu ter zagotavlja oziroma daje vojaške nasvete veleposlanikoma.

Poveljnik MSSVT, vodje PSV, vodja NPE dajejo pobude in zagotavljajo usklajevanje stališč in ukrepov z ostalimi organi RS, ki so neposredno in posredno vključeni v procese

zagotavljanja nacionalnih interesov in delovanja MSSVT v mednarodnem okolju. PSV z drugimi organi državne uprave sodelujejo v okviru svojih pristojnosti in o tem seznanjajo poveljnika MSSVT ter GŠSV. Sodelovanje z drugimi pristojnimi organi in institucijami poteka kot: Izmenjava mnenj in strokovne pomoči, koordinacija skupnih aktivnosti, obveščanje in usklajevanje glede organiziranja, priprav in opravljanja skupnih nalog, predlaganje nujnih ukrepov, pobud, predlogov in usmeritev ter usklajevanje in povezovanje načrtovanih nalog ter dejavnosti.

PSV in NPE lahko neposredno sodelujejo z organizacijskimi enotami v SV ter MORS in organi v sestavi MORS po vsebinah, ki so povezane z uresničevanjem poslanstva PSV in NPE ter so v skladu z njihovimi pristojnostmi. PSV glede na vsebino oziroma funkcionalno področje neposredno sodelujejo z OE v GŠSV, pomočniki NGŠ, z OE v PSSV in PDRIU. Pripadniki SV redno sodelujejo na konferencah in delovnih sestankih raznih odborov in delovnih teles v Natu in EU. Na teh dogodkih predstavljajo stališča SV in tudi RS. Udeleženci dogodkov so pripadniki poveljstev in enot v domovini in pripadniki MSSVT. V pogojih zmanjševanja finančnih sredstev je potreba po vključevanju pripadnikov SV, ki delujejo v vojaških predstavništvi, še večja in intenzivnejša. Zato je pomembno, da obstaja neprekinjen pretok informacij o dogovorih in stališčih na teh dogodkih med udeleženci. Višjo raven informiranosti in usklajenosti se zagotavlja tako, da vsi pripadniki SV, ki se udeležujejo sestankov in drugih delovnih srečanj v odborih in delovnih telesih Nata in EU, izvod poročila pošiljajo tudi poveljujočemu MSSVT. Poročilo se dostavlja preko glavne pisarne GŠSV ali neposredno po elektronski pošti MORS. Prav tako pripadniki MSSVT, ki se udeležujejo omenjenih dogodkov, pošiljajo poročila o udeležbi v vednost organizacijskim enotam, ki so odgovorne v SV za sodelovanje z določenimi odbori ali delovnimi telesi Nata in EU.

7.2.5.2 Organiziranje delovanja in povezav Predstavništva Slovenske vojske

Direktiva o MSSVT prav tako določa načine komuniciranja in vojaške povezave, ki praviloma potekajo preko PSV. V primeru, ko situacija zahteva vzpostavitev neposrednih medsebojnih stikov GŠSV, PSSV in PDRIU z Nato ali EU strukturo, se PSV o tem pravočasno seznanijo. GŠSV izvaja preko PSV povezave in sodelovanje z Vojaškim odborom Nata in Vojaškim štabom EU ter obema strateškima poveljstvoma Nata. GŠSV vodi in usmerja delovanje MSSVT in PSV ter jim zagotavlja strateške usmeritve in daje zahteve ter naloge. Usmerjanje povezav SV z Evropsko obrambno agencijo zlasti za področje razvoja vojaških zmogljivosti je v pristojnosti GŠSV.

PDRIU vsebinsko sodeluje z VOPRE na področju izobraževanja in usposabljanja. PDRIU sodeluje z zavezniškim poveljstvom za transformacijo preko NPP na področjih, ki sodijo v poslanstvo PDRIU in se neposredno nanašajo na nacionalne potrebe in projekte SV. Trenutno poteka intenzivno sodelovanje na področju vzpostavitve Centra odličnosti za gorsko bojevanje. PDRIU posreduje NPP informacije in zagotavlja strokovno podporo pri uresničevanju njegovega poslanstva. Vsebinsko sodelovanje PDRIU z zavezniškim poveljstvom za transformacijo se nanaša predvsem na:

- razvoj strateških vizij in konceptov, z namenom povečanja sposobnosti delovanja v prihodnjih operacijah, izdelave in razvoja doktrin in študij;
- sodelovanje na področju eksperimentiranja ter razvoja in uvajanja novih oborožitvenih sistemov, usklajevanje znanstveno-tehnološkega in raziskovalnega dela v smislu spreminjanja skupnih namenskih in kombiniranih vojaških zmogljivosti ter mnogovrstnih prihodnosti;
- sodelovanje z Natovo šolo, Natovimi centri odličnost in vsebine vezane za vzpostavitev Centra odličnosti za gorsko bojevanje v RS;
- sodelovanje in izmenjava informacij s PSV o delu nacionalnih predstavnikov v delovnih telesih, ki so v pristojnosti PDRIU;
- izmenjava vsebin skupnega interesa, ki se nanašajo na področje učenja iz izkušenj in učenja na daljavo.

Sodelovanje PSSV s PSV se nanaša predvsem na področje MOM, zagotavljanju sil za izvajanje MOM, usposabljanja in izvajanja vaj, evalvacij, certifikaciji sil v pripravljenosti in druga področja v skladu s pristojnostmi. PSV neposredno sodelujejo z PSSV v primerih, ko to zahteva nastala situacija ali potrebe funkcijskega področja. PSSV redno izmenjuje informacije o delovanju v SVNKON v MOM z VOPRE in NVP. Vsebinsko informacij, pogostost kot tudi način in obliko informiranja je PSSV določil s SOP, ki ga je predhodno uskladal z VOPRE in NVP.

NPE ob podpori Enote za podporo pri GŠSV, ZSK, OFIN in drugih OE SV ter vseh pripadnikov MSSVT izvaja NP za celotno MSSVT,

8 KADROVSKA ZAGOTOVITEV POPOLNITVE MIRNODOBNE STRUKTURE SLOVENSKE VOJSKE V TUJINI

SV v preteklosti ni imela razvite natančne strategije popolnjevanja MSSVT in je mnogokrat popolnjevanje sledilo trenutnim ambicijam politike in ni bilo ciljno usmerjeno. Šele z vstopom v mednarodne integracije se je pričelo izvajati načrtno popolnjevanje, ki je temeljilo predvsem na potrebah in ciljih razvoja SV.

V tem obdobju se je pričela razvijati politika in prioriteta popolnjevanja MVD glede na obveznosti, ki jih ima RS ter glede na interese in cilje SV ob upoštevanju finančnih omejitev za delovanje SV. Končni cilj je bil zagotoviti načrtno, organizirano in učinkovito popolnjevanje MDSVT. Posredni cilj pa je bil umestitev popolnjevanja MD v tujini v sistem kariernih poti pripadnikov SV, načrtno zagotavljanje kadra ter pravočasne priprave kadra za popolnitev MDSVT. Z definiranjem razvojnih usmeritev, načel, prioritet ter kadrovske politike, je bila določena strategija popolnjevanja, iz katere izhaja kadrovska projekcija kot podlaga za izdelavo Kadrovskega načrta SV. Na podlagi zgoraj navedenih načel je bila izdelana Direktiva za popolnjevanje mirnodobnih dolžnosti SV v tujini (številka: 804-551/2009-1-41274, z dne 21.12.2009) (v nadaljevanju Direktiva).

Cilj Direktive je zagotovitev kvalitetne in pravočasne popolnitve MVD v tujini in s tem zagotovitev pogojev za njihovo učinkovito in uspešno delo. V zgoraj navedeni direktivi se definira tudi politika in prioritete popolnjevanja MVD v tujini ter opredeli načrtno pripravo kadrov za izvajanje obveznosti RS do zavezništva, EU in drugih mednarodnih organizacij ob upoštevanju dejanskih zmožnosti SV.

8.1 NAČELA IN PRIORITETE POPOLNJEVANJA MIRNODOBNIH DOLŽNOSTI V TUJINI

Zgoraj navedena Direktiva določa, da se na podlagi aktivnega sodelovanja, s katerim se vzdržujejo obseg in struktura MVD, težiščno popolnjujejo dolžnosti na katerih se zagotavlja podpora procesom, ki se nanašajo na operativno sodelovanje SV v Natu, EU, nadaljnjo integracijo SV ter transformacijo SV in obrambnega sistema RS. Pri tem je pomemben prenos in pridobivanje posebnih vojaško strokovnih znanj in izkušenj pripadnikov SV v domovino med in po službovanju v tujini. V skladu z načeli in težišči razvoja in delovanja SV so prioritete SV pri popolnjevanju MVD določene z Direktivo naslednje:

- Prioriteta 1: popolnjevanje in delovanje pripadnikov SV na MVD v tujini v Nato, v okviru sprejetih obveznosti v Nato poveljniški strukturi;
- Prioriteta 2: popolnjevanje dolžnosti, ki zagotavljajo pridobitev in prenos znanj, ki jih SV s svojo strukturo ne zagotavlja v zadostnem obsegu;
- Prioriteta 3: popolnjevanje visokih vplivnih častniških in podčastniških dolžnosti v mednarodnih strukturah.

Skladno z zgoraj navedenimi prioritetami se popolnjujejo tiste MVD, ki v Nato poveljniški strukturi in EU vojaški strukturi omogočajo vpliv na sprejemanje odločitev obeh mednarodnih organizacij in bodo zagotavljali potrebne informacije za razvoj in delovanje SV. Vsekakor pa je potrebno spremljati pripravo sprememb in preoblikovanja Nato poveljniške strukture, ki bodo rezultat preoblikovanja mirnodobne strukture zavezništva na podlagi novo sprejetega strateškega koncepta Nata, ki je bil sprejet jeseni 2010.

Trenutno prioriteto popolnjevanja v Nato poveljniški strukturi imajo MVD v tujini v zavezniškem poveljstvu za operacije in obeh združenih poveljstvih, hkrati pa je potrebno zagotoviti v procesu pogajanj eno brigadirsko MVD v rotaciji.

8.2 KADROVSKA PROJEKCIJA DOSEGANJA CILJNEGA STANJA

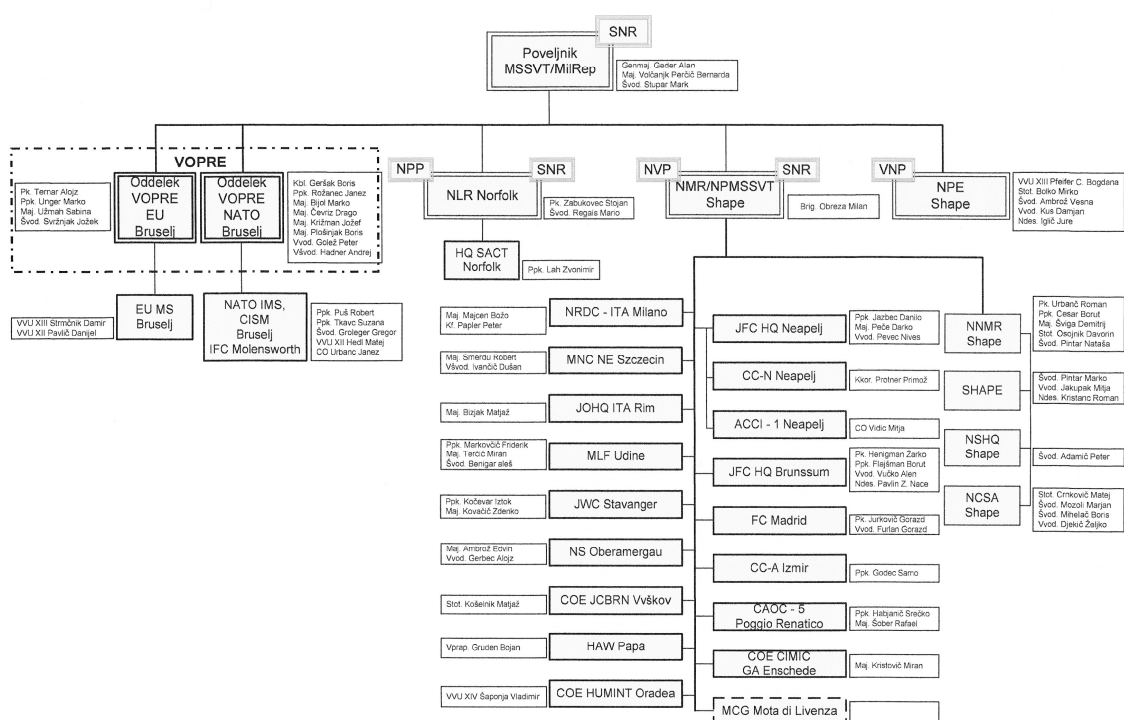
Direktiva določa, da se popolnjevanje MSSVT izvaja v 5 stebrih in sicer:

- I. steber – Nato poveljniška struktura, ki vključuje celotno mirnodobno poveljniško strukturo Nato bo do uveljavitve nove strukture in razdelitve dolžnosti obsegala do 25,5 pripadnikov SV, po uveljavitvi nove Nato poveljniške strukture določena pa največ do 20 pripadnikov. Velikost prispevka SV bo po uveljavitvi nove Nato poveljniške strukture določena, dolžnosti pa bodo predmet pogajanj, za katere je odgovoren poveljnik MSSVT.
- II. steber - PE listo Nato strukture sil SV popolnjuje z do 4 pripadniki do uveljavitve nove Nato poveljniške strukture, kasneje pa se bo povečala do največ 8 pripadnikov. Na CE listi je cilj doseči popolnitev s PA do 5 dolžnosti. Skupno je cilj je v imeti do 13 pripadnikov SV, prioriteto imata poveljstvi NRDC ITA in MNC NE.
- III. steber – PSV in NPE, skupaj naj ne presegajo 25 pripadnikov SV. Vsa predstavništva (VOPRE, NVP in NPP) in NPE so del MSSVT.
- IV. steber – V ostalih organizacijah je težišče na popolnjevanju EU, MLF in Centrov odličnosti. SV popolnjuje te dolžnosti skladno z možnostmi in zagotovljenimi viri, vendar tako, da vsi stebri skupaj razen petega, ne presegajo s to direktivo določenega števila pripadnikov SV v strukturi MSSVT.
- V. steber – Obrambno diplomatska mreža.

V obrambno-diplomatsko mrežo SV prispeva potrebno število častnikov za vojaške atašeje, kar se določi s kadrovskim načrtom SV za tekoče leto po predhodnem usklajevanju z Direktoratom za obrambno politiko MORS. V zgoraj navedeni Direktivi je tudi navedeno, da skupno število razporejenih v MSSVT 31.12. 2011 ne sme biti večje od 75 in 31.12. 2012 ne večje od 70.

Z uveljavitvijo nove preoblikovane mirnodobne strukture zavezništva pa bo morala SV iskati večji interes v popolnjenju II. stebra, še posebej na korpusni ravni (NRDC ITA in MNC NE).

Slika 3: Trenutna kadrovska popolnitev MSSVT.

Vir: GŠSV/ZSK, junij 2011.

8.3 POTEK KADROVANJA MIRNODOBNE STRUKTURE SLOVENSKE VOJSKE V TUJINI

V SV se zadnjih nekaj let sistematično zbirajo podatki o pripadnikih, ki si želijo nadaljevati vojaško kariero na eni od dolžnosti v MSSVT in ti podatki pomenijo prednostni kadrovski vir za popolnjenje dolžnosti v MSSVT. Praviloma dve leti pred načrtovano zamenjavo kadra v MSSVT se opravi interni razpis, kjer se ugotovi zanimanje pripadnikov SV za zasedbo določenih MVD. Kadar pa to ni mogoče, se selekcije opravi takoj, ko so za to dani vsi pogoji, to je, ko je mesto v Natu dodeljeno SV.

Popolnjevanje MVD je del procesa upravljanja kadrov ter karierni poti posameznikov. S službovanjem v mednarodnem okolju je pripadnikom dana možnost pridobivanja izkušenj in znanj. S prenosom le teh v delovne procese SV se preizkušajo njihove kompetence, pridobljene v mednarodnem okolju. Direktiva v točki 4. opredeljuje način kadrovske zagotovitve. Tako se na intranetni strani MORS GŠSV objavi »Informativni razpis za prijavo za zasedbo dolžnosti v mirnodobni strukturi Slovenske vojske v tujini (MSSVT) (Priloga 1), skupaj s prijavo na dolžnost za delo v tujini (Priloga 2).

V kolikor pa se išče popolnitev MVD v tujini izven običajnega časovnega obdobja, pa se ravno tako objavi na intranetni strani MORS razpis v Kadrovskem informatorju (Priloga 3).

Z razpisom se določijo pogoji za zasedbo posamezne formacijske dolžnosti in sicer:

- **Kompetentnost:** Kompetentnost zajema splošna in vojaško strokovna znanja ter sposobnosti, izurjenost (profesionalne kvalifikacije) in pripravljenost za delo v mednarodnem okolju. Pripadniki SV, napoteni na opravljanje MVD v tujini, se izbirajo na podlagi pogojev, ki izhajajo iz opisa del in nalog. Profesionalne kvalifikacije obsegajo tudi predhodno izobraževanje in usposabljanje, izkušnje iz opravljanja nalog MOM in specialistično usposobljenost ter izkušnje pridobljene na dolžnostih v domovini.
- **Varnostno preverjanje:** Pripadniki SV so lahko postavljeni na MVD, če imajo ustrezen Nato oziroma EU varnostni certifikat v skladu z opisom del in nalog.
- **Jezikovne zahteve:** Izpolnjevanje jezikovnih zahtev se izvaja v skladu z Nato Standardization Agreement (STANAG 6001). Zahteve o alternativnih znanjih tujih jezikov so podrobneje definirane v opisu del in nalog. Pripadniki SV, ki so napoteni v tujino, morajo praviloma imeti oziroma pred odhodom v tujino pridobiti zahtevan nivo jezikovnega znanja po kriterijih STANAG 6001 in v skladu s potrebami delovnega mesta. Pri tem se izbira kandidate z najboljšimi rezultati.
- **Vojaški čin:** V skladu s STANAG 2116 se MVD v tujini popolnjujejo s pripadniki SV, ki imajo enak čin kot je zahtevan v opisu del in nalog.
- **Trajanje napotitve na delo v MSSVT:** Mandat praviloma traja dve leti, z možnostjo podaljšanja za eno leto. Podaljšanje je odvisno od kadrovske potrebe in možnosti SV ter službene ocene pripadnika. Izjemoma, v primeru zahteve mednarodne organizacije, se službovanje lahko izvaja tudi v krajšem ali daljšem mandatu.

Po zaključenem razpisu GŠSV pregleda in preveri izpolnjevanje pogojev ter predlaga v odločanje na kadrovski kolegij NGŠ. Pri sprejemanju odločitve se upošteva prioriteta popolnjevanja, kompetence kandidatov in posebne okoliščine kandidatov. Praviloma se

dokončni izbor kandidatov in obveščanje o napotitvi opravi najmanj 6 mesecev pred napotitvijo.

Z namenom zadržanja kontinuitete na MVD v tujini se praviloma zagotovi do 14 dnevno prekrivanje med odhodom pripadnika SV z MVD v tujini ter prihodom novega pripadnika SV na isto MVD v tujini. S tem se zagotovi tudi ustrezen čas za izvedbo primopredaje dolžnosti ter čas za urejanje administrativnih postopkov novega pripadnika. Pripadnik je napoten na opravljanje dolžnosti v tujini z ukazom najmanj dva delovna dneva pred nastopom dolžnosti. Pripadnika SV se po končanem mandatu praviloma ne napoti na novo dolžnost v MSSVT najmanj dve leti. V tem obdobju je pripadnik SV lahko napoten na opravljanje dolžnosti v MOM. Rotacije na MVD se praviloma izvajajo enkrat letno in sicer z zaključkom mandata na MVD 31.07. in prevzemom dolžnosti s strani naslednjega pripadnika SV s 01.08. v tekočem letu ob upoštevanju roka za prekrivanje. Najmanj 10 mesecev pred izvedbo menjav pripadnikov MSSVT se pripravi predlog novih napotitev oziroma podaljšanj za obravnavo na kadrovske kolegiju, kjer se o napotitvah odloči. Praviloma en mesec pred odhodom v tujino se pripadnika razporedi na novo dolžnost, iz katere bo napoten na delo v tujino. Za obveščanje organizacijske enote, v katero je napoten pripadnik SV na opravljanje MVD, je na podlagi kadrovskega načrta SV za tekoče leto odgovoren poveljnik MSSVT. Na podlagi ukaza pripadnik sklene pogodbo o opravljanju nalog v tujini. Pogodbe za delo na MVD se podaljšujejo na način, da skupno število let opravljanja vseh dolžnosti v enem mandatu ne presega tri leta.

O podaljšanju mandata za opravljanje MVD odloča NGŠ na podlagi kadrovskega načrta in predloga poveljnika MSSVT. Predlogi se obravnavajo in potrdijo na kadrovske kolegiju NGŠ.

Pripadniku SV, ki je napoten na MVD, se pogodba predčasno prekine v primeru:

- da se MVD ukine, pripadniku pa se ne zagotovi opravljanje dela na MVD, za katero izpolnjuje pogoje;
- odločitve NGŠSV zaradi službenih potreb, s predhodnim soglasjem pripadnika na MVD, o čemer se pripadnika SV pisno obvesti najmanj 100 koledarskih dni pred datumom vrnitve v RS;
- na podlagi utemeljenih razlogov na strani pripadnika, za kar vloži ustrezno vlogo;
- na zahtevo mednarodne organizacije zaradi neizpolnjevanja zahtev za opravljanje dolžnosti ali drugih razlogov;
- zaradi disciplinske kršitve.

9 CELOSTNA SKRIB ZA PRIPADNIKE SLOVENSKE VOJSKE

V Vojaški doktrini je CSP opredeljena kot »dejavnost, ki je namenjena zagotovitvi dobrega počutja in dobrobiti pripadnikov Slovenskem vojske in njihovih družinskih članov. Obsega skrb za dušeno zdravje in osebnostno rast, duhovno oskrbo, zdravstveno oskrbo, zagotovitev bivalnih možnosti, podporo družinam, varnost pri delu, športno in kulturno udejstvovanje, interesno dejavnost in stanovsko organiziranost.« (Furlan, et.al. 2006, str. 93). Opredelitve pojma CSP so si v novejših vojaških dokumentih precej podobne in sledijo potrebi po načrtovanem izvajanju skrbi in pomoči pripadnikom SV ter njihovim družinskim članom, kar posledično prinaša višjo kakovost pri izvajanju nalog v vseh okoliščinah.

CSP zajema aktivnosti, s katerimi so pripadnikom SV zagotovljeni urejenost delovnega okolja, zdravstveno osveščanje, psihofizična priprava za izvajanje najtežjih dolžnosti, motivacijske metode in sredstva za intenzivnejše izvajanje nalog, ustreznost pogojev dela in življenja na misijah, sodelovanje pri reševanju morebitnih problemov po vrnitvi z misij ter nudenje strokovne pomoči pri urejanju statusnih vprašanj (Direktiva za razvoj in izvajanje celostne skrbi za pripadnike Slovenske vojske, GŠSV, št. 804-338/2009-1, z dne 16. 09. 2009).

Zakon o službi v Slovenski vojski v 90. členu konkretizira skrb za pripadnike, napotene na opravljanje vojaške službe izven države, kamor so bili poslani zaradi izvajanja obveznosti, prevzetih od mednarodnih organizacij z mednarodnimi pogodbami. Sem spadajo operacije, misije in druge oblike delovanja. Praviloma se jim zagotavlja:

- možnost komuniciranja z družinskimi člani,
- organiziran brezplačen obisk doma, praviloma enkrat v treh mesecih, če razmere, to dopuščajo in če je to predvideno z odločitvijo o napotitvi na opravljanje vojaške službe izven države,
- pravico do posebnega dopusta v skladu z merili, ki veljajo po predpisih mednarodne organizacije, v okviru katere se vojaška služba opravlja oziroma kakor je predvideno z odločitvijo o napotitvi na opravljanje vojaške službe izven države,
- pomoč pri varstvu ali šolanju otrok, varstvu invalidnega družinskega člana oziroma zaposlitvi nezaposlenega zakonca (ZSSloV. Ur.l. RS, št. 68/2007, 58/08. člen 90).

Razvoj popolnoma novega koncepta na področju dela z ljudmi so narekovali strukturno spreminjanje in prilagajanje SV na poti v NATO ter spoznanje, da je bila struktura zaposlenih na tem področju podhranjena.

9.1 KONCEPT CELOSTNE SKRBI V SLOVENSKI VOJSKI

Današnji koncept CSP je usmerjen k zadrževanju kadrov, krepitvi povezanosti vojaških kolektivov, oblikovanju in vzdrževanju delovne ter bojne morale, vzdrževanju psihofizične pripravljenosti, povečanju motiviranosti za delo ter k podpori družinskih članov. Sistem CSP teži k izoblikovanju nove kulture medsebojnih odnosov in pripadnosti posameznikov celotni vojaški organizaciji in njenim organizacijskim delom, enotam ter poveljstvom. Obenem se trudi tudi zapolniti razvojne vrzeli, nastale pri napakah v delovanju ali razvoju sistema in oblikovanju vsebin ter metod za uveljavitev uravnovešenosti sistema delovanja. Izhodišča za razvoj koncepta CSP temeljijo na naslednjih načelih:

- odgovornost organizacije za posameznika,
- poznavanje in uveljavljanje odgovornosti poveljujočega kadra za sodelavce,
- enakopraven dostop vseh uporabnikov do programov CSP.

Prva zakonska podlaga za izvajanje CSP kot novega systemskega področja v SV je Zakon o službi v Slovenski vojski (Ur. list RS, št. 68/2007, 58/2008). S tem se je omogočil trend razvoja in uveljavitve področja CSP. Zakon o službi v SV je CSP namenil sedmo poglavje z istim naslovom, kjer v uvodnem 76. členu opredeli, da imajo pripadniki SV zaradi posebnih obremenitev, odgovornosti in zahtev pri opravljanju vojaške službe pravico do CSP, ki obsega: zdravstveno oskrbo, psihološko oskrbo, socialno-varstveno oskrbo, pravno pomoč, pravno svetovanje, religiozno duhovno oskrbo, športne dejavnosti in organizirano preživljanje prostega časa, kar pomeni celovito normativno opredelitev področja. Upravičenci do CSP so po zakonu pripadniki stalne sestave, pogodbeni pripadniki rezervne sestave med opravljanjem vojaške službe in usposabljanjem, osebe med prostovoljnim služenjem vojaškega roka in drugi pripadniki, če tako določa zakon. Poleg tega je sprejetje zakona prineslo tudi druge bistvene novosti. 3. točka 76. člena tako postavlja med upravičence do določenih programov CSP tudi družinske člane, ki prej niso imeli uradnih pravic ali ugodnosti, 85. člen pa postavi zahtevo po zagotovitvi klubskih prostorov, knjižnic in ostale vojaške infrastrukture za izvajanje programov.

Skrb za pripadnike, ki opravljajo vojaško dolžnost izven države v skupnih poveljstvih ali na obveznostih prevzetih v mednarodnih organizacijah je navedena v 89. in 90. členu zgoraj navedenega zakona. Zaradi narave dela jim daje dodatne pravice in ugodnosti, kot so: organizacija prevoza iz države v kraj opravljanja vojaške službe in iz njega, dvakrat letno organizacijo obiskov doma, ureditev zdravstvenega varstva v enakem obsegu, zagotovitev primerne stanovanja ter zagotovitev ustreznega šolanja otrok v drugi državi, pomoč pri iskanju zaposlitve za zakonca, možnost komuniciranja z družinskimi člani doma, pravico do

posebnega dopusta v skladu z merili, ki veljajo po predpisih mednarodne organizacije, v okviru katere se vojaška služba opravlja, pomoč pri varstvu ali šolanju otrok, varstvu invalidnega družinskega člana ali zaposlitvi nezaposlenega zakonca.

Zakon je torej prinesel bistven napredek in postavil temelj institucionalni skrbi za pripadnike SV, ki opravljajo naloge doma ali v tujini tako v obdobju zaposlitve ali pogodbenega sodelovanja kot tudi po upokojitvi.

Opravljanje vojaške službe in dela v skupnih poveljstvih in enotah iz 89. člena pa je opredeljeno v Direktivi o organiziranju in delovanju predstavništev in predstavnikov SV v tujini, št. 870-12/2009-53, z dne 22. 05. 2009, ter SOP št. 01-0008: Nacionalna podpora MSSVT iz domovine, GŠSV, ažurirano 11.08.2010.

Po pregledu aktov vodenja in poveljevanja s področja CSP, lahko zaključimo, da razen »Pravilnika o celostni skrbi v Slovenski vojski«, ki je v pripravi že več let in bi moral biti na podlagi prehodnih in končnih določb Zakona o službi v SV izdelan ter verificiran že julija leta 2009, so posamezna področja dejavnosti CSP podprta z vsaj enim internim aktom strateške ali operativne ravni, kar nedvomno pomaga sistemskemu razvoju obravnavane dejavnosti.

Zadnja verzija predloga »Pravilnika o celostni skrbi v Slovenski vojski« predvideva naslednje določbe, ki se vežejo na izvajanje dela v MSSVT in sicer predlagani 34. člen govori, da se pripadnikom, ki so napoteni na opravljanje vojaške službe ali na delo izven države v skupna poveljstva, enote in na druge naloge ter njihovim družinskim članom zagotavlja pomoč v obsegu, ki jo določa Zakon o službi v SV.

Postopek organizacije prevoza iz države v kraj opravljanja vojaške službe v drugi državi in ob povratku, se izvede na podlagi pisne vloge, ki jo pripadnik naslovi na organizacijsko enoto GŠSV, pristojno za izvajanje podpore. Selitev izvede zunanji izvajalec, s katerim ima MORS sklenjeno ustrezno pogodbo.

Organizacija obiskov doma med opravljanjem vojaške službe v drugi državi, praviloma dvakrat letno, se izvede v skladu z uredbo, ki ureja način koriščenja dopusta in plačilo stroškov za delo v tujini.

Zdravstveno varstvo v drugi državi se praviloma zagotovi v enakem obsegu kot doma, in sicer v skladu s predpisi, ki urejajo področje zdravstvenega varstva v RS.

Za zagotovitev primerne stanovanja se upoštevajo kriteriji, ki veljajo za dodelitev službenega stanovanja v RS v skladu s pravilnikom, ki ureja področje službenih stanovanj v MORS.

Ustrezno šolanje otrok se zagotovi v skladu s sprejetimi mednarodnimi sporazumi, ki jih sklene RS z državo, v katero je pripadnik napoten.

Pomoč pri iskanju zaposlitve zakonca se izvede v obliki svetovanja pri iskanju zaposlitve v sodelovanju z zavodi RS, pristojnimi za zaposlovanje. Svetovanje izvaja organizacijska enota GŠSV, pristojna za napotitve v tujino.

Priprava družine za odhod v tujino se izvede v obliki programa seznanitve bivanja v tujini, spoznavanje načina dela ter socialnih pogojev življenja družine v novem okolju.

Določbe prejšnjega odstavka se smiselno uporabljajo tudi za vojaške in civilne osebe, napotene na opravljanje vojaške službe oziroma na delo izven države v organe, predstavništva ali službe mednarodnih organizacij v skladu z mednarodnimi pogodbami.

Organiziranost, pristojnost, odgovornost in naloge poveljstev in enot SV, na vseh ravneh izvajanja podpore pripadnikom in njihovim družinskim članom na MVD v tujini ter drugih organizacijskih enot GŠSV določi načelnik GŠSV z aktom vodenja in poveljevanja, ki ureja področje zagotavljanja nacionalne podpore na MVD v tujini.

10 RAZISKAVA O IZZIVIH NAPOTITVE NA MEDNARODNE DOLŽNOSTI V TUJINO

10.1 OPIS POSTOPKA IN VZORCA

Raziskava je bila izvedena na podlagi vprašalnika (Priloga 4), ki je bil izdelan za tri različne kategorije pripadnikov⁴ SV in sicer:

- pripadniki, ki so svoj mandat delovanja v tujini že zaključili in so se vrnil nazaj v RS,
- pripadniki, ki svoj mandat trenutno izvajajo na MD v tujini in
- pripadniki, ki bodo v letu 2011 napoteni na MD v tujino.

S takšnim vzorcem smo hoteli ugotoviti razlike med posameznimi kategorijami, vendar po obdelavi vseh vprašalnikov ugotavljamo, da razlik med posameznimi kategorijami ni bilo zaznati. V vprašalniku tudi nismo posebej opredelili kategorije vojak, podčastnik in častnik in sicer zaradi varovanje anonimnosti in ker smo pričakovali, da se odgovori na splošno ne bodo bistveno razlikovali.

Poudarek na vprašalniku je bil predvsem ugotoviti, kako pripadniki SV občutijo napotitev in kako se soočajo z različnimi izzivi, ki se dotikajo tako njih osebno, njihovega življenja in dela, kot tudi življenja celotne družine, ki je soočena bodisi z ločitvijo od pomembnega člana, bodisi s selitvijo v novo, povsem tuje okolje. Hkrati pa je drugi del vprašalnika namenjen partnerju pripadnika SV, kjer bo sam podal mnenje o problematiki selitve ali ločenega življenja.

Vprašalniki so bili posredovani po intranetu MORS in internetu in sicer:

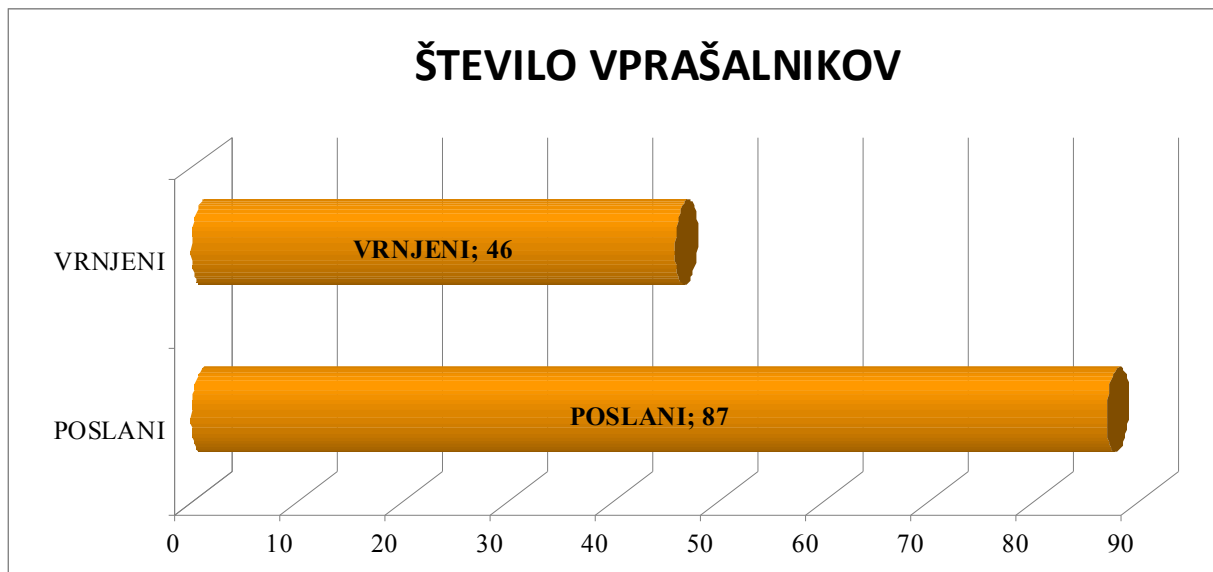
- 38 pripadnikom SV, ki so svoj mandat delovanja v tujini že zaključili in so se vrnil nazaj v RS,
- 34 pripadnikom, ki svoj mandat trenutno izvajajo na MVD in
- 15 pripadnikom, ki bodo v letu 2011 napoteni na MVD.

Torej skupaj 87 pripadnikom, odgovor oziroma izpolnjen vprašalnik smo prejeli od 46 pripadnikov, kar pomeni 52,87 % realizacijo.

Po podatkih ZSK je v dosedanjem obdobju v tujino napotnih nekaj čez 200 pripadnikov, kar pomeni, da je z izpolnjenimi vprašalniki zajete okoli 20% populacije, ki je bila napotena na MVD.

⁴ V analizi uporabljeni izrazi, zapisani v moški slovnični obliki, so uporabljeni kot nevtralni za moške in ženske.

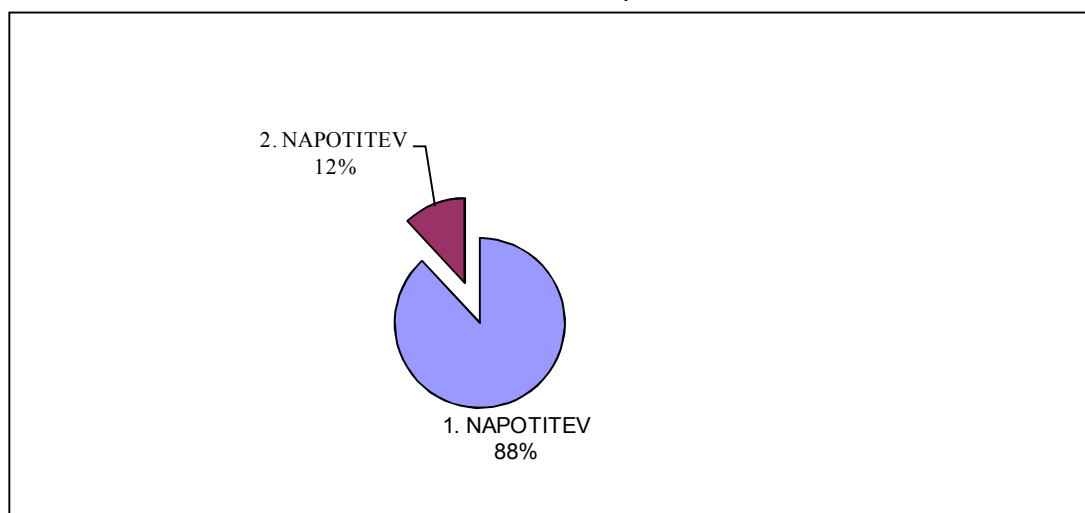
Slika 4: Število vprašalnikov.

Vir: Lasten, 2011.

Izpolnjevanje vprašalnikov je potekalo med 6. in 16. junijem 2011, kar je bil razmeroma kratek rok. Zelo pohvalno je, da so vsi pripadniki, ki so vrnili vprašalnik, le tega izpolnili izjemno korektno. Dolgi in izčrpni odgovori kažejo na dobro motiviranost pripadnikov oziroma potrebo, da povedo svoje mnenje in pripomorejo k izboljšanju stanja.

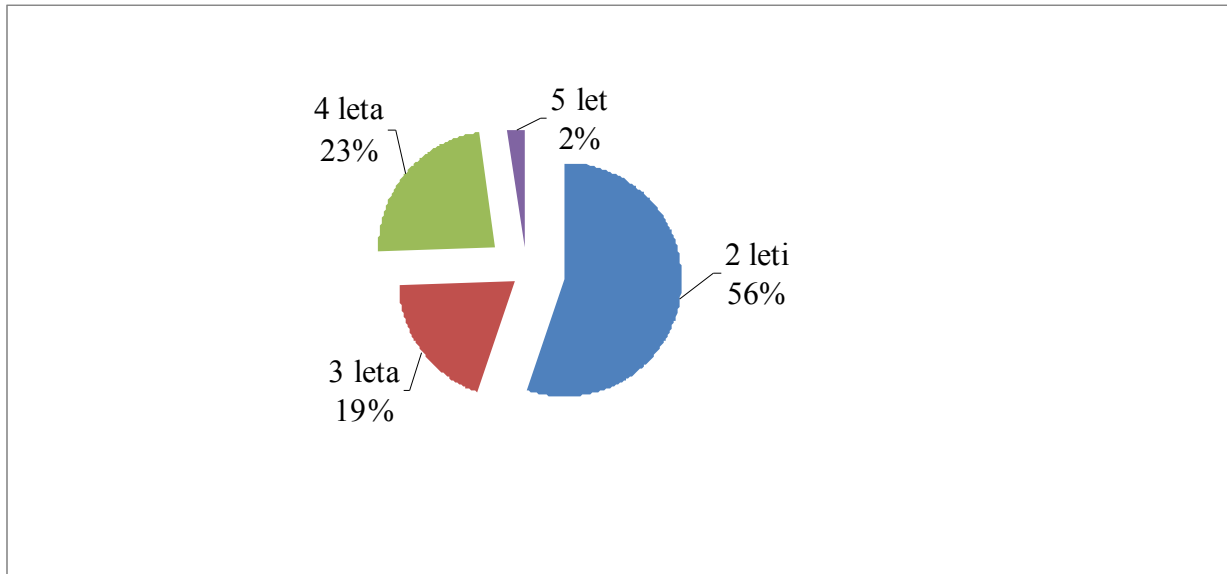
Slika 5: Število napotitev.

Vir: Lasten, 2011.

Skoraj 90% anketiranih se prvič srečuje z napotitvijo na MVD, zato je še toliko bolj pomembno podajanje informacij in ustrezna priprava za opravljanje dolžnosti, kot tudi vzpostavitev pogojev za delovanja družine v tujini. Posebna pozornost bi morala biti namenjena prenosu izkušenj ter pravočasni izvedbi primopredaje dolžnosti.

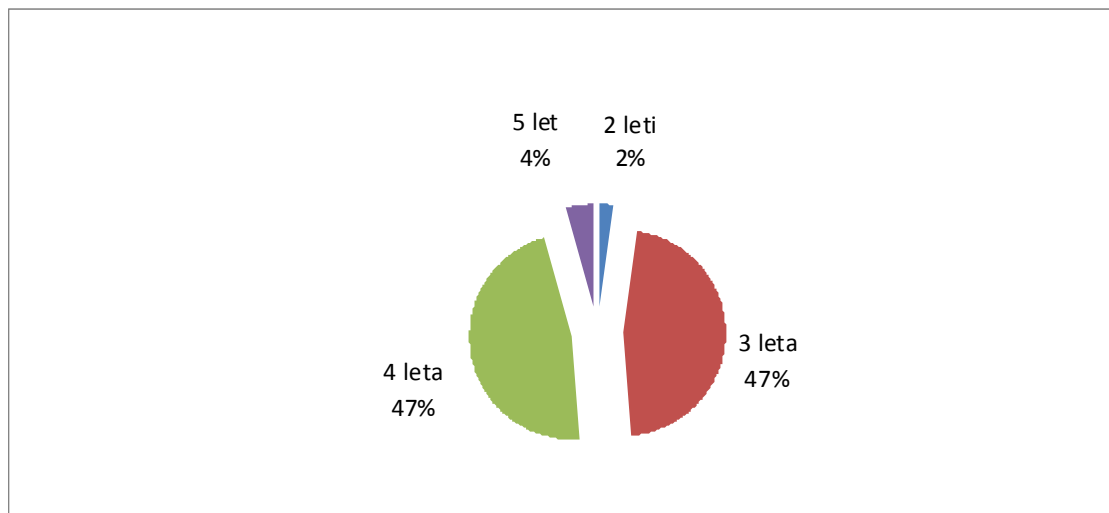
Slika 6: Trajanje napotitve v tujino.

Vir: Lasten, 2011.

Glede na to, da je vzorec zajemal tudi pripadnike, ki so bili med prvimi, ki so bili napoteni na MVD jih je 28 % preživel 4 ali več let v tujini. Podatek, da jih je bilo 56 % v tujini le dve leti pa v nadaljevanju vprašalnika stalno nakazuje na moteč dejavnik, še posebej pri organiziranju družine in njenih funkcij.

Slika 7: Želje glede časovne napotitve v tujino.

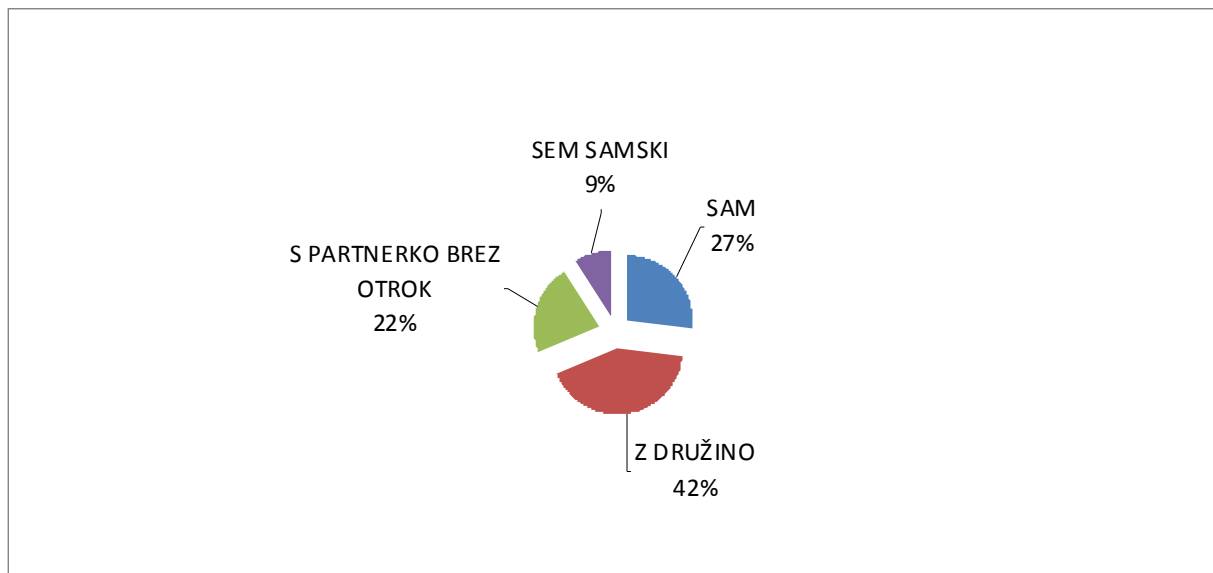

Vir: Lasten, 2011.

Iz slike je razvidno, da sta optimalni časovni obdobji napotitve 3 oziroma 4 leta. Ta podatek se tudi stalno potrjuje skozi analizo. Hkrati si večina želi, da se že pred nastopom mandata fiksno določi obdobje napotitve na MVD, kajti tako si lažje načrtuje osebne in družinske aktivnosti. Posebna pozornost je namenjena načrtovanju šolanja otrok in zagotavljanju

otroškega varstva. Hkrati pa je tudi mandat napotitve za 2 leti neustrezen za delodajalca, kajti preveč časa se potroši za uvajanje v delo in življenje in potem že priprave na vrnitev v domovino, kajti ponovno je potrebno poskrbeti za družino in njene potrebe, da se uvede v normalno življenje.

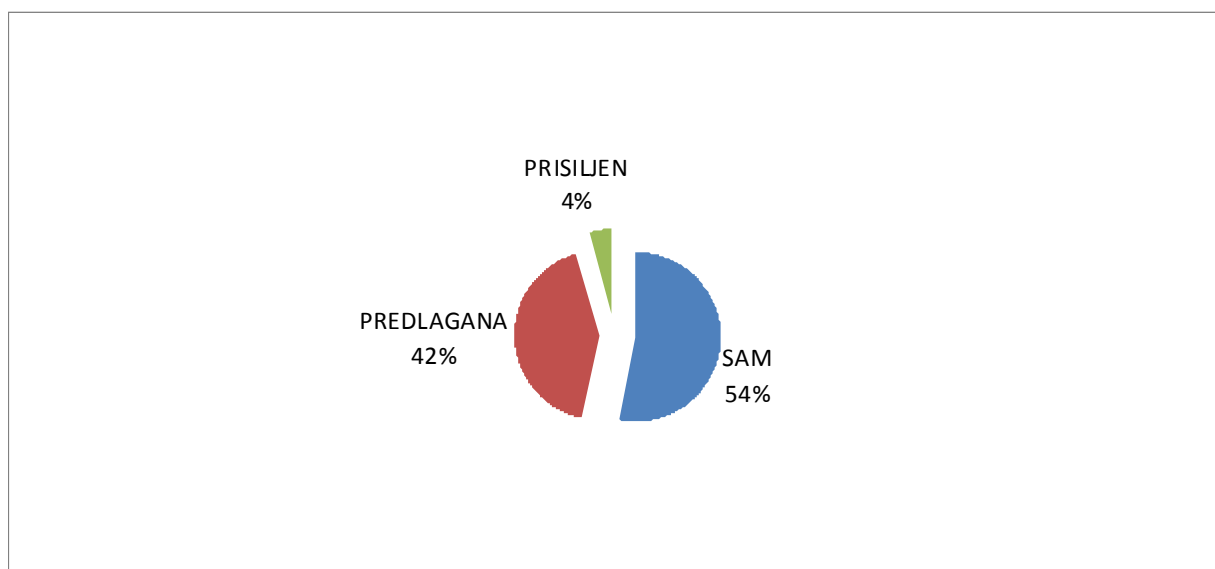
Slika 8: Družinski status v času napotitve.

Vir: Lasten, 2011.

Manj kot polovica pripadnikov je bila v tujini z družino, kar potrjuje, da sistem, ki bi omogočal varstvo in šolanje otrok ter urejen status partnerja še ni vzpostavljen. Dejstvo, da je le 10% deklarirano samskih še toliko bolj potrjuje potrebo po ustrezni skrbi za družino, kajti velika večina le ima družino in, če je za družino ustrezno poskrbljeno, bo pripadnik bistveno bolj zbran, motiviran in učinkovit pri delu. SV bo morala v prihodnje narediti nekaj korakov naprej v reševanju oziroma zagotavljanju pogojev, ki bodo prijazni družinam.

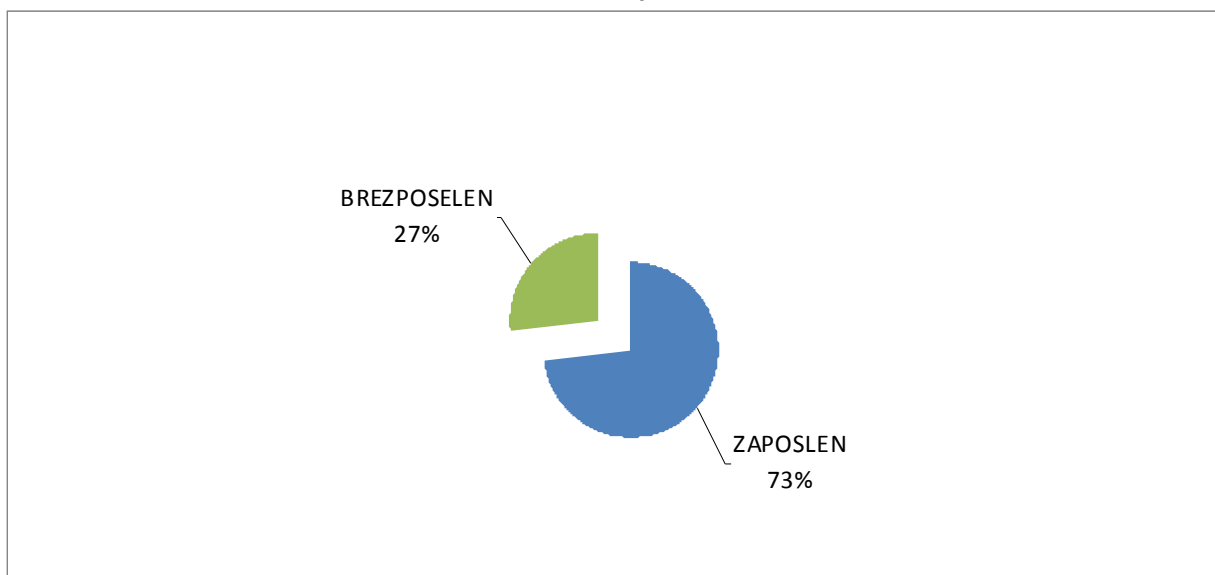
Slika 9: Način odločitve o napotitvi.

Vir: Lasten, 2011.

Iz slike se kaže, da je način odločitve dokaj uravnotežen, vendar podatki iz vprašalnikov kažejo, da so se v začetku odločali pripadniki sami, v zadnjih petih letih pa je bila odločitev večinoma predlagana s strani SV. Iz tega razloga je tudi podan predlog, da se mora napotitev na MVD upoštevati v karieri pripadnika SV.

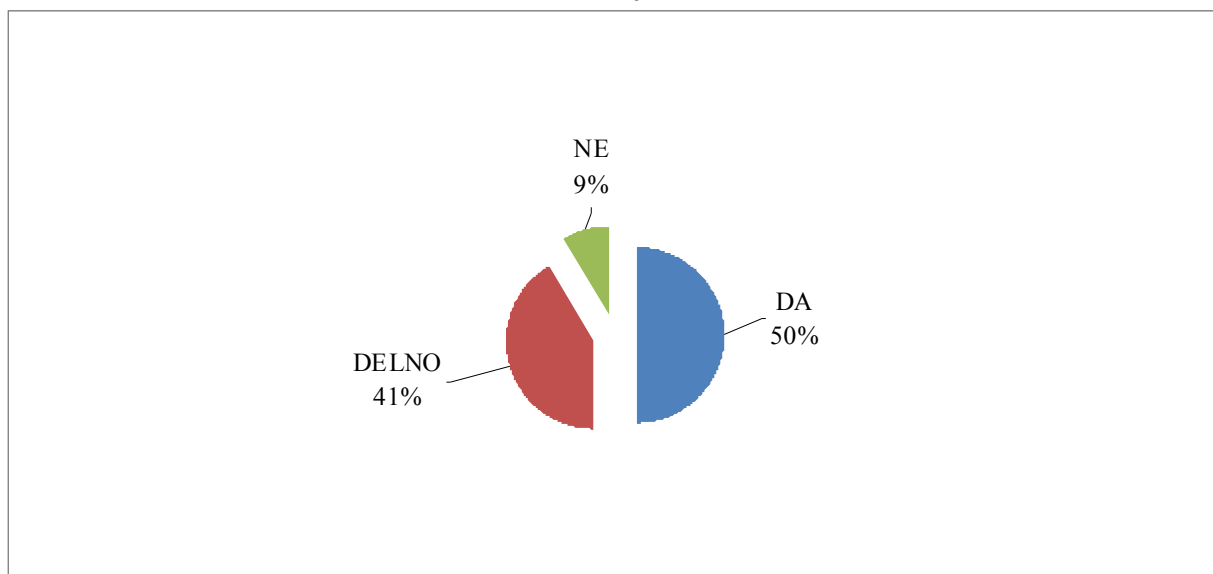
Slika 10: Status partnerja v času napotitve.

Vir: Lasten, 2011.

Večina partnerjev je bila v času napotitve pripadnika SV zaposlena. Zato se skozi raziskavo kot rdeča nit vleče dilema in vprašanje glede zaposlitve partnerja po zaključku mandata v tujini. Trenutno organizacija za to nima primerne odgovora in rešitve.

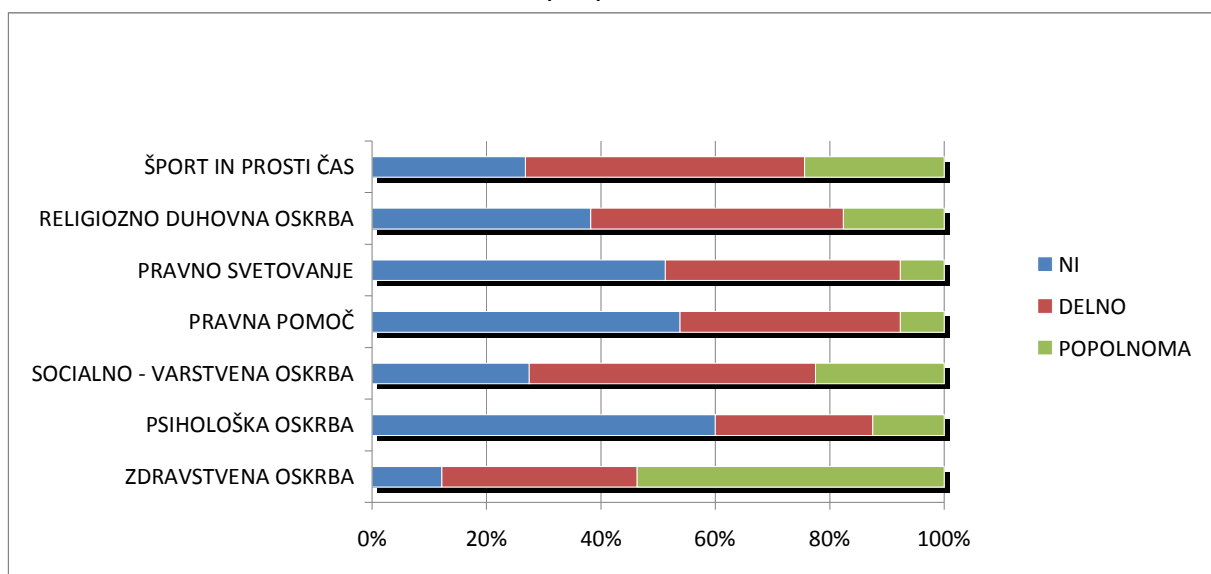
Slika 11: Seznanjenost o CSP.

Vir: Lasten, 2011.

Na vprašanje »Ali ste seznanjeni s posameznimi elementi celostne skrbi za pripadnike SV kot izhaja iz Zakona o službi v Slovenski vojski in zajema tudi pripadnike, ki so napoteni na opravljanje vojaške službe ali drugo delo v skupna poveljstva in enote oziroma v organe, predstavništva in službe mednarodnih organizacij (in njihove svojce)?«, so bili podani odgovori, ki kažejo, da doseženo razmerje ni ravno v ponos delovanju SV. Večina elementov CSP izhaja iz Zakona o službi v Slovenski vojski, ki je stopil v veljavo leta 2007 in resnično je zaskrbljujoče, da se v štirih letih pripadniki (66%), ki letos odhajajo na MVD, še vedno niso seznanili z njim.

Slika 12: Ocena podpore elementov CSP.

Vir: Lasten, 2011.

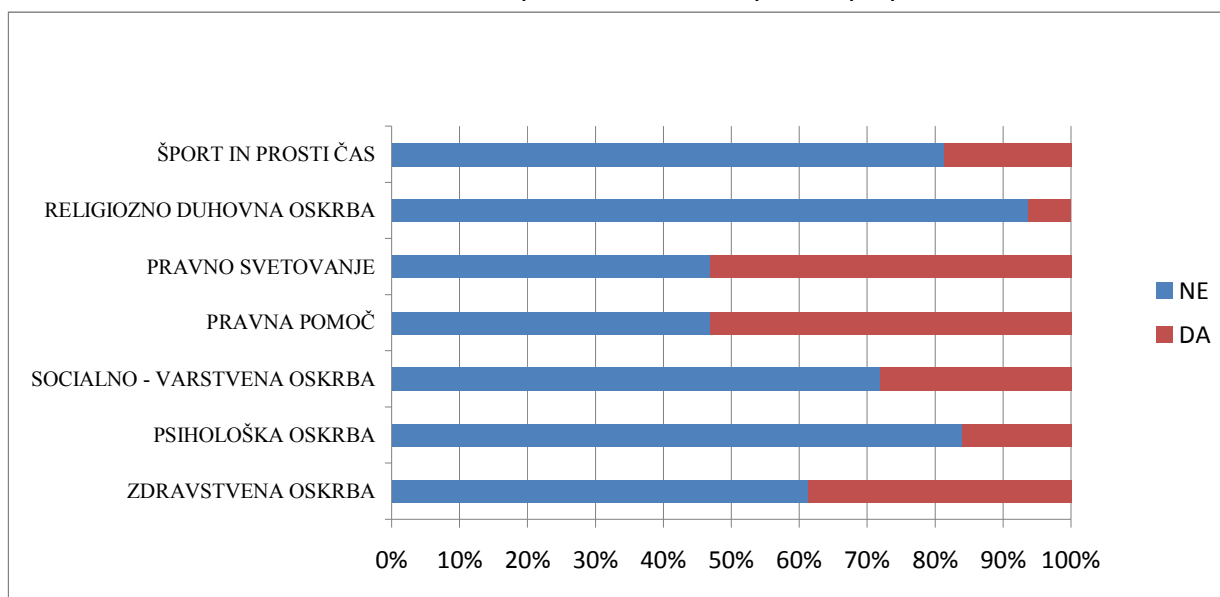
Na podlagi analize ugotovimo, da so kritična področja predvsem na področju psihološke oskrbe, kjer 60 % pripadnikov ocenjuje, da to področje ni ustrezno pokrito in ne poznajo možnosti pomoči. Kar pomeni, da tudi ne poznajo SOP št. 1114 Zagotavljanje psihosocialne pomoči pripadnikom Slovenske vojske in družinskim članom preko telefona (PSSV, 804-111/2009-1, z dne 05. 02. 2009).

Morda je temu kriva tudi trenutna organiziranost psihološke službe, kajti na GŠ, ki je nosilec napotitev na MVD, ni psihologa, večina pa tudi ne pozna direktive o izvajanju psihološke dejavnosti v SV iz leta 2010, ki opredeljuje način organizacije in delovanja.

Prav tako pa sta kot kritični področji navedeni pravna pomoč in pravno svetovanje, katerega pripadniki potrebujejo pri podpisovanju raznih najemnih pogodb v tujini, kot tudi pri pomoči in svetovanju partnerjem v sporih z delodajalci.

Zelo dobro deluje zdravstvena oskrba v SV za pripadnike SV, medtem, ko imajo partnerji pri tem več težav.

Slika 13: Ali ste občutili potrebo v času napotitve po pomoči.

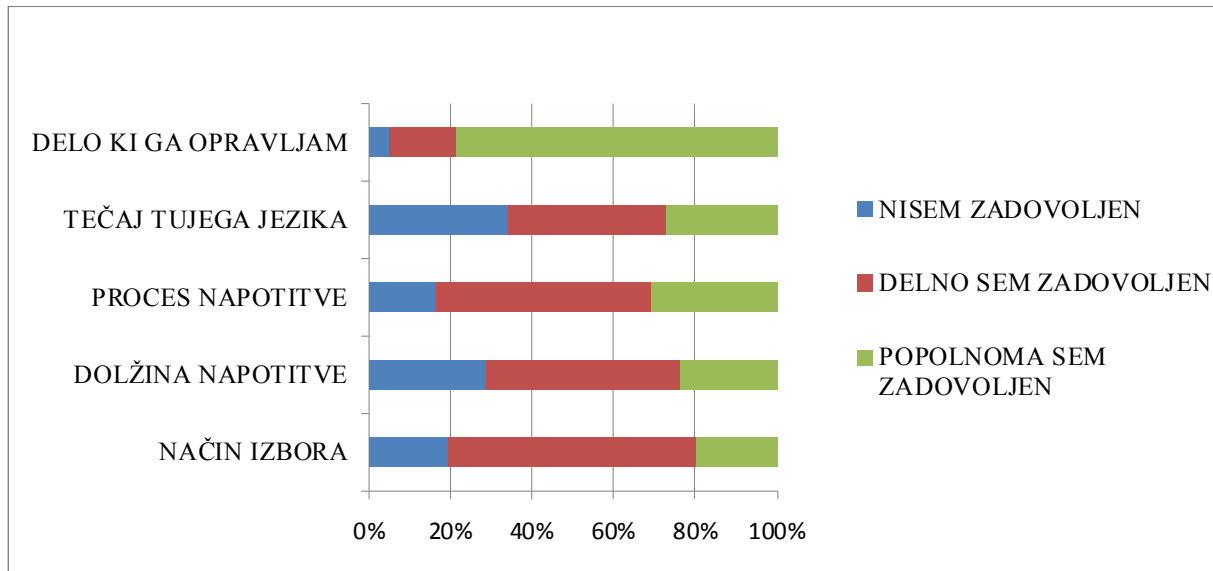
Vir: Lasten, 2011.

Pripadniki na MVD so tudi v času napotitve najbolj pogrešali možnost pravnega svetovanja in pravne pomoči. To je bilo razvidno tudi iz njihovega opisa pomanjkljivosti, ki so jih zaznali v času napotitve v tujino. Zelo zanimivo je, da se tekom delovanja v tujini bistveno zmanjša potreba po psihološki oskrbi, vendar razloga iz te analize ne moremo ugotoviti.

V nadaljevanju vprašalnika sledi sklop vprašanj, ki skušajo ugotoviti zadovoljstvo s posameznimi vidiki selitve v tujino ter njihove podpore, zagotovitve in pomoči s strani SV.

Zgoraj navedeni sklop vprašanj je zajemal štiriindvajset vprašanj oziroma trditev. Za bolj pregledno analizo in predstavitev je izdelanih šest skupin, ki zajemajo sorodne vsebine in tako lažje izvedemo primerjavo.

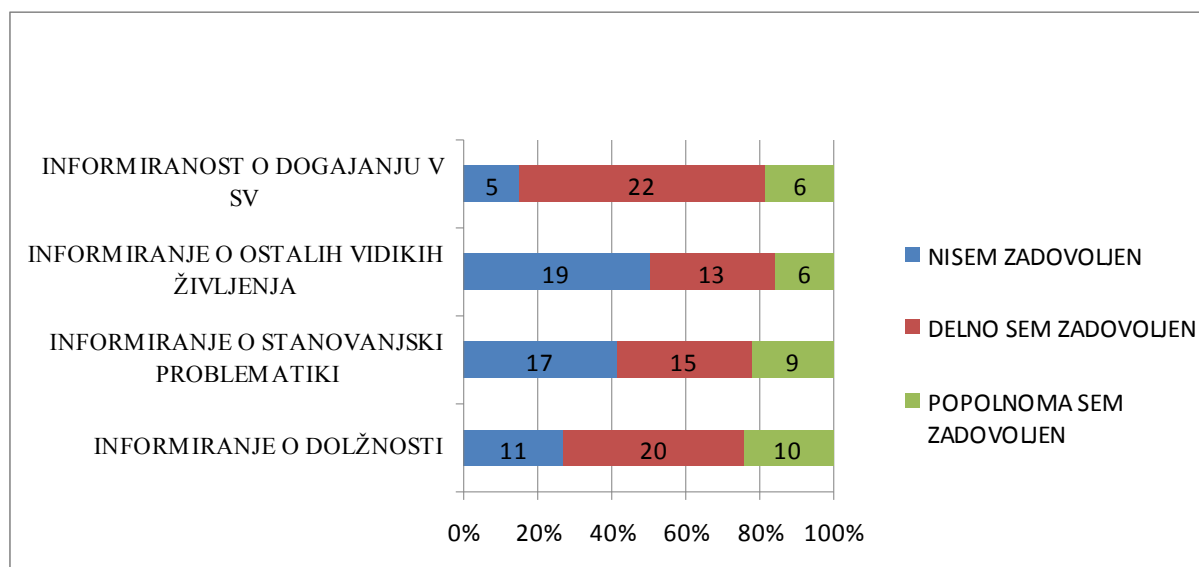
Slika 14: Zadovoljstvo pripadnika ob napotitvi (druge okoliščine).

Vir: Lasten, 2011.

Iz slike je razvidna visoka stopnja zadovoljstva pripadnikov z delom, ki ga opravljajo na MVD. Skozi celotno analizo je zaznati, da pripadniki potrebujejo pred samo napotitvijo kvaliteten tečaj tujega jezika, še posebej s področja stroke. Prav tako je bilo zaznati, da pripadniki, ki se napotujejo v Španijo, Turčijo, Italijo in Češko potrebujejo osnove lokalnega jezika.

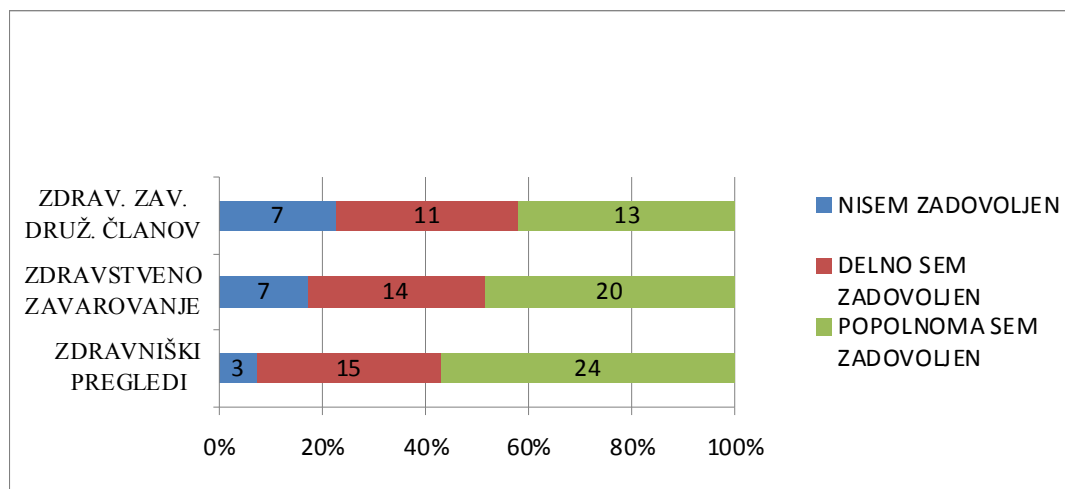
Slika 15: Zadovoljstvo pripadnika ob napotitvi (informiranost).

Vir: Lasten, 2011.

Informiranje o stanovanjski problematiki na območju delovanja ter informiranje o ostalih vidikih življenja je pomanjkljivo in ne zadošča osnovnim potrebam posameznika. Zato so v analizi kar pogosto zapisali, da so odvisni od samega sebe in svojih organizacijskih sposobnosti. Še največ koristnih informacij so pridobili od svojih predhodnikov na dolžnosti ter na spletu. Prav tako pogrešajo urejen in dostopen opis delovnega področja posameznega delovnega mesta, kjer bi pridobili temeljne informacije in zahteve za zasedbo le tega. Ravno tako pogrešajo organiziran in urejen sistem informiranja o dogajanju v SV, ki pa se je z uvedbo letnih usposabljanj deloma izboljšal.

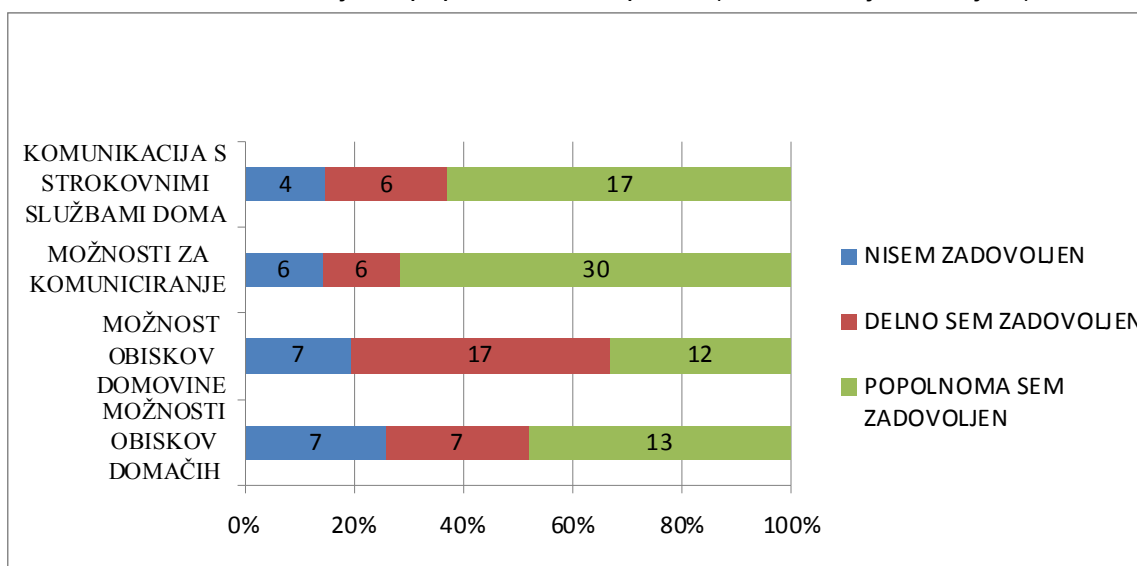
Slika 16: Zadovoljstvo pripadnika ob napotitvi (zdravstveno varstvo).

Vir: Lasten, 2011.

Največ kritičnih besed je bilo namenjenih zdravstveni oskrbi in zavarovanju partnerja in družinskih članov, vendar se sedaj ta problematika izboljšuje in ni več tako zaznavna kot v preteklosti. Velika pohvala gre na organizirane zdravniške preglede, ki jih izvaja VZE.

Slika 17: Zadovoljstvo pripadnika ob napotitvi (komunikacija z okoljem).

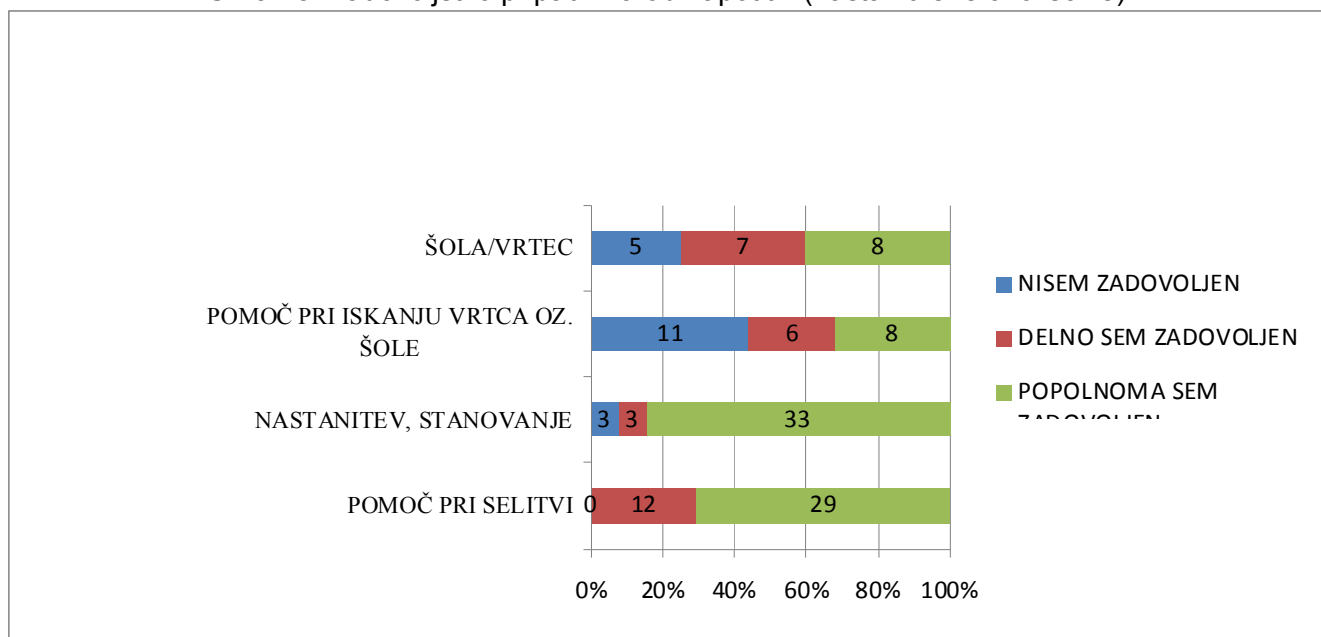

Vir: Lasten, 2011.

Kot največji problem pripadniki na MVD navajajo vzpostavitev kontakta in komuniciranja s posameznimi strokovnimi službami tako v SV kot MORS. Pripadniki na MVD sodelujejo v različnih ekspertnih skupinah in mnogokrat svojih poročil, informacij ne morejo pravočasno posredovati strokovnemu nosilcu področja v domovino in tako se posamezne informacije dobesedno izgubijo, pa čeprav so bile zelo uporabne.

Glede obiskov domovine oziroma obiskov domačih pa so največ težav izrazili pripadniki, ki so in delujejo v ZDA.

Slika 18: Zadovoljstvo pripadnika ob napotitvi (nastanitvene okoliščine).

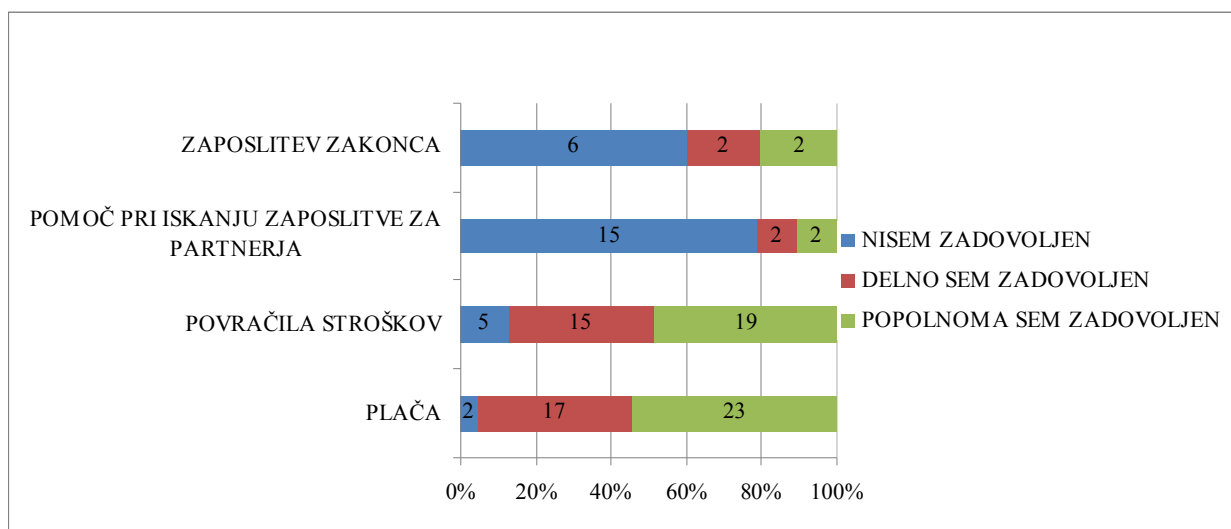

Vir: Lasten, 2011.

Najbolje ocenjena aktivnost pri izvedbi te analize je bila pomoč in organizacija selitve, s katero so bili v 75 % popolnoma zadovoljni ter v 25 % delno zadovoljni. To pomeni, v kolikor se organizacija potruzi in organizira, tudi aktivnost odlično izvede. To področje ureja poseben SOP, ki ga je GŠSV avgusta 2010 na podlagi zbranih izkušenj nadgradil in omogoča pravočasno in kvalitetno izvedbo selitve.

SV se bo morala v prihodnje bolj potruditi pri izvajanju pomoči pri iskanju vrtcev in šol za otroke pripadnika in poiskati neko optimalno rešitev, ki bo prijazna družinam pripadnika SV.

Slika 19: Zadovoljstvo pripadnika ob napotitvi (sociala).

Vir: Lasten, 2011.

Glede na vse rezultate analize je eden od ključev do večjega interesa odhoda pripadnikov SV na MVD ureditev statusa partnerja na področju zaposlitve in pomoči pri iskanju službe po povratku nazaj v domovino. Z analizo se lahko povežeta podatka, da se partner raje odloča za odhod v tujino po navadi tedaj ko je brezposeln ali ko dela v podjetju, ki ima težave.

Plača je eden od stimulatивnih dejavnikov, ki pripadnike še dodatno stimulira v odločitev za napotitev v tujino.

V nadaljevanju vprašalnika so sledila vprašanja odprtega tipa, kjer so pripadniki lažje izrazili svoje občutke in svoja stališča.

Na vprašanje »Ali menite, da je za pripadnike, ki odhajajo na dolžnosti v tujino za daljše obdobje ter njihove družinske člane s strani SV ustrezno poskrbljeno?« so bili podani naslednji odgovori, razvrščeni po rangi pogostosti danega odgovora:

- da, za vse je ustrezno poskrbljeno,
- delno,

- ne, vendar se iz leta v leto stanje izboljšuje in se uveljavljajo pridobljene izkušnje,
- priprava družinskih članov ni ustrezna, ne pridobijo celovitih informacij in so mnogokrat prepuščeni samemu sebi,
- tisti, ki svetujejo, nimajo ustreznih izkušenj, hkrati pa se ne izrablja procesa učenja iz izkušenj,
- potrebno je nuditi več podpore in svetovanja v prvih mesecih prihoda na MVD (urejanje stanovanjskega vprašanja, bančnih storitev, vpisi v vrtce in šole).

Na vprašanje »Prosim vas, da naštejete pet vidikov napotitve na dolžnost v tujini, ki ste jih zaznali kot problematične ter jih rangirate od 1 do 5, pri čemer 1 pomeni najbolj problematičnega, 5 pa najmanj.« so bili podani naslednji odgovori, razvrščeni po rangu pogostosti danega odgovora:

- časovno obdobje napotitve je neprimerno in sicer večina predlaga fiksno napotitev za 3 ali 4 leta,
- pomoč pri vključevanju otrok v vrtce in šole, kjer večina opozarja na to, da nimajo dovolj ustreznih informacij,
- zaposlitev partnerja v tujini oziroma mirovanje pravic v domovini opredeljujejo kot dejavnika, zaradi katerih mnogokrat pripadnik sam deluje v tujini,
- nedefinirana karierna pot po zaključku mandata,
- postopki izbora so nejasni in dolgotrajni, zato so mnogokrat odločitve o napotitvi pozne, s tem so povezane slabe priprave na funkcionalnem področju,
- pripadniki ob prijavi ne poznajo opisov delovnih mest za katere kandidirajo,
- opozarjajo na težave pri zdravstvenem zavarovanju in varstvu, še posebej za partnerje,
- neenakost v statusnih zadevah med pripadniki SV in MORS, na škodo pripadnikov SV,
- slabe predhodne jezikovne priprave ter nepoznavanje lokalnega jezika, kar je posebej izpostavljeno v Turčiji, Španiji in Češki,
- pripadniki se mnogokrat počutijo kot »pozabljen pripadnik SV nekje v svetu«.

Na vprašanje »Prosim vas, da naštejete pet vidikov napotitve na dolžnost v tujini, ki ste jih zaznavali kot pozitivne ter jih rangirate od 1 do 5, pri čemer 1 pomeni najboljšega 5 pa najmanj ugodnega.« so bili podani naslednji odgovori, razvrščeni po rangu pogostosti danega odgovora:

- delo v mednarodnem okolju, pridobivanje novih izkušenj in vzpostavljanje mednarodnih poznanstev,
- dobra plača,
- kvalitetna podpora pri izvedbi selitve,

- možnost strokovnega izpolnjevanja na delovnem področju ter učenje tujih jezikov,
- urejeno delovno okolje in ugodni pogoji za opravljanje dela ter opustitev rutine starega delovnega okolja,
- ustrezna podpora v procesu razpisa, izbora in napotitve ter podajanje vseh splošnih informacij o življenju in delu na posamezni MVD s strani ZSK,
- odhod v tople kraje in možnost spoznavanja novih turističnih destinacij in kultur.

Na vprašanje »Kaj menite, da bi se moralo spremeniti, da bi bil interes za delo na dolžnostih v tujini med pripadniki SV večji?«, so bili podani naslednji najbolj pogosti odgovori:

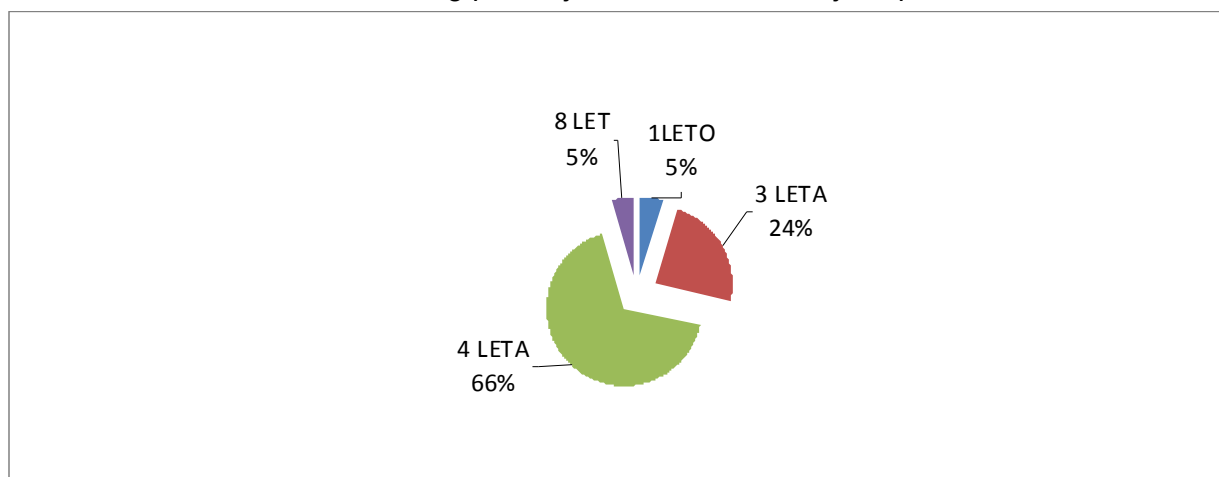
- sprememba časovnega obdobja napotitve,
- delo na MVD mora postati del vojaške kariere vsakega pripadnika SV,
- večja pomoč organizacije pri zaposlitvi zakonca v tujini oziroma pri zaposlitvi ob vrnitvi v RS,
- večja pomoč pri vključevanju otrok v vrtce in šole v tujini,
- plača mora ostati na sedanji ravni,
- izenačiti statusne položaje pripadnika SV in pripadnika MORS v tujini,
- dolgoročnost v načrtovanju napotitve in pravočasna informacija o razporeditvi po zaključku mandata.

Na vprašanje »Kaj menite, katere vsebine bi organizacija (SV, MORS) še morala zagotoviti oziroma ponuditi pripadnikom, ki odhajajo na opravljanje vojaške službe ali drugo delo v skupna poveljstva in enote oziroma v organe, predstavništva in službe mednarodnih organizacij (in njihove svojce)?«, so bili podani naslednji odgovori, razvrščeni po rangu pogostosti danega odgovora:

- uveljaviti vse bonitete, ki so zakonsko že določene,
- dolgoročno načrtovanje napotitve,
- izvesti kvalitetna jezikovna usposabljanja tako pripadnikov SV kot njihovih partnerjev,
- izvajati kvalitetne vsebinske priprave tako pripadnikov SV kot njihovih partnerjev,
- ohranjati stik z domovino in odpraviti občutek, da si za vse sam.

Drugi del vprašalnika je namenjen partnerju pripadnika SV, ki ima lastna spoznanja in izkušnje, ko je bil pripadnik SV napoten na MVD.

Slika 20: Predlog partnerja za časovno obdobje napotitve.

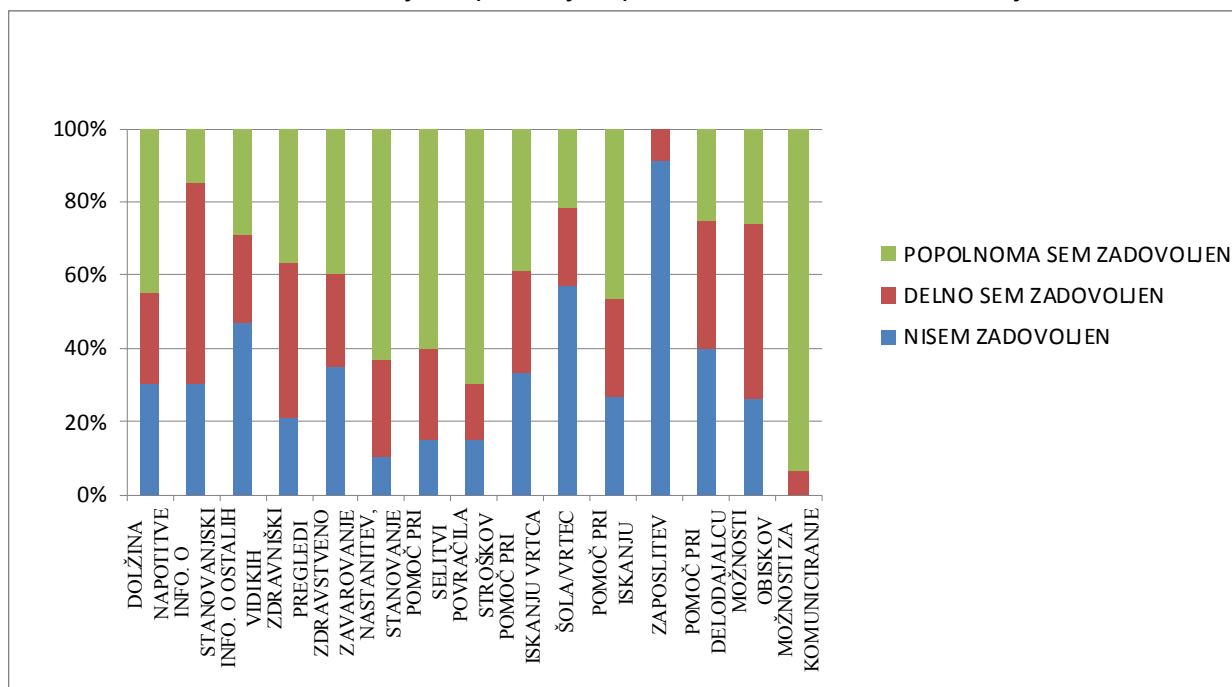
Vir: Lasten, 2011.

Rezultati ponovno pokažejo, da trenutno izbrano obdobje napotitev 2 + 1 leto nima podpore, kajti večina partnerjev se je odločila za 4 oziroma 3 letno obdobje napotitve. Razloge pa bomo opredelili v zaključku analize.

V nadaljevanju vprašalnika sledi sklop vprašanj, iz katerih skušamo ugotoviti zadovoljstvo partnerja s posameznimi vidiki selitve v tujino ter njihove podpore, zagotovitve in pomoči s strani SV.

Zgoraj navedeni sklop vprašanj je zajemal petnajst vprašanj oziroma trditev.

Slika 21: Zadovoljstvo partnerja s posameznimi vidiki selitve v tujino.

Vir: Lasten, 2011.

V analizi je bilo ugotovljeno, da so ugotovitve pripadnikov in njihovih partnerjev primerljive in skupno kažejo na posamezne pomanjkljivosti in odstopanja.

Tudi v tem delu se kaže, da je potreben razmislek o trajanju mandata in če je resnično smotno vztrajati na formuli 2 + 1 leto, ali vzpostaviti fiksni mandat, s klavzulo o uspešnosti delovanja in morebitnem odpoklicu, v kolikor pripadnik ne deluje korektno in uspešno.

Organizacija bo morala posvetiti več pozornosti pri pomoči iskanja službe za partnerja ob odhodu, kakor tudi pri pridobivanju soglasja za mirovanje pravic ob odhodu v tujino. Vse to pa bi bilo mnogo lažje, če bi bil določen fiksni mandat.

Ravno tako partnerji izkazujejo težave pri pridobivanju ustreznih mest v vrtcih in šolah za otroke tako pri odhodu v tujino kot pri povratku domov.

Pri ohranjanju stikov z domovino imajo največ težav pripadniki, ki delujejo v ZDA in predlagajo, da se jim dodelijo posamezne bonitete.

Glede na hiter razvoj komunikacijskih sredstev, še posebej interneta, ni zaznati nobenih težav pri vzpostavljanju in ohranjanju zvez z domovini in svojo socialno mrežo v domovini.

V nadaljevanju vprašalnika so sledila vprašanja odprtega tipa, kjer so partnerji lažje izrazili svoje občutke in svoja stališča.

Na vprašanje »Navedite ključne motive za odločitev, da partnerja podprete pri odločitvi za napotitev v vojaško službo ali na drugo delo v tujini (ter selitev družine).«, so bili podani naslednji odgovori, razvrščeni po rangu pogostosti danega odgovora:

- več letna odsotnost partnerja vodi v odtujenost družine, otežena je vzgoja otrok in družina ne funkcionira kot osnovna celica družbe,
- podpora partnerju pri njegovi vojaški karieri,
- pridobivanje izkušenj v mednarodnem okolju,
- učenje tujih jezikov,
- skrb in varstvo za malega otroka,
- osebni razlogi,
- plača.

Na vprašanje »Ali menite, da je za družine, ki se odločajo za selitev v tujino s strani SV ustrezno poskrbljeno (utemeljite)?«, so bili podani naslednji odgovori, razvrščeni po rangu pogostosti danega odgovora:

- da,
- bolje kot v civilnih organizacijah,
- ne, obstaja problem zaposlitve partnerja ob vrnitvi domov,

- ne, neinformiranost in pomanjkanje osebnih izkušenj svetovalnih služb je razlog za napačne odločitve ob selitvi v tujino,
- ne, plačilo šolnin na univerzah za otroke partnerjev ni rešeno,
- ne, zdravstveno zavarovanje ni bilo rešeno (ZDA).

Na vprašanje »Prosimo vas, da naštejete pet vidikov selitve v tujino, ki ste jih sami zaznali kot najbolj problematične ter jih rangirate od 1 do 5, pri čemer 1 pomeni najbolj problematičnega 5 pa najmanj.«, so bili podani naslednji odgovori, razvrščeni po rangu pogostosti danega odgovora:

- časovno obdobje napotitve ni primerno in je ne fleksibilno glede na šolanje otrok,
- predolg čas za dokončen sprejem odločitve o napotitvi pripadnika,
- izguba zaposlitve ob odhodu v tujino,
- zagotovitev službe za partnerja ob vrnitvi v domovino,
- zagotovitev ustreznega otroškega varstva in šolanja za otroka v tujini in ob povratku v domovino,
- preventivni zdravniški pregledi za družinske člane niso urejeni,
- ustrezna strokovna in jezikovna priprava pred odhodom v tujino,
- možnost obiskov domovine in domačih ter vzdrževanje nepremičnin v domovini,
- dolgočasje zaradi nezaposlenosti in pomanjkanja drugih ustaljenih aktivnosti in socialna osamljenost v novem okolju,
- neustrezno urejeno zdravstveno zavarovanje (ZDA),
- stresni odziv otrok na selitev in novo okolje.

Na vprašanje »Prosimo vas, da naštejete pet vidikov selitve v tujino, ki ste jih sami zaznali kot najbolj pozitivne ter jih rangirate od 1 do 5, pri čemer 1 pomeni najboljšega 5 pa najmanj ugodnega.«, so bili podani naslednji odgovori, razvrščeni po rangu pogostosti danega odgovora:

- nova življenjska izkušnja, spoznavanje novih ljudi, krajev in običajev,
- kvalitetna in organizirana pomoč pri selitvi,
- bogato družabno življenje in povezanost slovenske skupnosti v tujini,
- učenje tujega jezika,
- odlična podpora strokovnih služb pri urejanju dokumentacije ob napotitvi,
- pravočasna in kvalitetna zagotovitev nastanitvenih kapacitet,
- skupno življenje s partnerjem in ohranjanje družine,
- promocija Slovenije,
- ureditev vplačil v blagajno ZPIZ v času odsotnosti iz domovine,

- zagotovljena materialna varnost in dobra plača zakonca.

Na vprašanje »Kaj menite, da bi SV (MORS) kot organizacija morala zagotoviti oziroma ponuditi pripadnikom, ki odhajajo na opravljanje vojaške službe ali drugo delo v tujini ter njihovim svojcem?«, so bili podani naslednji odgovori, razvrščeni po rangi pogostosti danega odgovora:

- zagotoviti fiksni čas napotitve,
- premalo pozornosti pri pripravah se posveča partnerjem,
- zagotovitev službe ob vrnitvi,
- zagotovitev boljših finančnih pogojev,
- urediti zdravstveno zavarovanje kot v domovini,
- dosledno spoštovanje rokov in predpisov,
- ureditev procesa vpisa otrok v šolo,
- priznavanje spričeval ob vrnitvi v domovino,
- zagotovitev pouka slovenskega jezika za šolo obvezne otroke na daljavo,
- brezplačno šolanje za otroke,
- celovitost informacij glede bivanja v določeni lokaciji,
- človeški pristop in prisluhniti pripadnikom glede njihovih potreb in problemov in ne delati razlike med njimi, ter jim omogočiti tisto kar je z zakonom določeno,
- več informacij o lokaciji dela,
- oblikovati spodbude za lažjo odločitev za delo v tujini,
- nuditi ustrezno pravno in logistično podporo.

10.2 UGOTOVITVE IN PREDLOGI ZA IZBOLJŠANJE STANJA

Skozi analizo je razvidno, da se stanje na področju MVD stalno razvija in spreminja ter sledi pridobljenim izkušnjam. Hkrati se dopolnjujejo zakonske osnove, ki so nadaljnja osnova za izdelavo aktov vodenja in poveljevanja, ki definirajo delovanje področji.

Zelo pohvalno in vzpodbudno je, da so vsi pripadniki, ki so vrnili vprašalnik, le tega izpolnili izjemno korektno. Dolgi in izčrpni odgovori kažejo na dobro motiviranost pripadnikov oziroma potrebo, da povedo svoje mnenje in pripomorejo k izboljšanju stanja. Razloga takšnemu odnosu sta morda tudi v upanju, da se bodo v sistemu zadeve premaknile v pravo smer ali morda zato, ker so imeli prvič možnost sodelovati v tovrstni raziskavi in podati svoja opažanja.

Opazen je napredek v procesu izbora, ki pa še vedno ni povsem transparenten, več praznega prostora je v izvedbi priprav na odhod v tujino, še posebej za partnerje. Ravno ustrezna priprava partnerjev, tako na jezikovnem kot tudi na socialnem, zdravstvenem področju nudi velik izziv v prihodnje. Povsem nedorečeno je področje zaposlovanja partnerjev, prav tako nudenje strokovne pomoči svetovalne službe GŠSV, svoje poslanstvo morajo bolj suvereno dodelati psihologi in pravniki.

Opravljanje dolžnosti v tujini je potrebno vključiti v kariero vsakega častnika in podčastnika in jo tudi ustrezno ovrednotiti. Hkrati je potrebno zagotoviti pravočasno informacijo o dolžnosti, ki jo bo pripadnik opravljal po zaključku mandata v tujini. Zelo dobro bi bilo, da bi opravljal podobno delo kot v tujini, kajti s tem bo največ pridobila SV, saj bo prišlo do prenosa znanja in načina delovanja. Ponovno je potrebno preučiti ustreznost časovne napotitve in proučiti možnost, da se napotitve izvajajo v trajanju treh let z možnostjo podaljšanja za eno leto. S tem bi omilili in zmanjšali težave, ki jih imajo pripadniki ob napotitvi z družino, še posebej s šolo obveznimi otroci.

Raziskava je pokazala, da posamezni segmenti odlično delujejo in resnično predstavljajo podporo in pomoč. Posebej velja izpostaviti področji, ki sta tudi zgledno urejeni s posebnima SOP in sicer kadrovska podpora pripadnikov mirnodobne strukture Slovenske vojske v tujini ter nacionalna podpora MSSVT iz domovine.

Ugotavljamo, da so motivi pripadnikov SV na napotitev na MVD zelo osebni (kariera, delo v mednarodnem okolju, pridobivanje novih izkušenj in vzpostavljanje mednarodnih poznanstev, dobra plača), medtem ko partnerji svoj odhod utemeljujejo s preprečitvijo odtujenosti družine po več letni odsotnosti partnerja, z oporo partnerju, s skrbjo za razvoj družine in vzgojo otrok.

Raziskava je podala tudi uravnotežene odgovore med častniki, podčastniki ter vojaki. Odgovori so pri vseh kategorijah enako kritični ter kažejo na posamezne pomanjkljivosti v sistemu. Tu se potrjuje dejstvo, da je selitev eden najbolj stresnih dogodkov v življenju in je najbolj naporna še posebej, če družina ostaja doma. Zato je prav, da organizacija poskrbi vsaj za tiste vidike, ki so v njeni moči.

Izvedena raziskava nam v sklepu poda ugotovitev, da bi bilo potrebno v SV vzpostaviti sistemsko spremljanje zadovoljstva pripadnikov SV in njihovih partnerjev s pogoji napotitve na MVD ter postopoma vzpostaviti celovit sistem, ki bo učinkovit in odziven.

ZAKLJUČEK

RS si kot članica EU in Nata, ter s sodelovanjem z drugimi mednarodnimi in regionalnimi varnostno - političnimi organizacijami, prizadeva za stabilno in varno mednarodno okolje skozi učinkovito multilateralno sodelovanje in varnostno-obrambno povezovanje držav.

Pomemben prispevek na tem področju prispeva tudi SV. Pripadniki SV na različnih dolžnostih v tujini izražajo jasen nacionalno varnostni interes v okviru aktivnega mednarodno vojaškega sodelovanja in vključevanja v mednarodne varnostne povezave.

RS zagotavlja nacionalno varnost in obrambo tudi z aktivnim sodelovanjem v mednarodnih varnostnih povezavah. SV pri tem izvršuje obveznosti, ki jih je RS sprejela z mednarodnimi pogodbami oziroma v mednarodnih organizacijah in v njih tudi zastopa nacionalne interese. Te obveznosti in interese SV izvaja v skladu s pristojnostmi, z delovanjem posameznikov in organizacijskih enot v mirnodobnih vojaških in kriznih sestavih zavezniških ter mednarodnih organizacij.

S popolnjevanjem določenih dolžnosti v strukturi zavezništva, pripadniki SV uresničujejo cilje integracije, zagotavljajo uveljavljanje nacionalnega interesa in pridobivajo znanja in sposobnosti ter izkušnje pomembne za nacionalne potrebe in njihov profesionalni razvoj. MSSVT zagotavlja poenoteno in uspešno zastopanje interesov SV v tujini ter z delom v mednarodnih strukturah podpira skupne cilje.

Splošno hipotezo, da se pri celostnem predstavljanju države in zastopanju njenih interesov v mednarodnih odnosih povečuje pomen in vloga vojaške diplomacije kot samostojne veje splošne diplomacije, lahko potrdimo.

S popolnjevanjem MVD se izraža nacionalni interes RS in SV ter zagotavlja vpliv v mednarodnem okolju. Odločitve o sprejemu MVD se sprejmejo v skladu z nacionalnimi in mednarodnimi predpisi, ki določajo postopke in pristojnosti organov v procesu sprejemanja dolžnosti v mednarodnih organizacijah.

SV v preteklosti ni imela razvite natančne strategije popolnjevanja MSSVT in je mnogokrat popolnjevanje sledilo trenutnim ambicijam politike in ni bilo ciljno usmerjeno. Šele z vstopom v mednarodne integracije se je pričelo izvajati načrtno popolnjevanje, ki je temelji predvsem na potrebah in ciljih razvoja SV.

V tem obdobju se je pričela razvijati politika in prioriteta popolnjevanja MVD glede na obveznosti, ki jih ima RS ter glede na interese in cilje SV ob upoštevanju finančnih omejitev za delovanje SV.

Končni cilj je bil zagotoviti načrtno, organizirano in učinkovito popolnjevanje MDSVT. Posredni cilj pa je bil umestitev popolnjevanja MVD v sistem kariernih poti pripadnikov SV, načrtno zagotavljanje kadra ter pravočasne priprave kadra za popolnitev MDSVT. Z definiranjem razvojnih usmeritev, načel, prioritet ter kadrovske politike, je bila določena strategija popolnjevanja, iz katere izhaja kadrovska projekcija kot podlaga za izdelavo Kadrovskega načrta SV.

Prvo izvedeno hipotezo, da se popolnjevanjem mednarodnih dolžnosti v tujini izraža nacionalni interes RS in SV ter zagotavlja vpliv v mednarodnem okolju, prav tako lahko potrdimo.

Popolnjevanje mednarodnih dolžnosti v tujini je del procesa upravljanja kadrov ter kariere posameznikov. S službovanjem v mednarodnem okolju je pripadnikom dana možnost pridobivanja izkušenj in znanj. S prenosom le teh v delovne procese SV se preizkušajo njihove kompetence, pridobljene v mednarodnem okolju. V SV se zadnjih nekaj let sistematično zbirajo podatki o pripadnikih, ki si želijo nadaljevati vojaško kariero na eni od dolžnosti v MSSVT in ti podatki pomenijo prednostni kadrovski vir za popolnjevanje dolžnosti v MSSVT. Praviloma se dve leti pred načrtovano zamenjavo kadra v MSSVT opravi interni razpis, kjer se ugotovi zanimanje pripadnikov SV za zasedbo določenih MVD. Kadar pa to ni mogoče, se selekcije kadra loti takoj, ko so za to dani vsi pogoji, to je, ko je mesto v Natu dodeljeno SV.

Pomembna novost je tudi skrb za pripadnike, ki opravljajo vojaško dolžnost izven države v skupnih poveljstvih ali na obveznostih prevzetih v mednarodnih organizacijah navedena, v 89. in 90. členu Zakona o službi v SV. Zaradi narave dela jim daje dodatne pravice in ugodnosti, kot so: organizacija prevoza iz države v kraj opravljanja vojaške službe in iz njega, dvakrat letno organizacija obiskov doma, ureditev zdravstvenega varstva v enakem obsegu kot v domovini, zagotovitev primerne stanovanja ter zagotovitev ustreznega šolanja otrok v drugi državi, pomoč pri iskanju zaposlitve za zakonca, možnost komuniciranja z družinskimi člani doma, pravico do posebnega dopusta v skladu z merili, ki veljajo po predpisih mednarodne organizacije, v okviru katere se vojaška služba opravlja, pomoč pri varstvu ali šolanju otrok, varstvu invalidnega družinskega člana oziroma zaposlitvi nezaposlenega zakonca.

Zgoraj navedene zakonske osnove, so bile ena od osnov, da smo pri izdelavi zaključne naloge z raziskavo ugotavljali dejanske izzive, ki nastajajo ob napotitvi pripadnikov SV na mednarodne dolžnosti. Poudarek v raziskavi je bil z vprašalnikom predvsem ugotoviti, kako pripadniki SV občutijo napotitev in kako se soočajo z različnimi izzivi, ki se dotikajo tako njih osebno, njihovega življenja in dela, kot tudi življenja celotne družine, ki je soočena bodisi z ločitvijo od pomembnega člana, bodisi s selitvijo v novo, povsem tuje okolje. Hkrati pa je bil drugi del vprašalnika namenjen partnerju pripadnika SV, kjer bo sam podal mnenje o problematiki selitve ali ločenega življenja.

Drugo izvedeno hipotezo, da v SV izvajamo usklajene postopke, ki zagotavljajo transparentnost in načrtno popolnjevanje mednarodnih dolžnosti v tujini, lahko le deloma potrdim, kajti navkljub temu, da je teoretično zapisana v aktih vodenja in poveljevanja celotna pravna podlaga, ki ureja to področje, se le ta ne izvaja v celoti, kar je dokazala analiza raziskave.

Ocenjujemo, da bi se korak v naprej organizacijskem smislu na tem področju lahko storil tudi s sprejetjem »Pravilnika o celostni skrbi v Slovenski vojski«, ki je v pripravi že več let in bi moral biti na podlagi prehodnih in končnih določb Zakona o službi v SV izdelan ter verificiran že julija leta 2009.

Na koncu lahko zaključimo, da obstoječi sistem sicer podpira popolnjevanje MSSVT, vendar bi bilo potrebno posamezne postopke ponovno proučiti in nadgraditi z pridobljenimi izkušnjami.

V cilju, da bi se stanje na tem področju nadgradilo in dvignilo na še višjo raven, na podlagi analize raziskave predlagamo naslednje predloge:

- vzpostaviti stalen mehanizem za spremljanje stanja na področju napotitev na MVD ter napotitve na MVD spremljati po principu učenja iz izkušenj,
- proučiti možnost podaljšanja mandata na 3 oziroma 4 leta ter vzpostavitve fiksne mandata,
- ker je le 10 % deklarirano samskih pripadnikov, je potrebno vzpostaviti bistveno večjo skrb za družino in njeno delovanje,
- v sodelovanju z ostalimi ministrstvi na državnem nivoju urediti zaposlitveno problematiko partnerja pred napotitvijo in po vrnitvi iz tujine,
- za večjo informiranost pred nastopom dela v tujini izvesti informativni dan za družine pred odhodom,

- zagotoviti možnost brezplačnih preventivnih zdravstvenih pregledov za družinske člane pred odhodom ter izvesti osvežilni tečaj tujega jezika za partnerje pred odhodom v tujino,
- vzpostaviti psihološko službo na GŠSV in tako zagotoviti ustrezno psihološko oskrbo pred in med napotitvijo v tujino.

Z realizacijo zgoraj navedenih predlogov v praksi, bi bila podpora popolnjevanju MSSVT na še višjem nivoju, kar bi zagotavljalo še večje zadovoljstvo med pripadniki, posledično pa bi se tudi pripadniki bolj posvetili svojemu poslanstvu na MVD.

LITERATURA

- BENKO, Vladimir (1998) Mesto in funkcija diplomacije v razvoju mednarodne skupnosti. V Milan Jazbec (ur.): Diplomacija in Slovenci: zbornik tekstov o diplomaciji in o prispevku Slovencev v diplomatsko teorijo in prakso, 59 -88. Celovec: Založba Drava.
- BENKO, Vladimir (1997) Zgodovina mednarodnih odnosov. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
- BRGLEZ, Milan (1998) Kodifikacija sodonega diplomatskega prava. V Milan Jazbec (ur.): Diplomacija in Slovenci: zbornik tekstov o diplomaciji in o prispevku Slovencev v diplomatsko teorijo in prakso, 59 -88. Celovec: Založba Drava.
- COTTEY, Andrew in FOSTER, Anthony (2004) Reshaping Defence Diplomacy: New Roles for Military Cooperation and Assistance. New York:Adelphi Paper 365 Oxford University Press.
- COTTEY, Andrew in FOSTER, Anthony (2003) Soldiers and Societies in Postcommunist Europe. New York: Palgrave Macmillan.
- ČAČINOVIČ, Rudi (1994) Slovensko bivanje sveta - razvoj in praksa diplomacije. Ljubljana: Enotnost.
- FURLAN, Branimir in drugi (2006) Vojaška doktrina. Ljubljana: PDRIU.
- JAZBEC Milan (ur.): Diplomacija in Slovenci: zbornik tekstov o diplomaciji in o prispevku Slovencev v diplomatsko teorijo in prakso, 39 -58. Celovec: Založba Drava.
- JAZBEC, Milan (2002) Diplomacija in varnost. Ljubljana: Vitrum.
- JAZBEC, Milan (2007) Vojaška in obrambna diplomacija. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
- JAZBEC, Milan (2009) Osnove diplomacije. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
- KLADNIK, Tomaž (2008) Slovenska vojska v službi domovine, 2 dopolnjena izdaja. Ljubljana: Defensor.
- MORGENTHAU, Hans (1995) Politika med narodi. Ljubljana: DZS.
- PODBREŽNIK, Branko (1995-2010) Zabeležke s strokovnih predstavitev, posvetov in sestankov.
- Pravila službe v SV, Uradni list RS, št. 84/09.
- Pravilnik o vojaških diplomatskih predstavnikih Ur.l. RS št. 012-27/94.
- Pravilnik o organizaciji religiozno duhovne oskrbe Ur.l. RS, št.58/2003.
- Pravilnik o ureditvi določenih vprašanj delovnopravnega statusa pripadnikov SV pri opravljanju nalog v tujini, 1997, Ljubljana: MORS.
- SIMIĆ, Miloslav (1988) Savremeni međunarodni odnosi i rat. Beograd: Vojnoizdavački i novinski centar.

Slovar slovenskega knjižnega jezika (1997). Ljubljana: DZS.

Uredba o plačah in drugih prejemkih javnih uslužbencev za delo v tujini. Ur.l. RS, št. 58/2003, 71/2004, 67/2008, 69/2008, z dne 12. 06. 2003

Uredba o plačah in drugih prejemkih pripadnikov Slovenske vojske pri izvajanju obveznosti, prevzetih v mednarodnih organizacijah oziroma z mednarodnimi pogodbami. Ur.l. RS, št. 67/2008, z dne 18. 06. 2008.

Ustava RS, Uradni list RS, št. 33/91 s spremembami in dopolnitvami.

VUKADINOVIĆ, Radovan (1995) Diplomacija - strategija političnih pogajanj. Ljubljana: Arah Consulting.

Zakon o obrambi, Uradni list RS, št. 82/94 s spremembami in dopolnitvami.

Zakon o zunanjih zadevah, Uradni list RS, št. 45/01 s spremembami in dopolnitvami.

Zakon o službi v Slovenski vojski (ZSSloV). Ur.l. RS, št. 68/2007, 58/08.

ZEČEVIĆ, Milan (1990) Vojna diplomatija. Beograd: Vojnoizdavački i novinski centar.

Članki v znanstvenih in strokovnih revijah

KAVAR, Andrej, SANCIN, Vasilka (2009). Ureditev statusa vojaških diplomatskih predstavnikov RS. Revija Pravna praksa, GV Založba, d.o.o., 7.5.2009, str. 15 -17.

KOCBEK Andrej, (2005), slušatelj 4. generacije Generalštabnega vojaškega izobraževanja in usposabljanja, 2004/2005): Razvoj obrambne diplomacije RS v obdobju 1991 – 2005. Ljubljana: PDRIU.

Članki v tiskanih občilih:

Revija Slovenska vojska, 2010 št. 2. MORS. Str. 10,11.

Resolucije, strategije in direktive:

Direktiva o organiziranju in delovanju predstavništev in predstavnikov SV v tujini, 2009, Ljubljana: GŠSV.

Direktiva o organiziranju in delovanju mirnodobne strukture Slovenske vojske v tujini, 2010, Ljubljana: GŠSV.

Direktiva za popolnjevanje mirnodobnih dolžnosti Slovenske vojske v tujini, 2011, Ljubljana: GŠSV

Direktiva za načrtovanje in pripravo zmogljivosti Slovenske vojske za sodelovanje v mednarodnih operacijah in misijah, 2010, Ljubljana: GŠSV.

Direktiva za razvoj in izvajanje celostne skrbi za pripadnike Slovenske vojske, GŠSV, št. 804-338/2009-1, z dne 16. 09. 2009.

Direktiva za organiziranje zdravstvene oskrbe Slovenske vojske. GŠSV, Št. 804-28/2007-1, z dne 19. 11. 2007.

Direktiva o izvajanju psihološke dejavnosti v Slovenski vojski. GŠSV, Št. 812-8/2010-1 z dne 03. 05. 2010.

Direktiva o delovanju VVIK v PEZ SV, št. 804-36/2010-1 z dne 02. 02. 2010.

Direktiva za šport v SV, št. 804-501/2009 z dne 30. 11. 2009.

Predlog Pravilnika o celostni oskrbi v Slovenski vojski, 2011, Ljubljana: GŠSV.

Resolucija o izhodiščih zasnove nacionalne varnosti Republike Slovenije in njen popravek, Ur. l. RS št. 71/93 in št. 2/1994.

Resolucija o splošnem dolgoročnem programu razvoja in opremljanja Slovenske vojske (ReDPROSV), Uradni list RS št. 89/04.

Resolucija o splošnem dolgoročnem programu opremljanja in razvoja Slovenske vojske do leta 2025 (ReSDPRO). Uradni list RS št. 99/2010.

Resolucija o strategiji nacionalne varnosti Republike Slovenije, Uradni list RS št. 56/01.

Resolucija o strategiji nacionalne varnosti Republike Slovenije, Uradni list RS št. 27/10.

Sporazum o opravljanju dela v diplomatskih predstavništvih Republike Slovenije v tujini na obrambnem področju, 2011, Ljubljana: MORS.

Strategija sodelovanja Republike Slovenije v mednarodnih operacijah in misijah, Uradni list RS št. 19/2010.

SOP št. 05/0005 Kadrovska podpora pripadnikov mirnodobne strukture Slovenske vojske v tujini. GŠSV, 804-245/2010-1, z dne 05.11.2010.

SOP št. 01- 0008: Nacionalna podpora MSSVT iz domovine, GŠSV, ažurirano 11.08.2010.

SOP št. 1114 Zagotavljanje psihosocialne pomoči pripadnikom Slovenske vojske in družinskim članom preko telefona. PSSV, 804-111/2009-1, z dne 05. 02. 2009.

Internetni viri:

<http://www.gov.si/vrs/> (15.05.2011 – 30.06.2011).

<http://www.mo-rs.si/> (15.05.2011 – 30.06.2011).

http://www.mors.si/fileadmin/mors/pdf/publikacije/zbornik_f.pdf. (15.05.2011 – 30.06.2011).

http://www.slovenskavojska.si/fileadmin/slovenska_vojska/pdf/bilten_sv/bilten_sv_12_3.pdf (15.05.2011 – 30.06.2011).

http://www.slovenskavojska.si/fileadmin/slovenska_vojska/pdf/bilten_sv/bilten_sv09_11_1.pdf (15.05.2011 – 30.06.2011).

<http://nato.gov.si/slo/slovenija-nato/kronologija/> - kronologija vključevanja Slovenije v NATO (15.05.2011 – 30.06.2011)

<http://www.slovenskavojska.si/mednarodno-sodelovanje/mednarodne-operacije-in-misije/> - mednarodne operacije in misije SV (15.05.2011 – 30.06.2011)

http://www.mzz.gov.si/si/zunanja_politika/zahodni_balkan/ - politika in strategija do Zahodnega Balkana (15.05.2011 – 30.06.2011).

KAZALO SLIK

SLIKA 1: NASTANEK MSSVT IN RAZVOJ NACIONALNE PODPORE.....	30
SLIKA 2: MIRNODOBNA VOJAŠKA STRUKTURA V KATERIH DELUJEJO PRIPADNIKI MSSVT....	35
SLIKA 3: TRENUTNA KADROVSKA POPOLNITEV MSSVT.....	48
SLIKA 4: ŠTEVILO VPRAŠALNIKOV.....	56
SLIKA 5: ŠTEVILO NAPOTITEV.....	56
SLIKA 6: TRAJANJE NAPOTITVE V TUJINO.....	57
SLIKA 7: ŽELJE GLEDE ČASOVNE NAPOTITVE V TUJINO.....	57
SLIKA 8: DRUŽINSKI STATUS V ČASU NAPOTITVE.....	58
SLIKA 9: NAČIN ODLOČITVE O NAPOTITVI.....	59
SLIKA 10: STATUS PARTNERJA V ČASU NAPOTITVE.....	59
SLIKA 11: SEZNANJENOST O CSP.....	60
SLIKA 12: OCENA PODPORE ELEMENTOV CSP.....	60
SLIKA 13: ALI STE OBČUTILI POTREBO V ČASU NAPOTITVE PO POMOČI.....	61
SLIKA 14: ZADOVOLJSTVO PRIPADNIKA OB NAPOTITVI (DRUGE OKOLIŠČINE).....	62
SLIKA 15: ZADOVOLJSTVO PRIPADNIKA OB NAPOTITVI (INFORMIRANOST).....	62
SLIKA 16: ZADOVOLJSTVO PRIPADNIKA OB NAPOTITVI (ZDRAVSTVENO VARSTVO).....	63
SLIKA 17: ZADOVOLJSTVO PRIPADNIKA OB NAPOTITVI (KOMUNIKACIJA Z OKOLJEM).....	64
SLIKA 18: ZADOVOLJSTVO PRIPADNIKA OB NAPOTITVI (NASTANITVENE OKOLIŠČINE).....	64
SLIKA 19: ZADOVOLJSTVO PRIPADNIKA OB NAPOTITVI (SOCIALA).....	65
SLIKA 20: PREDLOG PARTNERJA ZA ČASOVNO OBDOBJE NAPOTITVE.....	68
SLIKA 21: ZADOVOLJSTVO PARTNERJA S POSAMEZNIMI VIDIKI SELITVE V TUJINO.....	68

SEZNAM KRATIC

Kratica	Slovenski jezik	Angleški jezik
ACO		Allied Command Operations
ACT		Allied Command Transformation
CISM		International Military Sports Council
CO	Center odličnosti	
CSP	Celostna skrb za pripadnika	
EDA		European Defence Agency
EPOD	Enota za podporo delovanja	
EU	Evropska unija	
GŠSV	Generalštab Slovenske vojske	
MOM	Mirovne operacije in misije	
MORS	Ministrstvo za obrambo Republike Slovenije	
MZZ	Ministrstvo za zunanje zadeve	
MilRep	Vojaški predstavnik pri Nato in EU	
MLF		Multinational Land Forces
MSSVT	Mirnodobna struktura Slovenske vojske v tujini	
MVD	Mednarodna vojaška dolžnost	
NATO		North Atlantic Treaty Organization
NGŠ	Načelnik generalštaba	
NOE	Notranje organizacijske enote	
NPE	Nacionalni podporni element	
NPP	Nacionalno predstavništvo za povezave pri zavezniškem poveljstvu za transformacijo v Norfolku	
NVP	Nacionalno vojaško predstavništvo pri zavezniškem poveljstvu za operacije v Monsu	
OVSE	Organizacija za varnost in sodelovanje v Evropi	
PDRIU	Poveljstvo za doktrino, razvoj in usposabljanje	
POVC	Poveljniški center	
PSSV	Poveljstvo sil Slovenske vojske	
PINK	Poveljevanje in kontrola	
PSV	Predstavništva Slovenske vojske	
RS	Republika Slovenija	
SACEUR		Supreme Allied Commander Europe
SOP	Standardni operativni postopki	
SV	Slovenska vojska	
VOPRE	Vojaško predstavništvo pri Nato in EU v Bruslju	
VZE	Vojaška zdravstvena enota	
ZEU	Zahodno evropska unija	
ZSK	Združeni sektor za kadre	
ZSSloV	Zakon o službi v SV	

SEZNAM PRILOG

PRILOGA 1: INFORMATIVNI RAZPIS ZA ZASEDBO DOLŽNOSTI V MSSVT

INFORMATIVNI RAZPIS ZA PRIJAVO ZA ZASEDBO DOLŽNOSTI V MIRNODOBNI STRUKTURI SLOVENSKE VOJSKE V TUJINI (MSSVT)

1. Splošno

Slovenska vojska (v nadaljevanju: SV) je v letu 2012 v skladu z mednarodnimi pogodbami in obveznostmi ter lastnimi interesi dolžna popolniti dolžnosti v tujini, ki se opravljajo v naslednjih nazivih:

- brigadir
- polkovnik
- podpolkovnik
- major
- stotnik
- praporščak
- višji štabni vodnik
- štabni vodnik
- višji vodnik
- nadesetnik

2. Pri izboru kandidatov se upoštevajo naslednji kriteriji:

a) Kompetence

Kompetence zajemajo splošna in vojaško strokovna znanja in sposobnosti, ki so pomembna za posamezno delovno mesto.

b) Varnostno preverjanje

Pripadniki SV, ki bodo napoteni na dolžnosti v tujini, morajo imeti oz. pridobiti Nato oziroma EU varnostni certifikat, v skladu z zahtevami delovnega mesta.

c) Jezikovne zahteve

Pripadniki SV, ki so napoteni v tujino morajo praviloma imeti, oziroma pred odhodom v tujino pridobiti zahtevan nivo jezikovnega znanja po kriterijih STANAG 6001 in v skladu s potrebami delovnega mesta.

d) Osebni čin

Dolžnosti v tujini se popolnjujejo s pripadniki SV, ki imajo enak osebni čin kot je zahtevan v opisu del in nalog.

3. Trajanje napotitve na delo v MSSVT

Službovanje pripadnikov SV v tujini se izvaja praviloma v dvo (2) letnem mandatu, z možnostjo podaljšanja napotitve za eno leto.

4. Prijav iz prejšnjih razpisov ne bomo upoštevali, zato zainteresirane pozivamo, da se na razpis ponovno prijavite.

5. Na razpis se lahko prijavite do **20. 6. 2010** na priloženi prijavnici.

Odločitev o napotitvi na delo v tujino se sprejme na kadrovskem kolegiju načelnika generalštaba. O izboru boste obveščeni pisno, v roku 60 dni od zaključka izbora.

Prijavnico pošljite po outlooku na naslov kontaktnih oseb:

- **major Jože Sladič** – 01 471 1389 (za častnike)
- **višji vodnik Aleksander Erjavec** – 01 471 2042 (za podčastnike in vojake)

Vir: GŠSV/ZSK, junij 2011.

PRILOGA 2: PRIJAVA NA DOLŽNOST ZA DELO V TUJINI

PRIJAVA NA DOLŽNOSTI ZA DELO V TUJINI

OSEBNI PODATKI

Ime _____ Priimek _____ Datum rojstva _____
Organizacijska enota _____
Dolžnost katero opravljam _____
Osebni čin _____ Formacijski čin _____
Naslov stalnega prebivališča _____
Ulica _____ Poštna št. _____
Pošta _____ GSM _____
Email _____ Telefon v službi _____

PODATKI O IZOBRAZBI

Smer in stopnja splošne strokovne izobrazbe _____
Vojaško strokovna znanja **1.** _____
2. _____
3. _____
Znanje tujega jezika leto pridobitve (STANAG 6001,...) _____

DELOVNE IZKUŠNJE

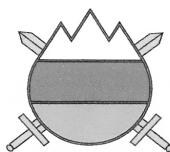
Število družinskih članov, ki bodo z vami prebivali v tujini **1.** _____
in starost otrok **2.** _____
3. _____
4. _____
5. _____

OPOMBE - RAZNO

Soglasje nadrejenega: _____
(čin, ime in priimek) **(podpis nadrejenega)**

Datum: _____
(podpis)

PRILOGA 3: KADROVSKI INFORMATOR

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO
GENERALŠTAB SLOVENSKE VOJSKE

KADROVSKI INFORMATOR

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO
GENERALŠTAB SLOVENSKE VOJSKE
Vojkova cesta 55, 1000 Ljubljana

Objavlja

notranjo seznanitev o prostih vojaških delovnih mestih v JWC Stavanger, na Norveškem:

1. POMOČNIK NA MEDNARODNI VOJAŠKI DOLŽNOSTI (m/ž)

Pogoji za zasedbo delovnega mesta

Zahtevana izobrazba in osebni čin:

- najmanj visoka strokovna
- stotnik, major ali podpolkovnik.

Delovne izkušnje:

- najmanj 5 let.

Posebni pogoji:

- dostop do tajnih podatkov stopnje »tajno«;
- tuj jezik SLP 4443.

Željena znanja:

- poznavanje aplikacije Windows Office;
- poznavanje načrtovanja vojaških vaj na nacionalni, internacionalni oziroma NATO bazi;
- poznavanje dela s področja vojaških operacij.

Delovne naloge:

- podpora načrtovanju vojaških vaj;
- podpora in izvajanje seminarjev;
- načrtovanje delavnic;
- urjenje štaba;
- podpora NATO, multinacionalnih in nacionalnih vaj.

Združeni sektor za kadre in izobraževanje – GŠSV

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO
GENERALŠTAB SLOVENSKE VOJSKE

KADROVSKI INFORMATOR

Popolnitev dolžnosti:

- popolnitev se izvede v juniju 2008, za obdobje 3 let.

Kandidate vabimo, da se prijavijo na razpis po outlooku na naslov xxxxxxxx, ali po faksu na številko 01-471-1599. Rok za prijave 30. 10. 2007.

Dodatne informacije je možno dobiti na telefonski številki 01/471-12-52, st. xxxxxx..

V besedilu notranje seznanitve uporabljeni izrazi, zapisani v moški slovnični obliki, so uporabljeni kot nevtralni za moške in ženske. Elektronska prijava ni pogojena z elektronskim podpisom.

Združeni sektor za kadre in izobraževanje – GŠSV

Vir: GŠSV/ZSK, junij 2011.

PRILOGA 4: VPRAŠALNIK ZA ANKETO

Spoštovani.

V procesu izpolnjevanja mednarodnih obveznosti Slovenska vojska svoje pripadnike napotuje tudi na opravljanje vojaške službe ali drugo delo v skupna poveljstva in enote oziroma v organe, predstavništva in službe mednarodnih organizacij. Pri tem se pripadniki lahko soočajo z najrazličnejšimi izzivi, ki se dotikajo tako njih osebno, njihovega življenje in dela, kot tudi življenja celotne družine, ki je soočena bodisi z ločitvijo od pomembnega člana, bodisi s selitvijo v novo, povsem tuje okolje.

Pred vami je vprašalnik s katerim želimo pridobiti podatke o tem, kako pripadniki Slovenske vojske, ki prevzemajo naloge v mednarodnih poveljstvih in na drugih dolžnostih v tujini doživljajo selitev v tujino ter življenje in delo v novem okolju. Prosim Vas, da vprašalnik izpolnete kar se da iskreno in natančno, saj bomo le tako pridobili verodostojne in uporabne podatke s katerimi bo mogoče osvetliti tako pozitivne kot tudi negativne vidike prevzemanja nalog v tujini. V kolikor boste naleteli na vprašanje ali trditve, ki za vas niso relevantna in nanje ne morete odgovorite, pustite prostor prazen.

Obenem Vas prosimo, da drugi del vprašalnika posredujete svojemu partnerju ter omogočite, da tudi sam poda mnenje o tem, kako je doživljal/a ali še vedno doživlja selitev oziroma ločitev.

Datum: 9.6.2011

Kraj: Kamnik

1. Splošni podatki

- a/ Kraj predvidene napotitve _____
- b/ Organizacija, v okviru katere boste opravljali vojaško službo (NATO, EU...) _____
- c/ Predvidena dolžnost/vojaška služba _____
- d/ Morebitne dosedanje napotitve (število) _____
- e/ Za kakšno časovno obdobje boste napoteni v tujino (v letih)? _____
Če bi lahko izbirali, kako dolgo bi želeli opravljati vojaško službo ali drugo delo v tujini? _____
- f/ V tujini odhajam (ustrezno označite)
- ① sam/a
 - ② z družino
 - ③ s partnerjem/partnerko, otroci me ne spremljajo
 - ④ sem samski/samska
- g/ Za odhod v tujino sem se odločil
- ① sam/a
 - ② napotitev mi je bila predlagana
 - ③ čutil sem se prisiljenega
- h/ V času napotitve je partner/partnerka
- ① zaposlen/a
 - ② brezposeln/a
- i/ V času napotitve je otrok (ali otroci) (možnih več odgovorov)
- ① predšolski
 - ② šoloobvezen
 - ③ srednješolec
 - ④ študent
 - ⑤ samostojen

2. Elementi celostne skrbi za pripadnika skladno z ZSSloV

a/ Ali ste seznanjeni s posameznimi elementi celostne skrbi za pripadnike SV kot izhaja iz Zakona o službi v Slovenski vojski in zajema tudi pripadnike, ki so napoteni na opravljanje vojaške službe ali drugo delo v skupna poveljstva in enote oziroma v organe, predstavništva in službe mednarodnih organizacij (in njihove svojce)?

- ① da
- ② delno
- ③ ne

b/ Na lestvici od 1 do 3 ocenite v kolikšni meri je v primeru vaše napotitve s strani SV poskrbljeno za posamezen element celostne skrbi.

	<i>Sploh ni poskrbljeno</i>	<i>Delno je poskrbljeno</i>	<i>Popolnoma je poskrbljeno</i>
a. Zdravstvena oskrba	①	②	③
b. Psihološka oskrba	①	②	③
c. Socialno-varstvena oskrba	①	②	③
d. Pravna pomoč	①	②	③
e. Pravno svetovanje	①	②	③
f. Religiozno duhovna oskrba	①	②	③
g. Športne dejavnosti in organizirano preživljanje prostega časa	①	②	③

3. Posamezni vidiki življenja in dela v tujini

a/ Na lestvici od 1 do 3 ocenite v kolikšni meri ste zadovoljni s posameznimi vidiki selitve v tujino ter zagotovitve pomoči s strani SV.

	<i>Sploh ni nisem zadovoljen</i>	<i>Delno sem zadovoljen</i>	<i>Popolnoma sem zadovoljen</i>
a. Način izbora kandidatov	①	②	③
b. Časovno obdobje (dolžina) napotitve	①	②	③
c. Informiranje o dolžnosti, za katero sem kandidiral	①	②	③
d. Informiranje o stanovanjskih možnostih	①	②	③
e. Informiranje o drugih vidikih življenja (šolanje otrok ipd.)	①	②	③
f. Proces napotitve in urejanja dokumentacije	①	②	③
g. Tečaj ustreznega tujega jezika	①	②	③
h. Preventivni zdravstveni ukrepi	①	②	③
i. Zdravstveno zavarovanje	①	②	③
j. Zdravstveno zavarovanje družinskih članov	①	②	③

k. Predvidena organizacija selitve	①	②	③
l. Predvideno plačilo	①	②	③
m. Predvidena pripadajoča povračila stroškov (stanarina, šolnina, dohodek partnerja...)	①	②	③
n. Predvideno delo, ki ga bom opravljal	①	②	③
o. Predvidena nastanitev	①	②	③
p. Pomoč pri iskanju ustreznih vzgojno varstvenih zavodov ali šole za otroke	①	②	③
q. Možnosti šolanja/vrtca za otroka	①	②	③
r. Pomoč pri iskanju zaposlitve za zakonca	①	②	③
s. Predvidena zaposlitev zakonca (če bo zaposlen v tujini)	①	②	③
t. Predvidene možnosti obiskov domačih (v kolikor vas ne bodo spremljali)	①	②	③
u. Predvidene možnosti obiskov domovine	①	②	③
v. Predvidene možnosti komunikacije (internet, telefon...)	①	②	③
w. Predvidene možnosti komunikacije s strokovnimi službami SV	①	②	③

b/ Ali menite, da je za pripadnike, ki odhajajo na dolžnosti v tujino za daljše obdobje ter njihove družinske člane s strani SV ustrezno poskrbljeno?

c/ Prosimo vas, da naštejete pet vidikov napotitve na dolžnost v tujini, ki jih zaznavate kot najbolj problematične ter jih rangirate od 1 do 5, pri čemer 1 pomeni najbolj problematičnega 5 pa najmanj.

1 _____

2 _____

3 _____

4 _____

5 _____

d/ Prosimo vas, da naštejete pet vidikov napotitve na dolžnost v tujini, ki jih zaznavate kot najbolj pozitivne ter jih rangirate od 1 do 5, pri čemer 1 pomeni najboljšega 5 pa najmanj ugodnega.

1 _____

2 _____

3 _____

4 _____

5 _____

e/ Kaj menite, da bi se moralo spremeniti, da bi bil interes za delo na dolžnostih v tujini med pripadniki SV večji?

f/ Kaj menite, katere vsebine bi organizacija (SV, MORS) še morala zagotoviti oziroma ponuditi pripadnikom, ki odhajajo na opravljanje vojaške službe ali drugo delo v skupna poveljstva in enote oziroma v organe, predstavništva in službe mednarodnih organizacij (in njihove svojce)? _____

Zahvaljujemo se Vam za sodelovanje.

Posamezni vidiki življenja družine v tujini

a/ Če bi imeli sami možnost odločanja, za kako dolgo bi se bili pripravljene z družino preseliti v tujino zaradi službenih obveznosti partnerja?

b/ Navedite ključne motive za odločitev, da partnerja podprete pri odločitvi za napotitev v vojaško službo ali na drugo delo v tujini (ter selitev družine).

c/ Na lestvici od 1 do 3 ocenite v kolikšni meri ste zadovoljni s posameznimi vidiki selitve v tujino.

	<i>Sploh ni nisem zadovoljen</i>	<i>Delno sem zadovoljen</i>	<i>Popolnoma sem zadovoljen</i>
--	----------------------------------	-----------------------------	---------------------------------

a. Časovno obdobje (dolžina) napotitve	①	②	③
b. Informiranje o stanovanjskih možnostih	①	②	③
c. Informiranje o drugih vidikih življenja (šolanje otrok ipd.)	①	②	③
d. Preventivni zdravstveni ukrepi	①	②	③
e. Zdravstveno zavarovanje družinskih članov	①	②	③
f. Zagotavljanje ustrezne nastanitve	①	②	③
g. Selitev	①	②	③
h. Pripadajoča povračila stroškov (stanarina, šolnina, dohodek partnerja...)	①	②	③
i. Pomoč pri iskanju ustreznih vzgojno varstvenih zavodov ali šole za otroke	①	②	③
j. Možnosti šolanja/vrtca za otroka	①	②	③
k. Pomoč pri iskanju zaposlitve	①	②	③
l. Predvidena zaposlitev (če boste zaposleni v tujini)	①	②	③
m. Pomoč pri urejanju razmerij z delodajalcem (doma)	①	②	③
n. Možnost obiskov domovine in domačih	①	②	③
o. Možnost komunikacije (internet, telefon...)	①	②	③

d/ Ali menite, da je za družine, ki se odločajo za selitev v tujino s strani SV ustrezno poskrbljeno (utemeljite)?

e/ Prosimo vas, da naštejete pet vidikov selitve v tujino, ki jih zaznavate kot problematične ter jih rangirate od 1 do 5, pri čemer 1 pomeni najbolj problematičnega 5 pa najmanj.

1 _____

2 _____

3 _____

4 _____

5 _____

f/ Prosimo vas, da naštejete pet vidikov selitve v tujino, ki jih zaznavate kot pozitivne ter jih rangirate od 1 do 5, pri čemer 1 pomeni najboljšega 5 pa najmanj ugodnega.

1 _____

2 _____

3 _____

4 _____

5 _____

g/ Kaj menite, da bi SV (MORS) kot organizacija morala zagotoviti oziroma ponuditi pripadnikom, ki odhajajo na opravljanje vojaške službe ali drugo delo v tujini ter njihovim svojcem?

Zahvaljujemo se Vam za sodelovanje.